

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU



2020

07 - 13 Eylül Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**





MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

07-13 EYLÜL 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***09 Eylül 1923 - Cumhuriyet Halk Partisi'nin Kuruluşu** Türkiye'nin Kurtarıcı ve kurucu partisi Cumhuriyet Halk Partisi, ilkelerinden asla taviz vermeden Parlamenter Demokrasi, güçler ayrılığı ilkesi, adalet ve eşitlik gibi evrensel kavramların daima savunucu olmuş ve olmaya devam edecektir.

***11 Eylül 2001** – El Kaide Terör örgütü tarafından düzenlenen 11 Eylül saldırılarında 2976 kişi öldü, 6291 kişi de yaralandı. Bu olay tüm Dünya'da büyük yankı ve etki yarattı. 11 Eylül sonrası ABD politikası açısından da tam bir değişim yaşandı.

***12 Eylül 1980 - 12 Eylül Askeri Darbesi gerçekleştirildi.** Cumhuriyet Halk Partisi daima tüm darbelerin ve darbe girişimlerinin karşısında, parlamenter demokrasiden yana tavır almış ve almaya devam edecektir. Ülkeler darbelerin faturalarını büyük kayıplarla öderler. Cumhuriyet Halk Partisi bu gerçekten hareketle tarihinin hiçbir döneminde parlamenter demokrasinin dışında bir kavram yada müdahaleyi savunmamış ve savunmayacaktır.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

Kapasite Kullanım Oranı

- İmalat sanayi sektörünün mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı, geçen yılın aynı ayına göre 3,2 puan azalarak, bir önceki aya göre ise 2,3 puan artarak yüzde 73 olarak gerçekleşti. Sektör geçen yıl ağustos ayında yüzde 76,2, bu yıl temmuz ayında ise yüzde 70,7 kapasite kullanım oranıyla üretim yapmıştı.
- Kapasite kullanım oranı ağustosta bir önceki aya göre tüketim mallarında yüzde 67,7'den yüzde 69,9'a, dayanıklı tüketim mallarında yüzde 71,7'den 75,2'ye, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 66,9'dan yüzde 68,9'a, ara mallarında yüzde 73,3'ten yüzde 75,1'e yatırım mallarında da yüzde 69,8'den yüzde 70,7'ye çıktı.
- Ocak-ağustos dönemindeki ortalama kapasite kullanım oranı ise geçen yılın aynı dönemine göre 5,1 puan azalarak yüzde 70,3 olarak gerçekleşti. **Buna göre Türkiye'de imalat sanayiindeki her 100 tezgâhtan 30'u çalışmadı.**
- Ağustos ayında imalat sanayi üretiminin bir önceki aya göre arttığı, ancak geçen yılın aynı ayına göre ise azaldığı tahmin ediliyor.

➤ Diğer ülkelerdeki kapasite kullanım oranları için linke bakılabilir: <https://tradingeconomics.com/country-list/capacity-utilization>

Özel Sektörün Dış Borcu

- Özel sektörün (özel bankaların yurt dışına olan 30 milyar dolara yakın repo borçları hariç) dış borçları haziranda 217 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu borcun 55,4 milyar doları kısa vadeli, 161,6 milyar doları ise uzun vadeli olarak alınmış dış borçlardan kaynaklanıyor.
- Özel sektörün dış borcu bu yıl başında ise 244 milyar dolar düzeyinde bulunuyordu. Yılın ilk yarısında sektörün borcunda net 27,3 milyar dolarlık azalma yaşandı.
- Türkiye'nin dış borçlanma olanakları rejimine ve ekonomisine yönelik uluslararası düzeydeki güven kaybına paralel olarak 2018 yılından itibaren daralmaya başlamıştı. TL'de yaşanan değer kaybı, özel sektör yatırımlarının neredeyse durması, üretimdeki azalma ve ticaret hacmindeki daralma da özel sektörün yeni dış borç almasını engelliyor.
- Ancak Türkiye gibi yatırımları için kendi iç tasarrufları yetmeyen, cari işlemler açığı veren, yüksek işsizlik ve düşük istihdam oranlarıyla baş etmeye çalışan bir ülkenin özel sektörün net dış borç ödeyicisi konumunda bulunması ülke ekonomisinin küçülmesine, istihdamın azalmasına ve işsizliğin dolayısıyla da yoksulluğun artmasına yol açıyor.

Merkez Bankası'nın Rezervi

- Siyasi baskı altındaki Merkez Bankasının TL'deki değer kaybını yavaşlatabilmek için arka kapı manevralarıyla döviz satarak erittiği brüt rezervi 21 Ağustos itibarıyla 88,7 milyar dolar, net rezervi 20,6 milyar dolar, swap borçları hariç tutularak hesaplanan net rezerv ise (eksi) - 37,7 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Merkez Bankasının brüt rezervi (döviz ve altını varlıklarının toplamı) 14-21 Ağustos haftasında 517 milyon milyar dolar artarak 88,7 milyar dolar oldu.
- Son 15 yılın en düşük düzeyinde dalgalanan döviz rezervi geçen hafta 56 milyon dolar artarak 45,4 milyar dolar olurken, altın varlıkları ise 461 milyar dolarlık artışla 43,3 milyar dolara çıktı.

Net Rezerv Azaldı

- Bankanın, bankacılık sektörü ve bazı ülkelerle yaptığı swap işlemleriyle şişirdiği net rezervi son haftada 499 milyon dolar azalarak 20,6 milyar dolara indi. **(Not: Net rezerv hesaplamalarında bazıları, Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatını "yükümlülük" olarak dikkate almadıkları için net rezerv rakamını farklı, dolayısıyla daha yüksek hesaplayabiliyorlar. Bu tablolardaki hesaplamalarda Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı da yükümlülük olarak kabul edilmektedir.)**
- Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkelerle yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor. Dolayısıyla da



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

("dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv" olarak hesaplanan) net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.

- Merkez Bankası'nın ayda bir açıkladığı Katar ve Çin Merkez Bankaları ile diğer bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından doğan yükümlülüğü Temmuz ayı sonu itibarıyla (altın swapları da dahil) 58,2 milyar dolar olarak açıklandı. Bu rakam dikkate alınıp hesaplama yapıldığında net rezerveksiye (- 37,7 milyar dolara) düşüyor. Diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının döviz ve altın borçları, döviz ve altın varlıklarının 37,7 milyar dolar üzerinde bulunuyor.

Yabancı Yatırımcı Çıkışı Sürüyor

- Türkiye'den 2018 yılında başlayan ve son aylarda giderek hızlanan yabancı yatırımcı çıkışı devam ediyor. Türkiye'deki rejim değişikliğiyle ortaya çıkan siyasi ve ekonomik sorunların yarattığı güvensizlik, Merkez Bankasının bağımsızlığını kaybetmesi, uygulanan yanlış para politikaları nedeniyle dış finansman riskinin artması yüzünden yabancılar Türkiye'deki yatırımlarını azaltıyor.

- 14 - 21 Ağustos haftasında yabancı yatırımcılar Borsa İstanbul'da net olarak 86 milyon dolarlık hisse senedi sattı. Yabancılar Devlet iç borçlanma kağıtları portföyünü 71 milyon dolar, özel şirketlere ait borçlanma senetleri portföylerini de 5,6 milyon dolar artırdılar. Dolayısıyla yabancılar geçen hafta portföylerini net 9 milyon dolar daha azalttılar.

- Yabancıların yılbaşından bu yana net satışları 13,2 milyar dolar oldu. (Yabancı yatırımcı çıkışına ilişkin bu tutar ödemeler dengesi istatistiklerinde ise Ocak- Haziran 2020 dönemi için 13,8 milyar dolarla çok daha yüksek bir rakam olarak gözüküyor.)

- Yabancıların Türkiye'deki portföylerinin toplam tutarı ise söz konusu hafta hisse senedi fiyatlarındaki artışın etkisiyle 678 milyon dolar artarak 59,5 milyar dolara çıktı.

Kredi Ve Mevduat Gelişmeler: TL Tasarrufa Güven Yok

Mevduat Azaldı

- Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat 13,3 milyar lira azalarak 3 trilyon 317 milyar liraya geriledi. Bankalar ve katılım bankalarındaki mevduatlar yılbaşından bu yana ise 751 milyar lira (yüzde 29,3 oranında) arttı.

Dolarizasyon

- Bu hafta TL cinsinden mevduatlar 7,8 milyar lira azalarak 1 trilyon 538 milyar liraya gerilerken, döviz cinsinden mevduatlar ise 5,6 milyar lira azalarak 1 trilyon 779 milyar liraya (243,3 milyar dolardan 241,9 milyar dolara) geriledi. Söz konusu haftada döviz mevduatlarında dolar cinsinden ise 1 milyar 380 milyon dolarlık azalış oldu. Faiz oranlarında yaşanan artışa rağmen hem TL hem de döviz mevduatından çekişil yaşandı.

- Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı yüzde 53,6'ya yükseldi. Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturdu.

- Dolarizasyon; diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, gerçek kişilere ait mevduatlarda (tasarruf mevduatı) ise yüzde 56,8'e kadar yükseldi. Gerçek kişilerin döviz mevduatı son haftada 799 milyon dolar azalarak 154,6 milyar dolara indi. Geçen haftadaki azalmaya rağmen gerçek kişilerin döviz mevduatı son beş haftada 10 milyar dolardan fazla arttı.

- Enflasyon beklentilerinin yükselmesi, iktidarın zorlamasıyla TL mevduata negatif reel faiz uygulanması vatandaşların tasarruflarını, dolar, Euro ve altın gibi yabancı para tasarruflara yönelmesine yol açtı. İktidar bu durumu Merkez Bankası'na örtülü faiz artırtarak ve bankaların faiz artırımlarına "izin" vererek geriye çevirmeye çalışıyor.

Kredilerdeki Artış Hız Kesti

- Bankaların verdiği krediler (bankaların bankalara verdiği krediler hariç) geçen hafta (18 - 25 Ağustos 2020 günleri arasında) 1 milyar liraya yakın azalarak 3 trilyon 470 milyar liraya indi. Bankası kredilerinde haftalardık ilk kez azalış yaşandı. Banka kredilerinde yıl başından bu yana ise 815 milyar liralık artış oldu.

- Bankaların topladığı mevduatın yüzde 29,3 oranında arttığı yıl başından bu yana, kredilerdeki genişleme ise yüzde 30,7 oldu. Bu nedenle 2019 yılı sonunda yüzde 103,4 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 104,6'ya çıktı.

- Uluslararası derecelendirme kuruluşları ve ekonomistler iktidarın bankaları kredi vermeye zorlayarak yarattığı kredi genişlemesinin Türkiye'nin cari işlemler açığını artırarak dış finansman sorununu büyüttüğünü ileri sürüyorlar.

Batık Krediler 151 Milyar Lira

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler ise son hafta da 500 milyon lira artarak 150,9 milyar lira oldu. Tahsili gecikmiş alacaklarda yıl başından bu yana ise 1,3 milyar liralık azalma yaşandı. 2019 yılı sonunda yüzde 5,7'ye kadar yükselen tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,3'e geriledi.
- Ancak bu gerilemenin altında **bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması yatıyor. Diğer bir ifadeyle bankalar vadesi 180 günden fazla geçmemiş alacaklarını tahsili gecikmiş alacak olarak kaydetmiyor.**
- **Kredi stokunda yaşanan artışın daha çok küçük ve orta boy işletmelerle, tüketicilerin kullandığı kredilerden kaynaklandığı gözleniyor. Kredilerdeki bu büyüme, üretimi ve yatırıma yönelik olmadığı için ekonomide bir büyümeye yol açmıyor aksine son aylarda enflasyonda yaşanan artışın temel nedenini oluşturuyor.**

Kamu Bankalarının Kur Riskini Hazine Yükleniyor

- Kamu bankaları, 2019 yılı başından itibaren "arka kapı" yöntemiyle döviz kurlarına müdahalede bulunuyor. Kurun fazla yükselmesini önlemek için sürekli döviz satmak zorunda bırakılan **kamu bankalarının yabancı para net genel pozisyonunda 7 Ağustos'ta 12,2 milyar dolara çıktuktan sonra 14 Ağustosta 8,5 milyar dolara gerileyen kamu bankalarının döviz açığı 21 Ağustos itibariyle de 8 milyar dolar oldu.**
- **Kamu bankalarının döviz açığında yaşanan bu azalmanın Hazine'nin bu bankalara "döviz cinsinden iç borçlanma kâğıdı satmasıyla" sağlandığı biliniyor. Kamu bankalarının döviz riskini bir bakıma Hazine üstlenmiş oluyor.**
- **Son günlerde döviz kurlarında yaşanan yüksek oranlı artışlara döviz açığıyla yakalanan kamu bankalarının bilançolarında önemli miktarda kur zararı olduğu tahmin ediliyor. Kamu bankalarının döviz açığının yasal öz kaynaklarına oranı yasal sınırların üzerinde bulunuyor.**
- Kamu bankaları dışındaki bankaların yabancı para net genel pozisyonu 4,3 milyar dolar artıda olduğu için **sektörün toplam döviz açığı 3,7 milyar dolar olarak hesaplandı.**

Kobi'lerin Banka Borcu 834 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları tırmanmaya devam ediyor.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 14 - 21 Ağustos haftasında 1milyar liraya yakın artarak 832,8 milyar liradan 833,9 milyar liraya kadar yükseldi.
- KOBİ kredilerinin 132,4 milyar liralık (18,2 milyar dolar) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor
- KOBİ kredilerinde yıl başından bu yana ise 218 milyar liralık (yüzde 35,5 oranında) büyüme yaşandı.
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 59,7 milyar lira oldu.

Vatandaşın Bankalara Borcu 788 Milyar

- Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan tüketici kredisi ve kredi kartı borçları da artış hızı yavaşlamakla birlikte yükselişini sürdürüyor. Vatandaşın borcu 14-21 Ağustos haftasında 429 milyon lira daha artarak 787,7 milyar liraya çıktı. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 2,2 milyar lira artarken kredi kartı borçlarında ise 1,8 milyar liralık azalış oldu.
- Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları **yıl başında bu yana** ise 197,3 milyar lira arttı. 14 Ağustos itibariyle 787,7 milyar liraya tırmanan bu borcun 663,1 milyar lirası **tüketici kredilerinden**, 124,6 milyar lirası da **kredi kartlarından** kaynaklanıyor. Yılbaşından bu yana tüketici kredileri 188,6 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 8,7 milyar lira oldu.
- Salgının ilk haftalarında azalan talep nedeniyle tüketici borçları azalırken, daha sonra kamu bankaları öncülüğünde başlatılan teşvikli kredi kampanyalarıyla gelir seviyesi düşük ailelere de Hazine destekli KGF kefaletiyle temel ihtiyaç kredisi kullanılmaya başlanması tüketicilerin hızla borçlanmalarına yol açtı.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

• Merkez Bankasının izlediği örtülü faiz artırma politikası bankaların kredi faizlerinin de yükselmesine yol açtı. 21 Ağustos 2020 itibariyle Bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,61 puan azalarak yüzde 8,12'ye inerken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 0,27 puan daha artarak yüzde 13,30'a çıktı.

Merkez Bankası Fonlama Faizi Yeniden İki Haneli

• Politika faizini, politik baskılar nedeniyle açıkça artıramayan Merkez Bankası'nın, bankalara verdiği paranın faizi ise geçen hafta yeniden iki haneli oranlara yükseldi. Merkez Bankasının, bankalara yaptığı fonlamanın faizi **28 Ağustos itibariyle** yüzde 10,02'ye çıktı.

• Recep Tayyip Erdoğan'ın eski başkanını "faizleri indirmiyor" gerekçesiyle görevden aldığı Merkez Bankasının mevcut yönetimi yüzde 8,25 olan politika faizini yükseltmek yerine, fonlama faizini artırma yöntemini seçti.

• Bu arada Merkez Bankasının "daha sıkı bir para politikası" uygulanacağına ilişkin açıklamaları da yine sözde kalıyor. Faiz oranlarının artmış olmasına rağmen Merkez Bankasının 28 Ağustos günü ortalama yüzde 10,03 faizle bankalara verdiği likidite 281 milyar lirayla şimdiye kadarki en yüksek noktaya çıktı.

• Merkez Bankasının bankaları fonlarken uyguladığı faiz, yüzde 8,25 olan politika faizinin 1,77 puan üzerine çıktı.

➤ **Diğer ülkelerdeki politika faizi oranlarına linkten bakılabilir:** <https://tradingeconomics.com/country-list/interest-rate>

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

• İki yıl vadeli devlet tahvili (**gösterge faiz**) 28 Ağustos günü yüzde 13,21 faiz oranıyla işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 13,89 indi, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 13,98'e yükseldi.

• Devlet tahvili faizlerinde önceki hafta sonuna göre, iki yıl vadelide (gösterge faiz) 0,12 puan, beş yıl vadelide 0,11 puan düşüş, on yıl vadelide ise 0,24 puan artış oldu.

Risk Primi (CDS)

• Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise 27 Ağustos itibariyle, bir önceki haftaya göre yüzde 4,5 oranında azalarak 564,3'ten 539,8'e geriledi.

• Türkiye'nin CDS değeri son bir ayda yüzde 11,92, son bir yılda ise yüzde 31,85 oranında arttı.

• Halen sadece Venezuela , Arjantin ve Ukrayna'nın CDS'i Türkiye'den yüksek bulunuyor. Diğer ülkelerin tümünün CDS değeri Türkiye'den düşük seyrediyor. Diğer bir ifadeyle Türkiye için oldukça yüksek bir temerrüt, diğer bir ifadeyle borcunu ödeyememe konusunda oldukça riskli bulunuyor.

➤ **Diğer ülkelerle karşılaştırma için bakılabilir:** <http://www.worldgovernmentbonds.com/sovereign-cds/>

İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 22,8 Milyona Çıktı

• İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 674 bin adet artarak 28 Ağustos itibariyle 22 milyon 817 bine yükseldi.

• Bu yıl Ocak-Ağustos döneminde 3 milyon 313 bin 278 yeni icra dosyalı gelirken, 3 milyon 86 bin 867 dosya ise sonuçlandırıldı.

• İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 38,9 oranında azalma yaşandı.

Açlık Sınırı 2 Bin 384 Lira

• Türk-İş dört kişilik bir ailenin açlık sınırını Ağustos ayı için 2 bin 384 lira olarak açıkladı. Açlık sınırının yüzde 15,8 oranında arttığı son bir yılda yoksulluk sınırı da aynı oranda artarak 7 bin 765 lira oldu.

Ekonomiye Güven Yok

• Ekonomik Güven Endeksi ağustosta bir önceki aya göre yüzde 4,4 oranında artarak 82,2'den 85,9'a çıktı. Güven endekslerinde 100'ün üzerindeki sayılar "güveni" altındaki sayılar ise "güvensizliği" gösteriyor. Dolayısıyla ağustos için 85,9 olarak açıklanan bu sayı **ekonomiye güvensizliğin devam ettiğini gösteriyor.**

• **Güven endeksinin en önemli bileşeni olan Tüketici Güven Endeksi ağustosta bir önceki aya göre yüzde 2,2 oranında azalarak 60,9'dan 59,6'ya geriledi. Diğer bir ifadeyle tüketicinin (vatandaşın) güvensizliği derinleşerek devam etti.**

• Ağustosta, Reel Kesim Güven Endeksi yüzde 5,8 artarak 105,2'ye, Hizmet Sektörü Güven Endeksi yüzde 5,7 artarak 70,5'e, Perakende Sektörü Güven Endeksi yüzde 0,3 artarak 94,9'a yükselirken, inşaat Sektörü Güven Endeksi ise yüzde 2,3 azalarak 85'e indi.

• Ekonomik Güven Endeksinin bileşenlerinden sadece Reel kesim Güven Endeksi 100'ün üzerine çıkarken, diğer sektörlerin tümü güvensizlik konumunu sürdürdü.

• Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Ekonomik Güven Endeksinin, 100'ün üzerindeyken güvene işaret ettiğine ilişkin gerçeği gizleyerek şöyle bir açıklama yaptı: ("*Battık, bittik" lobisi yine üzülecek. Ekonomik Güven Endeksi temmuz ayında 82,2 iken, ağustos ayında %4,4 oranında artarak 85,9 oldu. Durmak yok. Yola devam!*")

Fitch Türkiye'nin Not Görünümünü Negatife Çevirdi

• Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Aralık 2019'da açıkladığı takvimine uygun olarak 22 Ağustos günü Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Türkiye'nin BB- seviyesinde bulunan kredi notunu değiştirmemekle birlikte notun görünümünü durağandan negatife çevirdi. Not görünümünün negatife çevrilmesi bir sonraki değerlendirmede notun indirilme olasılığının arttığına işaret etmesi açısından önemli bulunuyor.

• Türkiye'nin zaten yatırım yapılamaz bir seviyede olduğuna işaret eden BB- notunu değiştirmeyen Fitch, Türkiye ekonomisiyle ve ekonomi yönetimiyle ilgili olarak çok ciddi eleştirilerde bulundu.

Fitch'ten yapılan açıklamanın satır başları şöyle:

• *Döviz rezervlerinin tüketilmesi, zayıf para politikası güvenilirliği, negatif reel faizler ve güçlü kredi teşvikinin kısmi ateşlemesiyle gelen yüksek cari açık, dış finansman risklerini ağırlaştırdı.*

• *Siyasi baskılar, Merkez Bankası'nın sınırlı bağımsızlığı ve gelişmelere yanıt vermekte gecikmesi, politikanın sıkılaştırılmasında yetersiz kalınması riskini artırıyor. Bu da dış dengesizliklerin artmasına, piyasada istikrarsızlığa ve daha uygunsuz bir düzeltmeye yol açıyor.*

• *Merkez'in döviz rezervi 15 yılın en düşük seviyesine geriledi*

• *TL'yi savunmak için büyük kur müdahaleleri yapılıyor. TL, net sermaye çıkışlarını ve dış ticaret açığının kötüleşmesiyle mart ayından bu yana dolar karşısında yüzde 16 değer kaybetti.*

• *Altın dahil brüt rezervler, yıl başındaki 105,7 milyar dolarlık seviyeden ağustos ortasında 88,2 milyar dolara geriledi. Ocak-Haziran döneminde Merkez Bankası'nın takas (swap) miktarı, 40,5 milyar dolar artmasına rağmen, rezervlerdeki bu erime yaşandı. TCMB'nin takaslarındaki artış, Katar'la var olan takas hattının 10 milyar dolar artırılması ve bankalara uygulanan limitlerle yurt dışıyla yapılan takasların ciddi şekilde azalması sonucunda yaşandı.*

• *Para takası (swap) hariç brüt rezervdeki düşüş daha sert oldu ve yıl başındaki 87,3 milyar dolarlık seviyeden 29,3 milyar dolara geriledi. Bu kalemdeki gelişme, temel eğilimi daha iyi özetliyor. Takas hariç net rezervler ise -30,2 milyar dolar seviyesinde bulunuyor.*

• *Merkez Bankası'nın dövizde kısa pozisyonda olması (döviz yükümlülüklerinin varlıklarından fazla olması) da, TL'deki değer kaybı nedeniyle bilanço riskine neden olmakta, bu da TL'ye güven üzerinde baskıyı artırmaktadır.*

• *Döviz kuruna müdahaleler, politika güvenilirliğini zayıflattı. Türkiye'nin dalgalı kur rejimine uzun süredir devam eden bağıllığı, kredi notu açısından destekleyici bir faktördü ve 2018 ortasındaki kur krizinden sonraki ekonomik düzeltmeyi hafifletti ancak bu yılki müdahalelerin ölçeği, bu duruma zarar verdi.*

• *Politika faizinde reel faizin Haziran 2019'daki yüzde 8,3'lük zirveden yüzde -3,5 seviyesine gerilemesi, enflasyonda düşüş beklentilerini ve para politikası güvenilirliğini zayıflattı. Enflasyon temmuzdaki yüzde 11,8'lik oranla yüksek seviyede kalmaya devam ediyor. 'BB' notuna sahip ülkelerde 2015-2020 yılları arasında ortalama enflasyon yüzde 3,4 oldu ancak Türkiye'de bu oran yüzde 11,7.*

➤ **Diğer ülkelerin kredi notlarıyla karşılaştırmak için bakılabilir:** <https://tradingeconomics.com/country-list/rating>

Ailelerde Bilişim Teknolojileri Bulunma ve Kullanım Oranları

- Son aylarda “uzaktan eğitim” tartışmalarıyla gündeme gelen ailelerde bilgisayar, internet, TV ve benzeri bilişim teknolojilerinin bulunma ve kullanıma oranları ile ilgili bilgileri de bu notun temelini oluşturan tablolara ekledim.
- TÜİK'in geçen hafta yaptığı açıklamalara göre Türkiye'deki ailelerin yüzde 16,7'sinde masaüstü bilgisayar bulunuyor. Taşınabilir bilgisayar (Dizüstü bilgisayar ve netbook) bulunan ailelerin oranı yüzde 36,4, tablet bilgisayar bulunanların oranı yüzde 22 olarak hesaplandı. **Bu üç oranın toplamı yüzde 75,1'i bulmasına rağmen, her üç bilişim cihazından (masaüstü + taşınabilir + tablet) üçünün ya da ikisinin birden bulunduğu evler dikkate alındığında, Türkiye'deki ailelerin yüzde 75'inden daha azında, diğer bir ifadeyle yüzde 25'inden çoğunda bilgisayar bulunmadığı gözleniyor.**
- TÜİK'in araştırmasına göre cep telefonu/akıllı telefon bulunan ailelerin oranı yüzde 99,4, internete bağlanabilen TV (SmartTV) bulunan ailelerin oranı ise yüzde 33,8 düzeyinde seyrediyor.
- Ailelerin yüzde 79'unda internet kullanılıyor, yüzde 90,7'sininde de internete erişim olduğu ifade ediliyor. İnternet kullanımıyla ilgili oranların bu ölçüde yüksek çıkması akıllı telefonların internet bağlantılarından kaynaklanıyor.

Ağustos ayında açılan döviz cinsi iç borçlanmaların tutarı, 9 milyar dolara ulaştı!

Bütçe açıklarıyla baş edemeyen, kaynak yaratamayan iktidar, tüm gücünü borçlanmaya verdi! Ağustos ayında açılan döviz cinsi iç borçlanmaların tutarı, 9 milyar dolara ulaştı!

Hazine, kamu bankalarının döviz kurlarını dizginlemek için döviz rezervlerini satmasıyla ortaya çıkan nakit döviz açığı 13 milyar dolara ulaşarak riskli bir aşamaya gelince, yurtiçinden döviz cinsi borçlanarak bu açığı kapatmaya yöneldi. 26 Ağustos'ta yaptığı ihaleyle bir günde 3 milyar dolarlık döviz cinsi borçlanmaya gitti. Böylece son bir ayda yurtiçinden döviz cinsi borçlanma tutarı 9 milyar dolara yükseldi.

En son 2010 yılında yurt içinden döviz cinsi borçlanmaya giden hazine 2011 yılından bu yana bu yöntemle borçlanmaya ara vermiş ve altı yıl sonra ilk kez 2017 yılında yeniden sınırlı miktarda yurt içinden döviz cinsi borçlanma yapmıştı. 2017 yılında yeniden başlatılan yurt içi döviz cinsi borçlanma ihaleleriyle bugüne kadar son 2 yılda 8,7 milyar euro ve 14,1 milyar dolar borçlanma yapıldı.

Hazine, ağustos başında açıkladığı Ağustos-Ekim dönemi üç aylık borçlanma programında ağustos ayında 28,1 milyar liralık iç borç ödemesine (anapara+faiz) karşılık 6 ihaleyle 19 milyar lira iç borçlanma planlıyordu.

Ancak döviz kurlarındaki hareketlilik ve kamu bankalarının döviz açığının özkaynaklara oranının BDDK'nın belirlediği yüzde 20'lik azami yasal sınırı aşarak yüzde 30'un üzerine çıkması üzerine programda değişiklik yapıldı. Altı adet TL cinsi iç borçlanma ihalesiyle 13,9 milyar lira, 2 adet döviz cinsi iç borçlanmayla 43,8 milyar lira olmak üzere toplamda 57,7 milyar lira borçlanıldı. İç borç çevirme oranı Ağustos ayında yüzde 205 oldu.

Hazine kendi yurttaşlarına ve yerli bankalara döviz cinsi borçlanarak sattığı DİBS'leri kamu bankalarına veriyor. Bu yolla kamu bankalarının nakit döviz açığı dövize endeksli hazine kâğıdıyla kapatılarak riskleri hazine tarafından üstleniliyor. Kurlardaki her yükselişle de gerek hazineye binen kur farkı yükü gerekse bunun TL karşılığındaki artışın kabarttığı borç stokunun ağırlığı 83 milyonun sırtına bindirilmiş oluyor. TL'nin hızlı değer kaybetmesine paralel olarak döviz cinsi borçların TL karşılığı da hızla arttı.

Merkezi yönetim brüt borç stoku Temmuz 2020'de 1 trilyon 720 milyar TL'ye yükselirken, bu rakamın 892 milyar TL'sini, yani yüzde 51,8'ini döviz cinsi borçlar oluşturdu. Oysa 2017 sonunda merkezi yönetimin brüt borç stoku 876 milyar TL iken, bu rakamın 341 milyar TL'si, yani yüzde 39'u döviz cinsindendi.

Yurtiçinden döviz cinsi borçlanma yoluyla, kamu bankaları ve Merkez Bankası'nın döviz açık pozisyonlarından kaynaklı riskleri ve zararları bu işlemlerle Hazine'ye aktarılıyor. Yapılandırmalarla özel sektörün döviz borcu kamu bankalarına aktarılırken bankaların döviz açığı da bu yolla Hazine'ye devrediliyor. Böylece kamu bankaları kasalarındaki nakit döviz tüketirken yerini nakit dövizle değil dövize endeksli hazine tahvilleriyle dolduruyor. Bu yöntemle BDDK'nın öngördüğü yasal kriterleri sağlamış oluyorlar ve bu dövize endeksli kağıtlarla da cari açığın kapatılmasına kâğıt üzerinde katkı sağlıyorlar.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Bu uygulama sürdürüldükçe yakında kâğıt üzerinde döviz açığının kapanması, hatta cari fazla verilmesi bile sürpriz olmaz! Kâğıttan ibaret dolar ve Eurolarla iktidar kendisinden başka kimseyi, ne yerli ne de yabancı yatırımcıyı inandıramaz. **Herkes bu arka kapı ve kâğıt üstü yöntemlerin farkında!**

Ekonomik, Sektörel ve Reel Kesim Güven endekslerinde artış gerçekleşti!

Ekonomik, Sektörel ve Reel Kesim Güven endekslerinde görülen kısmi toparlanmanın sürekli ve kalıcı olması ekonomik süreç açısından olumlu bir beklentidir. Ancak bir aylık iyileşme ile umuda kapılmak yanlış olacaktır!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan ekonomik güven endeksi (EGE) Temmuz ayında 82,2 puan iken, Ağustos ayında yüzde 4,4 oranında artarak 85,9 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki bu artış, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı. Reel kesim güven endeksi (RKGE) ise bir önceki aya göre Ağustos ayında yüzde 5,8 oranında artarak 105,2 değerini, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 5,7 oranında artarak 70,5 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi de yüzde 0,2 oranında artarak 94,9 değerini aldı. Daha önce belirttiğim gibi TÜGE Ağustos ayında yüzde 2,2 oranında azalarak 59,6 değerine gerilemişti. Sektörel güven endeksleri içerisinde inşaat sektörü güven endeksi de yüzde 2,3 oranında azalarak 85 puana indi.

Söz konusu dört endeks, korona salgını nedeniyle ekonominin neredeyse tamamıyla kapalı olduğu Nisan ayında çok sert düşüş gösterdi. Mayıs'tan itibaren dört endekste de nispi yükselişler görülmeye başlandı. Haziran ve Temmuz aylarında da TÜGE dışındaki endekslerde yükseliş sürdü. Endekslerdeki bu yükseliş trendine rağmen salgın öncesi dönemle, Ocak ve Şubat aylarıyla kıyasladığımızda endekslerin inşaat sektörü dışında hemen hiç birisi bu aylardaki düzeyine dönemedi. Ağustos ayı verilerini geçen yılın aynı ayıyla kıyasladığımızda ise;

- * İnşaat güven endeksi Temmuz ayının 2 puan altında, geçen yılın 29,5 puan üzerinde,
- * Perakende güven endeksi Temmuz ayının 0,3 puan üzerinde, geçen yılın 0,1 puan altında,
- * Hizmet güven endeksi Temmuz ayının 3,8 puan üzerinde, geçen yılın 18,6 puan altında,
- * Sanayi (reel kesim) güven endeksi Temmuz ayının 5,8 puan, geçen yılın da 3,1 puan üzerinde.

Yani perakende, hizmet ve reel kesim güven endekslerinde artış varken, inşaat sektörü güven endeksi kamu bankalarının konut kredisi kampanyalarına, Temmuz'da konut satışındaki patlamaya rağmen gerilemiş!

Yılın kalan dört aylık döneminde de güven endekslerinde ciddi yükselişler beklemek doğru olmaz. Düşük faizli kredi kampanyalarının sonlandırılması konut ve otomotiv satışlarının gerilemesi inşaat ve sanayi güven endekslerinde gerilemeye dönüşecektir.

Turizmde boş bir sezonun sonuna gelirken Rusya'nın turist göndermesi de sorunu çözmediği için hizmet sektörü güveni de gerilemeye devam edecektir. Perakende ticaret güveni ise muhtemelen enflasyon yükselişi ve talep düşüşünden olumsuz etkilenecektir.

Ağustos ayındaki nispi yükselişlere bakarak ekonomide güvenin yükseldiği, sektörel güven endekslerinin artık yükselişe geçtiği ve canlanmanın pozitif büyümeye dönüşeceği beklentisine girmek kanımca doğru bir yaklaşım olmayacaktır.

2020 yılı ikinci çeyrek büyüme hızı verileri, "çok sert bir küçülmeyi" ortaya koyacaktır!

Türkiye İstatistik Kurumu'nun bugün (31 Ağustos) açıklayacağı 2020 yılı ikinci çeyrek büyüme hızı verileri "çok sert bir küçülmeyi" ortaya koyacaktır!

Önceki değerlendirmelerimde yüzde 10 ve üzerinde bir negatif (eksi) büyümenin, ekonomik küçülme ve daralmanın şaşırtıcı olmayacağını dile getirmiştım. Bugüne kadar açıklanan ekonomik göstergeler, bütçe açığı, hazine nakit açığı, cari açık, dış ticaret açığı ve nihayet geldiğimiz noktada eriyen rezervlerle birlikte nakit döviz açığı tablosu ekonominin her alanda döküldüğünü ortaya koymakta, negatif büyümenin düzeyi ile ilgili öngörülerini teyit etmektedir.

Bir yanıyla bu tablonun gerekçesi koronavirüs salgınının ekonomik etkileriyle izah edilebilirse de, asıl temel sorun Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne (CHS) ve tek kişilik karar sistemine geçişle birlikte ekonomide kurumsal tahribatın hızlanmasıdır.

Karar alma mekanizmalarındaki kaosun en üst düzeye çıkması, bütçe disiplini, mali disiplin, kamu borç yönetimi ilkelerinin ortadan kalkması, kamu harcamalarında şeffaflığın yok edilmesi ve bağımsız-özerk düzenleyici-denetleyici kurumların siyasallaşmış olmasıdır.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

İkinci çeyrek için bugün açıklanacak büyüme hızının negatif olacağı iktidar tarafından kabul edilmesine karşılık ekonomi yönetimi ülke gerçeklerinden kopuk şekilde yılsonunda pozitif büyüme ve tek haneli enflasyon hedefine ulaşılacağını savunmaktadır. Yılın bitimine dört ay kala çift hanede seyreden ve yükselme eğilimindeki enflasyon karşısında faizleri örtülü yöntemlerle çift haneye yükseltmek zorunda kalan MB, kur artışlarını frenlemek için tükettiği döviz rezervleriyle çaresiz durumdadır!

Ekonomik daralma ve küçülmenin tek sorumlusu olarak korona salgınının öne sürülmesi büyük bir yanılgı olacaktır. Salgın öncesinde de ülke ekonomisini krize sürükleyen, politik riskler, jeopolitik belirsizlikler, dış politikadaki gerginlikler, hızla hukuk devleti ve yargı bağımsızlığından uzaklaşılması, buna paralel olarak yabancı sermaye ve yatırımcı kaçıışı en üst düzeydeydi. **Şimdi ise bu riskler katlanmış durumdadır!**

Her alanda açık riski hızla büyüyen Türkiye ekonomisinde, “Kamusal Mali Kriz” ihtimali yükseliyor!

Her alanda açık riski hızla büyüyen Türkiye ekonomisinde, iktidarın ortaya tutarlı bir ekonomik-mali program koymamasından ötürü topyekûn “Kamusal Mali Kriz” ihtimali yükseliyor!

Bir durum tespiti yapmak gerekirse Türkiye bir “Çoklu Devlet Krizi, Kamusal Mali Kriz” ile karşı karşıyadır! Yeni yatırım ortamı ortadan kalkmıştır. Tüm güven endekslerinde gelecek 12 aya ilişkin karamsarlık, endişe ve daha da kötüye gidiş beklentisi öne çıkmaktadır.

* **Sanayi üretimi** bu yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde - 16,9 azaldı.

* **Geniş tanımlı işsizlik ve istihdam kaybı** oranı yüzde 50'ye yaklaşırken, gerçek işsiz sayısı 10 milyonun çok üzerine çıktı!

* **Dolar kuru** 7,40 TL'yi aşarken yapılan tüm müdahalelerle ancak 7,33 TL'ye düşürüldü!

* **MB yeniden sıkı para politikasına** dönmek, resmi faizi yüzde 8,25 olmasına karşılık uyguladığı fiili faizi yüzde 11,5 düzeyine çıkartmak zorunda kaldı.

* **Ülke risk primi (CDS)** Ağustos ayında 560 puan düzeyine ulaştı.

* **Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings**, iç ve dış finansman risklerinin, belirsizliklerin, borçların çevrilmesi risklerinin arttığı gerekçesiyle, not görünümünü negatife çevirdi.

* Toplanamayan, sık sık affedilen, uzlaşma yoluyla eksik alınan ve Korona salgını yüzünden indirim, erteleme biçiminde **özel sektörden tahsil edilmeyen vergiler ve diğer mali yükümlülükler** ciddi boyutlara ulaştı.

* 2019 yılının tamamında - 80,6 milyar lira olan **bütçe açığı** 2020 yılında yedi ayda yılsonu hedefini aşarak - 139,2 milyar lira olarak gerçekleşti.

Sadece Temmuz ayındaki açık -29,7 milyar lira oldu. Bu rakamlar Dünya Bankası'nın son raporunda Türkiye için öngördüğü bütçe açığının tarihi zirveye ulaşacağı ve milli gelirin yüzde 5,2'sini bulacağı yönündeki tahminini doğruluyor. Maastrich ekonomi kriterlerinde bütçe açığının milli gelire oranının azami yüzde 3 olmasının öngörüldüğünü ve Türkiye'nin de bu kritere uymayı, aşmamayı taahhüt ettiğini anımsadığımızda **yüzde 5,2'lik oran Maastricht Kriterinin iki katına yaklaşıyor.**

Bu da devlet bünyesinde mali krizin derinleştiğini, mali disiplinin kalmadığını, gelirleri giderlerini karşılayamayan her geçen gün ödemelerini yapamayacak konuma gelmesi ihtimali artan bir kamu mali yönetimi ile karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.

Bu tablonun görünmeyen yüzü, dış politikada yaşanan gerilim politikası ve her alanda artan sıcak çatışma risklerine paralel olarak sınırlarımız dışında bulunan askeri varlığımızın ve dolayısıyla savunma harcamalarının da olağanüstü boyutlarda artmasıdır!

2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi ödeneklerinin dağılımına bakıldığında bu yılın bütçesinde ödeneklerin yüzde 13,2'sinin 145 milyar TL iç ve dış güvenlik ile yargı hizmetlerine ayrıldığını görüyoruz. Devlet savunma sanayii kuruluşları, Savunma Sanayiini Destekleme Fonu için ayrılan ödeneklerle birlikte bu tutar 272,9 milyar liraya, bütçe ödenekleri içinde savunma ve güvenliğe ayrılan pay ise yüzde 25'e çıkıyor. Bütçenin dörtte biri daha başlangıç ödenekleri itibarıyla tek başına savunma harcamalarına ayrılmıştı.

Bütçe dışı bir fon olan ve harcamaları denetlenemeyen Savunma Sanayii Destekleme Fonu (SSDF) yanında askeri harcamalardaki diğer artışlar da bütçe harcamalarının şeffaf olmaması, güvenlik gerekçesi gibi nedenlerle tam olarak bilinmiyor. Kanımca yukarıda dile getirdiğim savunma harcamalarına yönelik bütçe ödenekleri fazlasıyla aşılmış durumda olabilir.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Salgın ve ekonomik daralma nedeniyle vergi gelirlerinin düştüğü bir ortamda artan kamu harcamaları, sağlık giderleri ve yoğunlaşan dış gerilimlerle hızla yükselen savunma harcamaları bütçeyi kuruturken, hazine nakit açığının yükselişi, yasal borçlanma limitlerinin aşılmasını beraberinde getiriyor ve bütçe disiplini kalmıyor.

Bu tablo hızla bir Kamusal Mali Krize, Devlet Mali Krizine doğru ilerlediğimizi gösteriyor. Salgın sürecinde halka sosyal destek ve yardım için bile IBAN numarası gönderen bir yönetimin uygulamaları, son olarak Giresun'daki sel felaketinin üzerinden saatler geçmeden cep telefonlarına gönderilen 10 TL yardım yapın mesajları bu mali krizin, **bütçe kaynaklarının kurduğunun somut işaretleridir!**

BOTAŞ VE TPAO'NUN ÖZELLEŞTİRİLMESİ VAHİM SONUÇLAR DOĞURABİLİR!

Hazine ve Maliye Bakanı, TPAO ve BOTAŞ'ın halka arz edileceğini ilan etti!

Karadeniz'de keşfedilen doğalgazın üretimi, çıkarılması, kullanıma sunulması süreçlerinin nasıl finanse edileceği soruları yanıt beklerken Hazine ve Maliye Bakanı, TPAO ve BOTAŞ'ın halka arz edileceğini ilan etti!

Karadeniz'de keşfedildiği açıklanan 320 milyar metreküplük doğalgaz rezervinin ekonomik değere dönüştürülmesi, gazın çıkartılarak, üretilerek boru hatları ya da sıvılaştırma yoluyla kullanıma sunulması oldukça ciddi bir süreyi ve yüklü miktarda bir finansmanı gerektirmektedir.

Mevcut koşullarda yurt dışından sermaye çekemeyen mevcut yabancı sermayenin de çıkışta olduğu Türkiye'nin en az 5-9 milyar dolar arasında tahmin edilen yatırım tutarını kısa sürede karşılaması ya da yurt dışından uygun koşullu döviz finansmanı sağlaması oldukça güç görünmektedir.

* İktidar ve ekonomi yönetimi bugünkü piyasa fiyatlarından parasal tutarının 45-65 milyar dolar olduğunu ifade ettikleri bu gazın 2023'e kadar nasıl ve hangi yatırımla kullanıma sunulacağı sorularını karşılıksız bırakmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın katıldığı bir televizyon programında söyledikleri iktidarın önündeki finansman modelinin Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ve Boru Hatlarıyla Taşımacılık A.Ş.'nin (BOTAŞ) özelleştirilmesi olacağını işaret etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne (CHS) geçiş sonrasında Türkiye Varlık Fonu'na (TVF) devredilmiş durumdaki TPAO ve BOTAŞ'ın özelleştirme yoluyla hisselerinin satılacağı, buradan elde edilmesi öngörülen gelirle de Karadeniz'deki gazın çıkarılması için gerekli finansmanın sağlanmasının beklendiği anlaşılmaktadır.

Ancak başta Türk Telekom, Seydişehir Alüminyum, elektrik üretim ve dağıtımı, doğalgaz dağıtımı ve benzeri özelleştirmeler dikkate alındığında iktidarın 18 yılda yaklaşık 70 milyar doları bulan kamu varlığını satarak gerçekleştirdiği özelleştirmelerin akıbeti malumdur.

Dolayısıyla iktidarın TPAO ve BOTAŞ'ı halka arz yoluyla yerli ve yabancılara satarak özelleştirme planı bir süre sonra bu hisseleri toplayacak bir takım yerli ve yabancı kuruluşların bu kuruluşların hakim hissedarı konumuna gelmesine tamamı devlete ait bu iki milli enerji kuruluşunun el değiştirmesine yol açacaktır.

Kaldı ki Cumhurbaşkanı ve Albayrak yönetimindeki TVF'ye devredilmiş bu iki kurum üzerinde anlaşıldığı kadarıyla iktidar kendi keyfi tasarrufunu hayata geçirmek istemektedir. Özelleştirme aynı zamanda sadece halka arz değil blok hisse satışını da içermektedir.

TT'nin blok satış yoluyla çoğunluk hissesinin Hariri ailesine devredilmesi gibi muhtemelen TPAO ve BOTAŞ özelleştirmesinde de;

* Cumhurbaşkanı'nın yakın dostu Katar Devlet Petrol Gaz Şirketi'ne (QP)

* Ya da diğer kardeşim dediği İlham Aliyev'in Azerbaycan Devlet Gaz Şirketi SOCAR'a,

* Belki de dostum dediği Putin'in Rusya Doğal Gaz Şirketi Gazprom'a bir kısım altın hissenin, imtiyazlı hissenin blok satışı da söz konusu olabilecektir!

TPAO petrol alanında, BOTAŞ doğalgaz alanında tekel konumunda iken ülkemizin bu en köklü ve eski enerji şirketlerinin içeride ve dışarıda yerli ve yabancı alıcılara hisse arzı yoluyla **özelleştirilmesi, Türkiye'nin enerji güvenliğinin risk altına girmesidir!**

BOTAŞ ve TPAO'nun özelleştirilmesi bu kuruluşların tekel imtiyazlarının, ruhsat ve lisanslarının ve sahip oldukları varlıklarının da el değiştirmesi demektir ve çok vahim sonuçlar doğurabilir!

Bakan Albayrak, halka arzda TPAO'nun elindeki petrol ve gaz arama ruhsatlarının, ruhsat sahalarının da önemli değeri olduğunu ifade etmektedir ve bu iki kurumu dünya enerji ligine çıkartmaktan söz etmektedir. O halde



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

böyle bir özelleştirmede TPAO'nun arama-sondaj ruhsat sahaları mal varlığına ve değerinin belirlenmesine dahil edilecekse satın alınan arama ve sondaj gemileri de mal varlığı envanterinde yer alacaktır! Türkiye'de doğalgaz ithal ve dağıtım lisansına, boru hattı taşımacılığı tekeline sahip BOTAS'ın bu ayrıcalıklı imtiyazları da halka arz ve özelleştirme esnasında değer tespitine dahil edilecek demektir!

İktidara yakın müteahhitlere, şirketlere verilen elektrik ve doğalgaz dağıtım lisansları sonrasında özelleşen sistemin ortaya çıkarttığı tablo, en küçük bir ödeme gecikmesinde milyonlarca abonenin elektrik ve doğalgazının kesilmesi, gecikme bedeli, ceza faizi, açma kapama bedeliyle faturaların kabartılmasıdır. Kırsal kesimde yüz binlerce üretici elektrik-doğalgaz faturasını ödeyemediği için sulama yapamamakta, icrayla boğuşmakta, tarlada ürünü yok olmaktadır! Devletin üreticiye yaptığı destekler daha Ziraat Bankası'na yatar yatmaz bloke edilmekte önce özel enerji ve doğalgaz şirketinin alacağı kesilmektedir! TPAO ve BOTAS özelleştiğinde ise böyle bir tablo artık bireyler, haneler, köylüler için değil topyekûn Türkiye için söz konusu olacaktır.

Hisse satışı ya da blok hisse yöntemiyle yabancı ellere geçecek enerji kontrolü en hayati ve kritik süreçlerde Türkiye'nin elektriğinin, petrolünün, doğalgazının kesilmekle tehdit edilmesine zemin hazırlayacaktır.

İktidara çağırım; bu öngörüsüz ve yanlış yoldan dönmesi, TPAO ve BOTAS'ın özelleştirilmesini gündemden çıkartarak Türkiye'nin enerji bağımsızlığını sağlayacak **arama-sondaj-üretim aşamalarında ve yatırımlarda ulusal politikaları ve çıkarları öne almasıdır!** Bunun yol ve yöntemleri için TVF'nin başındaki bir kişi ve yardımcısının keyfine göre değil, **ortak akla önem vermesi ortak akılla hareket etmesidir.**

YURTTAŞLAR SOFRASINDAKİ EKMEKTEN MAHRUM

Türkiye'de enflasyon oranları adeta çift hanelere demir atmış vaziyette. Son 10 aydır Enflasyon çift hanelerin altına düşmüyor. TÜİK'in makyajlı verilerine rağmen enflasyon düşmüyor.

Ağustos ayında 0,86 oranında artarak 11,77 olan enflasyon oranı döviz kurlarının bu şekilde artmaya devam etmesi ile daha yüksek seviyelere çıkacaktır. Söylenenlere kulak asmayın iyiye gidiyoruz gibi” ”battık bittik lobisi” gibi gayri ciddi, halkla adeta alay eden açıklamalar ile ne ekonomide ki krizi gölgeye bilirsiniz, ne de aç yoksul haneleri bu duruma inandırabilirsiniz.

Türkiye'deki milyonlarca yurttaşın yoksul olması bir kader değil bizzat AKP'nin sorumsuz ekonomi yönetiminin bir sonucudur.

'Dolarla mı maaş alıyorsunuz?' diyen Damat Bakan enflasyon oranlarına baksın!

Döviz kurlarında yaşanan artışlar gösteriyor ki tek haneli enflasyon oranları artık hayaldir. Yani Merkez %8,9'luk yılsonu enflasyonu hedefinin şimdiden hiçbir geçerliliği ve gerçekliği kalmamıştır.

Türkiye ayrıca %13,51'lik gıda enflasyonu oranı ile Avrupa ülkeleri arasında en yüksek gıda enflasyonuna sahip ülkedir. Ve yine Türkiye şu anki verilere göre G-20 ülkeleri arasında Arjantin'den sonra en yüksek ikinci enflasyona sahip ülke konumundadır.

Berat Albayrak dolarla mı maaş alıyorsunuz diyor.

Damat Bakana sesleniyoruz ve diyoruz ki;

Döviz kurlarında yaşanan her 1 kuruşluk artış;

Enflasyonun sürekli artıp çift hanelere demir atmasına,

%8,9'luk yılsonu enflasyonu hedefinizin hayal olmasına

Türkiye'nin toplam dış borcunun TL karşılığı olarak 4,3 milyar lira birden yükselerek 1 milyon 757 bin asgari ücrete denk gelmesine,

Halkın sofrasındaki lokmanın daha da küçülmesine,

Açlık ve yoksulluk sınırının artmasına,

39 TL karşılığında ücretsiz izne çıkarttığınız 1,9 milyon işçinin aileleri ile birlikte bir dilim ekmeğe muhtaç kalmasına,

Milyonlarca esnafın iş yerini kapatmak zorunda kalmasına,

İnsanların 'geçinemiyoruz' feryatları ile kendini yakmasına neden oluyor.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Anlaşılan sizlerin altın musluklu mutfağınıza, ejder soslu meyvelerle donattığınız sofranıza ne dolar uğruyor ne de enflasyon etki yapıyor.”

VATANDAŞ BİR ARABA KENDİNE, BİR ARABA SARAYA ALIYOR, ALMANYA KISKANIYOR!

Okullar uzaktan eğitimle açıldı. Tüm öğrencilerimize başarılar diliyoruz. Mecburi evde eğitimin başarılı olması için veli, öğretmen, öğrenci ilişkilerinin yeni yöntemlerle desteklenmesi gerekiyor. 1,5 milyon öğrencinin uzaktan eğitime ulaşamadığını Sayın Bakan açıkladı. Tek bir öğrencimiz, tek bir evladımız bile bizim için önemlidir. Ama 1,5 milyon öğrenci, az buz bir rakam değil. Eğer eğitime ulaşamıyorsa bu çok ciddi bir sorun. Bu salgın sürecinde bir nesli kaybedebiliriz.

Milli Eğitim Bakanının Haberi Yok

Gelişmiş ekonomilerdeki en önde gelen tartışmalardan biri bu. Bunu en önemli sorun olarak görüyorlar yani gençlerin eğitimi. Ama Milli Eğitim Bakanımız bununla meşgul değil. Bakan neyle meşgul? Öğretmen maaşlarının yük olmasından şikâyetle meşgul... OECD ülkeleri içinde öğretmenlerine en düşük maaşı veren 7 ülkeden biriyiz ama bakanın bundan haberi yok. Bugünde ne kastettiğim belli demiş ama ne kastettiğini açıklamamış. Öğretmenlerimizin çok büyük sorunları var. Aile birliği, sağlık ve güvenlik nedeniyle “mazeret atamaları” birkaç yıldır yapılmıyor. Bakanlık öğretmenlerimize bir çözüm de sunmuyor. Bu sorunda adaletli bir şekilde çözülmelidir diye düşünüyoruz. Bu sorunlara rağmen yeni eğitim ve öğretim yılının; öğrencilerimize ve velilerimize, öğretmenlerimize hayırlı uğurlu olmasını diliyoruz.

Zafer Bayramına Düşen İki Gölge

Başkomutanlık Meydan Muharebesi Zaferi'nin 98. yıl dönümünü coşkuyla kutladık. Bu yıl, 30 Ağustos Zafer Bayramı'na iki ayrı gölge düştü. İlki tüm dünyayı da etkileyen korona salgını... İkincisi ise saray hükümetinin, milli bayramlarımızla ilgili alerjisi... Cumhuriyeti bir “ara dönem” olarak gören, Atatürk ve cumhuriyet devrimleriyle sorunu olan, tarihimizi “keşke Yunan galip gelseydi” diyenlerden öğrenen bu siyasi zevat; 15 Temmuz'u, 29 Ekim'e; Malazgirt'i, Başkomutanlık Zaferi'ne tercih eden bir zihniyete sahip... Korona virüsü de bu ideolojik bağnazlığın bahanesi oluyor.

Allah Akıl Fikir Versin

15 Temmuz kutlamalarında, Ayasofya açılışında, Malazgirt kutlamalarında kimseye bulaşmayan virüs, ne hikmetse 23 Nisan da, 19 Mayıs da veya 30 Ağustos da kutlama yapılırken bulaşıyor. AK Parti sözcüleri buna bir bahane bulmuşlar. Diyorlar ki, “15 Temmuz kutlamaları henüz daha dördüncü yılında olduğu için doğal olarak 15 Temmuz kutlamalarını erteleyemezsiniz” diyorlar. Bu müflis bezirgân siyasetçiler için; 98 yıl önceki “30 Ağustos Zaferi” pandemi nedeniyle kutlanamayacak kadar eski, ama 949 yıl önceki Malazgirt Zaferi yeni. Milletimizden kopanlar, âlemi kör, herkesi de sersem sanıyor. Bizde “Allah bunlara akıl fikir versin” diyoruz.

Anıtkabir'deki Saygısızlığa Sessiz Kalanları da Kınıyoruz

Sarayın çifte maaşlı propaganda memuru da, Malazgirt'ten 15 Temmuz'a bir hat çizerken, Anadolu'yu düşman çizmelerinden kurtaran, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü yok saymaya cüret edebiliyor. 30 Ağustos Zaferini kutlarken, zaferin başkomutanının adını ağzına dahi almayabiliyor. Millet olmanın gereği kıvançta ve tasada birlik olmaktır. Biz bu tartışmaların daha başında; “Malazgirt Zaferi de bizimdir, 30 Ağustos Zaferi de bizimdir” dedik. “Anadolu'nun kapılarını açan Sultan Alparslan da bizimdir, Anadolu'nun kapılarını emperyalistlerin yüzüne çarpan Büyük Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk de bizimdir” dedik. Erdoğan'ın muhalefetten ve milletten gelen tepkiler üzerine, dün bu anlayışa, “sözde de olsa” yaklaşmak zorunda kalmasını elbette not ettik. Ama aynı gün, Anıtkabir'de yaşanan saygısızlığı ve sarayın buna sessiz kalmasını nereye koyacağız? İsim isim belirlenerek Anıtkabir'e alınanlar arasından, edep ve adaptan yoksun, kendini bilmez bir grup, kabir ziyareti sırasında Erdoğan'a tezahürat yapıyor. Şimdi bu holiganların içeriye alınması, devlet protokolünün hangi maddesinde yazıyor? Atamızın kabrine, edep, adap bilmeyen bu holiganları kim dolduruyor? Kim bunları seçiyor? Kimlik göstere göstere içeri alınmışlar. Hangi müflis bezirgân siyasetçi Anıtkabir'de bu saygısızlığı yaptırıyor? Bu artık kaçınılmaz ayıp? Kabir ve kabristanlarda slogan atmak, tezahürat yapmak hangi örfte, hangi inançta, hangi adaptta var? Biz yapılan bu ayıbı da, bu ayıba sessiz kalanları da kınıyoruz. Grup Başkanvekillerimiz, milletimizin vicdanını dağlayan bu hadisenin bir daha Anıtkabir'de tekerrür etmemesi için, bir düzenlemeyi TBMM'ye verecekler.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

RTÜK Havuz Medyasının Pespayeliğine Ne Diyecek

Bu arada havuz medyasının, pespaye televizyon kanalının yaptığı terbiyesizliği de nefretle lanetliyoruz. RTÜK'teki temsilcilerimiz bu rezilliği RTÜK'ün gündemine getirecek. Bakalım, bu pespayelik, bu rezillik karşısında RTÜK ne yapacak? Çok merak ediyoruz. Kimse unutmasın... Bu millet her yapılanı görüyor, her söyleneni duyuyor, bunları yapanlara, söyleyenlere notunu verir, önüne sandık geldiğinde de gereğini yapacak ve bu kendini bilmezleri ilk fırsatta evlerine gönderecek.

Saray Kendi Kararnamesine Uymuyor

Milletimiz 30 Ağustos sabahına, otomobillere yapılan ÖTV zamlarıyla uyandı. Oysa, ulusal bayram ve tatillerde, hizmetin gerektirdiği haller dışında, Resmi Gazete'nin yayımlanmayacağı Cumhurbaşkanlığının kararnamesiyle düzenlenmiş açık seçik söyleniyor. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi resmi tatillerde Resmi Gazete olağanüstü haller dışında yayınlanmaz diyor. Ama her ne hikmetse, ne acelesi varsa saray, kendi çıkardığı bu kararnameyi bile dinlemiyor. Ya bu kararnameden saray efradı habersiz, ya da bütçenin durumu görüldüğünden de berbat...

Buna Vergi Değil Haraç Denir

Daha birkaç ay önce kamu bankalarına "görev zararı" verdirip, ucuz araç kredisi pazarlayanlar bu bankalar eliyle, şimdi birdenbire bu araçlardan alınan ÖTV'ye fahiş zamlar yaptılar. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu derler. Bu git-geller hem vatandaşı, hem de ekonomimizi perişan ediyor. Vatandaşlarımız yarın ne olacağını bilmediği için sarayın sabah uyanırken hangi kararlarla uyanacağını bilmedikleri için önünü göremez hale geldi. Sesyete damat ekonomiyi öğrensin diye, koskoca ülkeyi adeta deneme tahtasına çevirdiler. Bir üründen alınan vergi, ürünün değerini aşyorsa ona haraç denir.

Vatandaş Bir Araba Kendine, Bir Araba Saraya Alıyor

Türkiye'de kendi sınıfında en çok satan ve 1500 cc motoru olan bir araç Almanya'da bugün satış fiyatı 33 bin 859 avro. Aynı araç Türkiye'de bugün, saray yönetiminin paramızı pul etmesi neticesinde, zaten 295 bin lira ediyor. Bir de bunun üzerine yüzde 80 ÖTV'yi ekleyip. Bir de vergiden KDV alıp, yüzde 18 KDV'yi de koyalım aracın Türkiye'deki satış fiyatı 627 bin 111 liraya çıkıyor. Yani vatandaş bir araba kendine alırsa, bir tane de saraya alacak. Üstüne de 36 bin lira daha verecek.

Almanlar Bu Tabloyu Kiskanıyor(!)

Almanya'da asgari ücretle çalışan bir işçi, 21 ay çalışırsa bu arabayı alıyor, Türkiye'de ise asgari ücretle çalışan bir işçi bu arabayı alabilmek için 270 ay çalışmak zorunda. Bunun da 127 ayı arabaya, kalan 143 ayı ise vergiye gidiyor. Hani diyorlar ya Almanlar bu tabloya bakıp, bizi kiskanıyorlarmış. Herhalde Almanların kiskandığı tablo bu. Depoya konan benzinde de durum aynı değerli basın mensupları. Nisan ayında 55 litrelik bir araç deposu 282 liraya doluyordu. Şimdi 371 liraya doluyor. Vatandaş pompada ödediği her 100 liranın, 55 lirasını vergiye veriyor. Pompacılar adeta vergi dairesi memuru gibi çalışıyor. Dünyanın neresinde böyle vergiler var? Dünyada vergiden bile vergi alan başka bir yönetim var mı?

Çeyrekler İtibariyle Görülmemiş Daralma

Bu sabah 2020'nin ikinci üç ayına ait milli gelir rakamları çıktı. Türkiye ekonomisi, önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 9,9 küçülmüş. Mevsim etkilerinden arındırılmış rakamlara baktığımızda ise yılın ikinci çeyreğinde ekonomi bir önceki üç aylık döneme göre yüzde 11 daralmış. Mevcut seride çeyrekler itibariyle bakıldığında bu daralma daha önce hiç yaşanmamış.

Bu Rakamlar da Aşağı Doğru Güncellenebilir

Diğer taraftan, ilerleyen günlerde yüzde 9,9'luk küçülme rakamının da aşağı doğru güncellenmesi ve bu küçülmenin daha da yukarıya gitmesi kuvvetle muhtemel. Elektrik tüketiminin yüzde 6,3 azaldığı 2009 yılının ikinci çeyreğinde, ekonomi de yüzde 14,5 daralmıştı. Bu yılın ikinci çeyreğinde elektrik tüketimindeki gerileme, 2009'dakinin neredeyse iki katı. Ama ikinci üç ayda, ekonomide görülen daralma 2009'un ilk üç ayının altında. Bu nasıl oluyor?

Beceriksiz Yönetim, Cebimizden 145 Milyar Doları Alıp Götürdü

Bu arada dolar olarak bakıldığında, 2020'nin ikinci üç ayı itibariyle, milli gelirimiz 743 milyar dolara düşmüş. Bu 2010 yılının üçüncü çeyreğinden bu yana, yani son 10 yılın en düşük milli gelir seviyesi. Saray'ın tek kişilik vesayet rejiminin hayata geçtiği 2018'in ikinci üç ayından bu yana ise milli gelirimiz tam 145 milyar dolar azalmış. Bu beceriksiz yönetim, cebimizden iki yılda 145 milyar doları almış götürmüştü. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış milli gelir de son dört yılın en düşük seviyesinde.

Bunlar Sadece Rakam Değil, Acı Hikâyeler Var

Peki soruyorum, bu kaybolan 145 milyar dolar, bu giden 145 milyar dolar; zor durumdaki esnafın, tarladaki çiftçinin, fabrikadaki emekçinin, yatırım yapamayan iş insanının, maaşı yetmeyen emeklinin, eğitime ulaşamayan 1,5 milyon öğrenci ailesinin, canla başla evlere hizmet götüren, apartman görevlilerinin cebinden çıkan para. Bu paralar bir avuç yandaşa, tefeciye, faize kaptırılmış gözüküyor. Biz bu duruma gerçekten çok üzülüyoruz. Çünkü bu anlattıklarımız sadece kâğıdın üzerine yazılmış rakamlardan ibaret değil, bunun gerçek hayatta da bir karşılığı var. Her bir rakamın arkasında, işini kaybeden, aşını kaybeden bir vatandaşımız, gelecek umudunu yitiren bir gencimiz, evladına harçlık veremeyen bir babanın acı hikâyesi var. Gerçekten milletimizin canını yakan bir buhran...

Ekonomide Sorunlar, Salgından Çok Önce Başladı

Dünyayı etkisi altına alan salgın, elbette pek çok ekonomiyi vurdu. Bunu elbette göz ardı etmek mümkün değil. Evet, dünya bir salgını yaşıyor, etkileri de henüz atlatılabilmiş değil. Fakat ekonomimizdeki sorunlar, korona salgınıyla başlamış değil... Özellikle son iki yıldır bir krizden diğerine savruluyoruz nihayet bir buhrana girdik. Diğer ülkeler, hükümetler; bu salgın sürecinde çiftçisini, esnafını, işçisini, işverenini korumak için milyarlarca dolarlık, avroluk hibe destek paketleri açıkladı. Bizdeki saray hükümeti milleti salgında bir başına bıraktı. Ya faizle borçlarını erteledi, ya da faizle yeni borçlar verdi. Devletine 40 yıl vergi veren insanlarımıza, bunlar 40 gün bakamadı. Millete beş maskeyi bile parasız dağıtamadılar. Ne yaptılar? Vatandaşa IBAN numarası gönderip bağış istediler. Dünyada da bağış isteyerek bu işlerin üstesinden gelmeye çalışan başka bir hükümet yok.

Yatırım Kalmadı, Büyüme Unuttuk

Sosyete damat iş başına geldiği günden beri, son 8 çeyreğin 7'sinde yatırım harcamalarında daralma var. Türkiye ekonomisinde yatırım falan kalmadı, büyüme unuttuk. Ama bunlar ne diyor? "Siz bunları bırakın". Damadın esas başarısı şurada şu gaza bir bakın diyorlar. Şimdi 2023'e randevu verip, "gazla mucize olacak, her şeyi düzeltereğiz" söylemine başladılar. Atalar boşa dememiş; Başını acemi berbere teslim eden, cebinden pamuğu eksik etmesin.

Endeks Yorumlamayı Bilmeyen Damat Ekonominin Başında

Ekonomiden anlamayan sarayın damadı, tam 28 aydır ekonomide olmayan güvene seviniyor. "İşsizim, geçinemiyorum" diyen milletimize ise "battık, bittik lobisi" diye sıfat takıyor, dalga geçiyor. Ekonomik güven endeksini yorumlamayı bile bilmeyen damadı, sırf damat diye ekonominin başına oturttular. Ehliyet, liyakat hak getire. Ne demişler? Bildiğini bilenin arkasından gidiniz, bildiğini bilmeyeni uyarınız, bilmediğini bilene öğretiniz ama bilmediğini bilmeyenden de kaçınız.

Her Devalüasyonda Borç Yükü Artıyor

Parası, pulu olan zenginler, sarayın yandaşları, beslemeleri paralarını zaten yurtdışına kaçırdı. Ama 83 milyonluk milletimizin, bu topraklardan başka yaşayacak yeri, başka bir vatani yok. Milleti unutan saray sosyetesini, saray havası da çarpmış. Kendi kokularıyla mest olmuşlar... Ama bu pembe hayaller, müflis bezirgan palavraları, milletin derdine derman olmuyor. Damadın yönetimindeki hazine de artık dövizle, altınla borçlanmaya başladı. Sosyete damat artık milletin hazinesini sadece faiz değil, kur riski altına da sokmaya başladı. Ne demek kur riski? Her devalüasyonda tüyü bitmedik yetimin sırtındaki borç yükünün artması daha da ağırlaşması demek.

Millet Dövizle Altına Koştu, Çelik Kasa Satışları Patladı

Bunu gören milletimizin korkusu, telaşı tabii ki artıyor. Millet dövize, altına koşuyor. Dövizi, altını olan da parasını yastık altında saklamaya başlıyor. Memlekette çelik kasa satışları patlamış. Kasa sipariş edenlere Gaziantep'te bir ay sıra veriyorlarmış. Ben bu tabloyu 2001 yılında görmüştüm. Milletimiz, hayat pahalılığı ve işsizlik arasında eziliyor. Tek adam vesayet rejiminden sonra, sosyete damadın ve kayınbabasının yönetiminde işi, gücü olan 3 milyon 208 bin yurttaşımız işini kaybetti. İşsizlerimizin sayısı 10,5 milyon. Bir de çalışıyor görünüp de iş başında olmayan 5 milyon yurttaşımız var. Dolayısıyla işsizler 15 milyona ulaşıyor. Millet ızzar halinde. "Madem saray her şeyi doğru yapıyor, ekonomi bu kadar uçuyor, o zaman biz niye açız" diye soruyor.

Vatandaş İzzar Halinde

Sosyal medyaya yansıyan ve partimize de gelen bazı vatandaş şikâyetlerini sizlerle paylaşmak istiyorum: Demet Hanım diyor ki, tek dileğim yaşamak mı? Hayır. Zenginlik mi? Hiç umurumda değil. Para mı? Olduğu kadar. Ama tek evladımı okutabilmek, aş değil iş istiyorum. Para ya da yardım değil iş istiyorum. Alnımın teriyle kazanacağım, helal lokma diye rahat edeceğim bir iş istiyorum. Evladım okusun, vatanına faydalı, kendine hayrı



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

dokunan bir adam olsun istiyorum. Üçüncü kez kazandığı üniversiteye maddi imkansızlıklardan gönderemediğim yavrumun okuma aşkına köstek olan değil, çare olan bir ana olmak istiyorum diyor.

Bir başka işsiz vatandaşımız, önceki seçimlerde AK Parti'ye oy verdiğini belirterek şöyle diyor: "Çocuğum benden harçlık istiyor, yok... İyi bir ustayım ama beş aydır işsizim. Ne diyorlar korona... Peki, bu ölüm değil mi? Bin lirayı verdiler kirayı ödedim. Peki, ailem ne olacak? Benim yüreğim yanıyor. Biz bu devlet için canımızı veririz ama mağdurum, kim bana yardım edecek?"

Diğer taraftan emekli vatandaşımız şunları söylüyor: "Bir sene önce pazarda 35 lira yetiyordu, şimdi 90 TL'ye alamıyorum." "Ben de emekliyim, eşim de emekli. Markete bir girsek bir torba bir şey alıyoruz, 200 TL'den aşağıya çıkamıyoruz."

Yetiştirdiği domates ve biberi satarak geçinen bir vatandaşımız da şöyle diyor: "Tarlaya ırgat 80 kaymeye geliyor. Sabah 04.00'te kalkıyorum, gece 11.00'e kadar çalışıyorum. Tarlada domates ekmek yiyip yatıyorum. Zarar zararın üstündeyim."

Yine işlek bir cadde üstünde dükkanı olan bir vatandaşımız dert yanıyor: "Dükkanını kapatan kapatana... Ben de kapatıyorum. 22 yıllık esnafım... Burada bir tane esnaf yardım alamadı, kredi alamadı. Kim aldı bu yardımları? Sadece salgın değil, yıllardır krizden çıkamadık."

Sokaktaki vatandaşlarımıza bir dokunuyorsunuz bin ah işitiyorsunuz: Bir vatandaşımız şöyle diyor: "Evvelden yakın akrabamıza, küçük altın takmaya utanırdık, şimdi kimse onu bile takamıyor." Bir başkası: "O kadar uzun süredir et almadım ki, kilosunun kaç TL olduğunu bile unuttum" diyor. Yine bir vatandaşımız: "Biz yerin dibine battık, onlara sorsan uçuyoruz. Eskisi gibi değil. Bir kötü fasulye 10 TL. Bu millet ne yiyecek?" diye soruyor.

İşler Sarpa Sarmadan Gereken Her Önlem Alınmalı

Saray'ın görmek istemediği ekonomik buhran giderek derinleşirken, salgınla ilgili gelişmeler de pek iç açıcı değil. Salgınla mücadeledeki tavsama nedeniyle, salgının birinci dalgasının ikinci zirvesine girdik. Bu süreç ağırlaşır, sadece sağlık ve insani yönü değil, ekonomik etkileri de bu salgının taşınmaz olur. Zaten iki yıldır süren, vatandaşımızda takat bırakmayan bir ekonomik buhranın içindeyiz. İşler daha fazla sarpa sarmadan, gerekli her türlü önlemi almak durumundalar. Yeni vaka sayısı, iyileşen hasta sayısının üstünde. Üzülerek görüyoruz ki, ölümlerde yeniden hızlanmaya başladı. Ancak açıklanan rakamlara da kimsenin güveni kalmadı. Sahadan gelen bilgilerle resmi rakamlar arasında uyum yok. Bilim Kurulu'nun adı kaldı. Kendi ise ortada yok. Fedakâr sağlık çalışanlarımız ve doktorlarımız bu işlerin bedelini ödüyor. Türk Tabipleri Birliği'ne göre 5'i bu ay içinde olmak üzere, 32 doktorumuz yaşamını yitirdi. Hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımızın toplam sayısı 66'ya ulaştı. Sağlık Bakanı ne yapıyor? Tweet atıyor, milleti şikâyet ediyor, başka bir şey yapmıyor. Ama buna rağmen bizde vatandaşlarımızın sağlıklarına azami özeni göstermelerini başta maske, temizlik ve sosyal mesafe olmak üzere, kurallara uyararak kendilerini, büyüklerini ve çocuklarını korumalarını özellikle rica ediyoruz. Zaman lehimize işlemiyor.

Kırşehir'de Bekçi Hakkında Da, Vali Hakkında Da Gereği Yapılmalı

Son olarak, Kırşehir'deki 30 Ağustos kutlamalarına güvenlik güçleri müdahale etti. Milletvekilimiz Metin İlhan'a karşı güç kullanıldı. Seçilmiş hiçbir milletvekiline güvenlik güçlerinin güç kullanmasını kabul edemeyiz. Bunu yapan bir bekçi... Bu bekçilerle ilgili yasa çıkarılırken bekçilerin bu işlerde kullanılmaması gerektiğini söyledik. Şimdi bu saldırının hesabı mutlaka sorulmalıdır. Birde Vali'nin seçilmiş milletvekilimizin sözlerini: "Mesnetsiz ve iftira niteliğinde bir iddia" olarak tanımlaması var. Bu sözler kabul edilemez. Bu, siyasetin daniskasıdır. Atanmışların seçilmişlere karşı bu şekilde konuşmasını kabul edemeyiz. Bu dili kullanan vali hakkında da gereği mutlaka yapılmalıdır.

Saldırğanları Bulmak Atama Bakanın Boynunun Borcu

Yine Hatay milletvekili Sn. Barış Atay'a yönelik bir saldırı sözkonusu. Bu saldırıda durduk yerde yapılmıyor. Bu saldırının öncesinde sarayın atama memur İçişleri Bakanı'nın ciddi bir kışkırtması var. Buradan söylüyorum, Sn. Atay'da milletin seçtiği 600 vekilden biridir. Saldırğanlar vekile değil, milli iradeye saldırmıştır. Bu saldırğanlar bir an önce bulunup adalete teslim edilmelidir. Bunları yakalayıp adalete teslim etmek, önce Saray'ın atama İçişleri Bakanı'nın boynunun borcudur. Eğer atama bakan bu saldırğanları hemen adalet önüne çıkarmazsa, sadece kışkırtıcı olmaz aynı zamanda bu saldırının azmettiricisi ve planlayıcısı da olur. Partimizden olsun olmasın, bir daha tekrarlıyorum milletin seçtiği vekillere saldırıları asla kabul etmiyoruz. Bununla ilgilide gereğinin hemen yapılmasını bekliyoruz. Her iki saldırıyı da lanetliyoruz.

Demokrasiye Açık Saldırı

Diğer taraftan atama İçişleri Bakanına bugünlerde bir haller oldu. Yine, Avcılar Gençlik Kolu Üyemiz Mutlu Yıldırım'ı önce hedef gösterdi. Milletin güvenliğini sağlaması gereken emniyet güçlerinin iç siyasette dizayn etmekte kullanılması sonucunda bu çocuğun evine baskın yapıldı. Arkadaşlar, söylenenler suç değilse bu neyin nesi? Gençlik Kolları Üyemizin evinin basılması neyin nesi? Bu memlekette mahkemeler var, adalet var. Bunlar demokrasimize açık bir saldırdır.

EKONOMİ YÜZDE 9,9 KÜÇÜLDÜ

Ekonomideki zayıf performansın Covid-19 salgınından kaynaklandığı söylenebilir. Birincisi, evet bu doğru. Ancak Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın sürekli, "Türkiye'nin ekonomik göstergelerde pozitif ayrışan ülke olduğu" nutuklarını dinlemedik mi? Demek bu iddia doğru değilmiş.

Türkiye ekonomisinin Nisan-Haziran 2020 dönemini kapsayan yılın ikinci çeyreğinde yüzde 9,9 küçüldüğü açıklandı. Bu yüzde 10'un az altındaki daralmayı değerlendirirken 2019'un 2. çeyreğinde de 2018'e göre ekonominin yüzde 1,7 küçüldüğünü, baz etkisinin daha da kötü bir istatistiğin ortaya çıkmasını engellediğini hatırlatmakta yarar var. Bir önceki üç aylık döneme göre ise mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış rakamlarla yüzde 11 daralma yaşandığı görüldü. (Takvim etkisi o dönemde çalışılan günleri, mevsim etkisi ise iklim vb. nedenlerle yılın belli dönemlerinde ekonomik aktivitenin yavaşlamasını-hızlanmasını göz önüne alarak yapılan ayarlamayı ifade ediyor.)" Çift haneli bir küçülme tablosu ortaya çıkmasını diye mi, Türkiye İstatistik Kurumu yüzde 9,9'da karar kıldı?" sorusunun gündeme geleceğini tahmin edebiliyorum. Aynı kuşkuyla paylaşmakta birlikte elimizdeki verilerin de değerlendirmeye yeterince olanak verdiğini düşünüyorum.

Sektörler Temelinde Üretim

İş kolları temelinde bakılınca çalışma ortamı gereği pandemiden görece az etkilenen tarım sektöründe yüzde 4'lük bir büyüme dikkat çekiyor. Buna karşın sanayi faaliyetleri yüzde 16,5, inşaat yüzde 2,7, hizmetler ise yüzde 25 küçülmüş. Salgında aksine hız kazanan sektörler bilgi iletişim faaliyetleri yüzde 11, finans ve sigorta faaliyetleri ise yüzde 27,8 büyümüş.

Harcamalarla GSYH

GSYH'ye harcamalar temelinde baktığımız zaman ise hanehalkı tüketiminin yüzde 8,6, yatırımların yüzde 6,1, kamu harcamalarının ise yüzde 8 gerilediğini görüyoruz. Buradan kamunun yaptığı harcamaların daralmayı göreceli yumuşatıcı bir etki yaptığını söyleyebiliriz. 2020'nin ikinci çeyreğinde mal ve hizmet ithalatı yüzde 6,3, ihracatı ise yüzde 35,3 azalmış durumda. İhracat performansını turizmdeki keskin düşüşün iyice aşağı çektiğini biliyoruz. Yılın geri kalan bölümünde de turizmin canlanmasının olanaklı olmadığı ortada.

Ekonomi Nereye Gidiyor?

Ekonomideki bu zayıf performansın Covid-19 salgınından kaynaklandığı söylenebilir. Birincisi, evet bu doğru. Ancak Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın sürekli, "Türkiye'nin ekonomik göstergelerde pozitif ayrışan ülke olduğu" nutuklarını dinlemedik mi? Demek bu iddia doğru değilmiş. Gerçekten de OECD'nin açıkladığı 2020 2. Çeyrek rakamları üye ülkelerin bu dönemde yüzde 9,8 küçüldüğünü gösteriyor. ABD'de yüzde 9,5, Almanya'da yüzde 11,7, Japonya'da ise yüzde 10 daralma dikkat çekiyor. Türkiye'nin en fazla ihracat geliri elde ettiği avro bölgesinin ise yüzde 15 küçüldüğü görülüyor. Bu endişe verici istatistikler Fransa'daki yüzde 19, İtalya'daki yüzde 17,3 büzüşmenin bir sonucu.

İkincisi, Türkiye'nin ekonomiyi erken ve kontrolsüzce açarak ikinci dalgaya davetiye çıkardığı görülüyor. Son günlerde artan vaka ve ölüm sayıları yaz aylarında ekonominin ivme kazanmasının sonbaharla hız keseceği kaygısını güçlendiriyor V şeklinde büyüme iddiaları mesnetsiz görünüyor.

Üçüncüsü, ekonomi yönetiminin durgunluğu sosyal transferlerle değil, kredi büyümesiyle aşma stratejisi ciddi yanlışlar barındırıyor. Kamu bankalarının verdiği sübvansiyonlu konut ve taşıt kredileri desteklerin büyük ölçüde rantıye kesimlere yönlendirilmesine yol açtı. Önümüzdeki aylarda hem talebin gereksiz öne çekilmesinin, hem kamu bankası bilançolarının yıprandırılmasının, hem de enflasyonun azdırılmasının olumsuz sonuçlarını göreceğiz. Buna karşın büyük ölçüde işsizlik sigortası fonundan karşılanan, dolayısıyla bütçeye etkisi bulunmayan sosyal yardımların tutarı 29,7 milyar lirada kaldı. Bu GSMH'nin yüzde 0,66'sı tutarında çok yetersiz bir oran.

Dördüncüsü, Türkiye pandemiye zaten ekonomisi durgunluk içindeyken yakalandı. Yine dün açıklanan 2019 yılı GSYH kesin sonuçları nüfus artış hızının altında yüzde 0,9'luk bir büyümeye işaret ediyor. 2018-2020 aralığının

yakın tarihte görülmemiş bir durumu, ortalama yurttaşın yaşam standardının gerilediği üç yıllık bir dönemi simgeleyeceği anlaşılıyor. İşsizliğin kol gezdiği, gelir ve servet dağılımının bunca bozuk olduğu bir ülkede yoksulların halinin daha da perişan olduğunu, AKP rejiminde hallerinde bir iyileşme beklenemeyeceğini belki söylemek bile gereksiz.

GIDA FİYATLARI UÇTU, HALK BESLENEMİYOR

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun araştırmasına göre, gıda harcamaları ağustosta bir önceki aya göre yüzde 0.5 oranında artarken yıllık artış oranı yüzde 26.2 ile enflasyonun üzerinde gerçekleşti.

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Ar-Ge birimi KAMUAR'ın, halkın en fazla tükettiği 77 gıda maddesinden oluşan bir sepeti esas alarak yaptığı "halkın enflasyonu" araştırmasına göre, Türkiye'nin en yoksul yüzde 20'lik kesiminin aile bütçesinin yüzde 30.7'si gıda harcamalarına ayrılıyor. En zengin yüzde 20'lik kesimin gıda harcamalarının toplam aile harcamaları içerisindeki payı ise yüzde 15.4'ten yüzde 15.3'e indi.

Araştırmada gıda fiyatlarının son bir yılda yüzde 26.2 oranında arttığı tespit edildi. 12 aylık ortalama fiyatlara göre artış ise yüzde 32.2 olarak hesaplandı. Gıda harcamaları ağustosta bir önceki aya göre yüzde 0.5 oranında artarken, ocak-ağustos dönemindeki fiyat artışı da yüzde 15.2'yi buldu.

Masrafların Yüzde 20'si Ete Gidiyor

Türkiye'deki ailelerin gıda için harcadıkları her 100 liranın 17.8 lirasını pirinç, ekmek, bulgur, buğday unu, makarna ve şehriye gibi ürünler oluşturuyor. Diğer ülkelere göre miktar olarak çok az tüketilmesine rağmen, dünyanın belki de en yüksek fiyatlarının geçerli olması nedeniyle et ve balık için yapılan harcamalar ise gıda harcamalarının yüzde 19.4'ünü oluşturuyor.

Ekmek Tüketimi Artıyor

Süt, peynir, tereyağı ve diğer süt ürünleri ile yumurtanın gıda harcamaları içindeki payı ise yüzde 13.9'u buluyor. Türkiye'de gıda için harcanan her 100 liranın 5.4 lirası tereyağı dışındaki yağlara, 11.5 lirası meyveye, 16.6 lirası sebze, 6 lirası şeker, reçel, bal gibi gıda ürünlerine, 3.2 lirası çay ve kahveye, 3.8 lirası alkolsüz içecekler, 2.3 lirası ise diğer gıda maddelerine ayrılıyor.

Bu arada araştırmalara göre yoksullar gıda harcamalarının büyük bölümünü ekmek, tahıl ve sebze ayırırken, zenginlerin gıda harcamalarının büyük bölümünü et balık ve deniz ürünleri meydana getiriyor.

Taze Sebzenin Fiyatı Artıyor

Ağustosta, ekmek, un, bulgur, pirinç, makarna fiyatlarında bir önceki aya göre, yüzde 0.7, et-balık harcamalarında yüzde 3.4 oranında azalış yaşandı. Süt ve süt ürünleri ile yumurta harcamalarında yüzde 2.4 artış kaydedilen ağustos ayında katı ve sıvı yağ fiyatlarında ise yüzde 0.2 artış oldu.

Meyve harcamalarının yüzde 3.5 arttığı ağustos ayında sebze harcamalarında ise bir önceki aya göre yüzde 5.6 gibi oldukça yüksek bir yükseliş oldu. Bakliyat fiyatları değişmezken, salça, zeytin, bal, çay, tuz vb işlenmiş gıda fiyatlarında ise yüzde 0.6 azalış yaşandı.

2 MAAŞ YETMİYOR

İstanbul Ticaret Odası, İstanbul'un ağustos enflasyonu açıkladı. Buna göre megakentte perakende fiyatlar geçen yıla göre 11,27 arttı. Kentte yaşamın bedeli, sadece barınma ve gıda harcamalarıyla en az 4 bin 600 liraya yükseldi, artık İstanbul'da yaşamak için iki maaş bile yetmiyor.

Her ay hayat pahalılığının daha da arttığı İstanbul'da, ağustos ayında bir önceki aya göre perakende fiyatlar yüzde 0,59 ve toptan fiyatlar yüzde 0,84 arttı. Kentte geçen yıla göre ise perakende fiyatlarda yüzde 11,27, toptan fiyatlarda yüzde 10,35 artış yaşandı.

İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) 1995 bazlı verilerine göre, Ağustos 2020 itibarıyla İstanbul'da perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İstanbul Ücretliler Geçinme indeksi aylık yüzde 0,59 arttı. Bu dönemde toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları indeksi ise yüzde 0,84 yükseliş kaydetti.

Geçen yıla göre kiralar*

	2019	2020
☒ Beşiktaş:	2 bin 950 TL	3 bin 200 TL
☒ Kadıköy:	2 bin 800 TL	3 bin 100 TL
☒ Kartal:	bin 800 TL	bin 850 TL
☒ Bakırköy:	2 bin 300 TL	2 bin 500 TL
☒ Avcılar:	bin 450 TL	bin 575 TL

*Kira bedelleri TSKB Gayrimenkul Değerleme verilerinden alınmıştır.
100 metrekare dairenin ortalama kirası

Açlık Sınırı 2 Bin 564 Lira

DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş Sendikası'nın araştırması da megakentte yaşamının bedelinin her ay daha da ağırlaştığını ortaya koyuyor. Ülkenin en büyük işçi şehri olan, 16 milyon kişinin yaşadığı İstanbul'da kiradan gıdaya, ulaşımdan giyime her masraf ayrı yük. Asgari ücretin 2 bin 324 lira olduğu ülkede Birleşik Metal-İş'in Temmuz ayı Açlık-Yoksulluk Sınırı raporuna göre açlık sınırı 2 bin 385, yoksulluk sınırı ise 8 bin 249 lira. Ülke genelinde asgari ücretin üstünde olan açlık sınırı İstanbul'da çok daha fazla. Kentte yaşayan 4 kişilik bir ailenin bir ayda sadece gıda harcaması için ayırması gereken en düşük tutar 2 bin 564 liraya ulaşmış durumda.

Fiyatların önceki yılın ağustos ayına göre artışı (yüzde)

Ekmek ve tahıllar: 13,73

Et, balık ve kümes hayvanları: 15,59

Süt ve süt ürünü, yumurta: 13,82

Konut harcamaları: 8,32

Giyim: 11,56

Ulaşım: 22,48

Kiralar Ateş Pahası

Ülkede en yüksek kira bedeli de kuşkusuz İstanbul'da ödeniyor. Örneğin Beşiktaş'ta 100 metrekare daire için ortalama kira bedeli 3 bin 200 lira. Aynı tip daire için Kadıköy'de 3 bin 100 lira, Bakırköy'de 2 bin 500 lira, Kartal'da bin 850 lira, Avcılar'da ise bin 375 lira.

Rakamlar İstanbul'da yaşamının ağırlığını ortaya çıkarıyor. Buna göre İstanbul'da giyim ve ulaşım giderleri hariç açlık sınırında yaşamının bedeli kira ve faturalarla birlikte en az 4 bin 640 lira. Yani megakentte yaşamak için iki maaş bile yetmiyor.

Fiyatların temmuza göre artışı

Ekmek ve tahıllar: % 0,52

Konut harcamaları: % 1,07

Et, balık ve kümes hayvanları: % 1,71

Giyim: % (-) 2,06

Süt ve süt ürünü, yumurta: % 0,73

Ulaşım: % (-) 0,88

VATANDAŞI KARARTILAN ELEKTRİK FATURALARI ÇARPIYOR

Faturalar Derhal Şeffaflandırılmalı

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, EPDK'nın elektrik dağıtım şirketlerini kayıran uygulamalarından bir an önce vazgeçmesi gerektiğini söyledi. Elektrik faturalarında şeffaflık isteyen Ahmet Akın, "Son 2 yılda faturadaki 'enerji bedeli' yüzde 35 artarken dağıtım bedeli yüzde 53 oranında artmış durumda. Vatandaş elektrik değil karartılan elektrik faturaları çarpıyor. Faturalar derhal şeffaflandırılmalı" dedi.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

CHP Enerji ve Altyapı Projelerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın, “Konutta kullanılan elektrik dağıtım tarifesi son 2 yılda yüzde 53, son 1 yılda yüzde 14 arttı. Son 2 yılda faturadaki ‘enerji bedeli’ yüzde 35 artarken dağıtım bedeli yüzde 53 oranında artmış durumda. Bu artışın yanı sıra EPDK’nın şeffaflıktan uzak uygulamaları soru işaretleri doğuruyor. kaynaklanıyor. Vatandaş elektrik faturasına ödediği ücreti önceden kalem kalem yazılan faturasında görürdü. Daha sonra getirilen düzenleme ile bu giderler 'dağıtım bedeli' başlığı altında toplandı. Vatandaş, karartılmış bir fatura ile karşı karşıya. Vatandaştan neyi gizliyorsunuz? Faturalarda gizlenmesi gereken bir şey mi var?”

“Bu Yıl Dağıtım Bedeli Düşürüldü Enerji Bedeli Yükseltildi”

Dağıtım bedelini EPDK belirliyor. Elektrik faturalarında yer alan dağıtım bedeli yalnızca faturanın dağıtımını veya sayacın okunması bedeli değil, elektriğin üretiminden tüketicilere teslimatına kadar oluşan tüm maliyetler bu rakamı oluşturuyor. Dağıtım şirketi yaptığı yatırımın maliyetini de bu bedelin içine koyuyor. Yani elektriğin üretildiği santrallerden vatandaşın evine gelene kadar yapılan tüm yatırım için vatandaş para ödüyor. EPDK’nın bu yıl içindeki yayınladığı 3 tarife dikkatle incelendiğinde dağıtım bedellerinin bir miktar düştüğü görülüyor. Ancak faturalarda bir indirim söz konusu değil. Çünkü EPDK dağıtım bedelini düşürürken bu kez enerji bedelini yükseltiyor. Böylelikle vatandaşın ödediği faturanın düşmesi mümkün olmuyor. Korunup kollanan vatandaş değil enerji şirketleri oluyor. Çünkü, doların yükselişi şirketlerin kredi borç yükünü daha da artırdı. Sadece dağıtım şirketlerinin yaklaşık 5 milyar dolar kredi borcu var. Dolarla borçlanan şirketler TL ile tahsilat yapıyor. Bu sorunun temel nedeni ise şu: Yapılan dağıtım özelleştirme ihaleleri sonucunda ortaya çıkan dolar bazlı devir rakamları çok abartılı seviyelerde gerçekleşti. Dağıtım şirketleri gerçek değerinin 2-3 katına satıldı. İhaleye giren şirketler doğru düzgün hesap kitap yapmadan teklif verdiler ve sonuçta dolar bazlı büyük miktarda kredi kullanmak zorunda kaldılar. Dönemin hükümeti, sadece gelir odaklı bir yaklaşımla, alacağı paraya baktı. Bu şirketler bu işi düzgün yapabilir mi kısmına hiç bakmadı. Şirketler ise yanlış hesap ve öngörülerle büyük borca battı. Böyle olunca da, tarife artışlarıyla hatalarını telafi etmeye çalışıyorlar. Yük yine vatandaşın sırtına biniyor.”

EPDK tarafından onaylanan ve 1/1/2020 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Vergi, Fon ve Pay Hariç Tarifeler			
ALÇAK GERİLİM- TEK TERİMLİ (Kr/kWh)			
	ENERJİ BEDELİ	DAĞITIM BEDELİ	TOPLAM
Mesken	34,3800	23,0585	57,4385
EPDK tarafından onaylanan ve 1/4/2020 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Vergi, Fon ve Pay Hariç Tarifeler			
ALÇAK GERİLİM- TEK TERİMLİ (Kr/kWh)			
	ENERJİ BEDELİ	DAĞITIM BEDELİ	TOPLAM
Mesken	34,8202	22,5831	57,4385
EPDK tarafından onaylanan ve 1/7/2020 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Vergi, Fon ve Pay Hariç Tarifeler			
ALÇAK GERİLİM- TEK TERİMLİ (Kr/kWh)			
	ENERJİ BEDELİ	DAĞITIM BEDELİ	TOPLAM
Mesken	36,2671	21,0205	57,4385

BORCUNU ÖDEMEYENLERİN ELEKTRİK KESİNTİLERİ BU AY BAŞLAYACAK

Pandemi döneminde yurttaş yüksek faturalardan şikâyet etti. Elektrik faturası bu dönemde en az yüzde 15 yükseldi.

Mart ayından itibaren koronavirüsün etkisiyle eve kapanmak durumunda kalan yurttaşın elektrik faturası yüzde 15 civarında daha yüksek geldi. İstanbul Avrupa yakasında 4.4 milyonu aşkın aboneye hizmet veren CK Enerji Boğaziçi Elektrik Genel Müdürü Halit Bakal, bu dönemde en çok “Benim faturam arttı” şeklinde şikâyetler aldıklarını vurgulayarak “Pandemi nedeniyle borcunu ödemeyenlerin elektriklerini kesmedik.

Bu dönemde faturasını ödemeyenler arttı. Bu borcu şirket olarak göğüslemeye çalıştık. Ama eylül ekim aylarından itibaren normale geçeriz. Elektrik kesilmediği sürece faturalar ödenmiyor. 5 ay boyunca borçtan dolayı elektrikleri kesmedik. Ama artık normale dönülecek, bu aydan itibaren kesintiler başlayacak” diye konuştu.

CK Enerji Boğaziçi Elektrik’in Gayrimenkulün Enerjisi 2020 Raporu’nun yılın ilk yarısına ilişkin sonuçlarını açıklayan Bakal, ocak-haziran döneminde taşınma hareketliliğinin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 40.7 azalışla 208 bin 667’ye düştüğünü ifade etti.

İkinci el gayrimenkule geçişlerin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 46.7 azalarak 151 bin 82’ye indiğini anlatan Bakal, yeni gayrimenkule taşınma hareketliliğinde ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16.4 düşüş görüldü ve ilk kez kapısı açılan gayrimenkul sayısının 57 bin 585’e gerilediğini söyledi.

Rapora göre, yılın ilk altı ayında bazı ilçelerde 35 yaş altı ve 64 yaş üstü abone gruplarında ciddi hareket gözlemlendi. Daha çok 35 yaş altı abonelerin tercih ettiği Şişli, Kâğıthane, Esenyurt, Beyoğlu, Beşiktaş’ta gençlerin taşınma hareketleri arttı. 64 yaş üstü abonelerde ise Bakırköy, Bayrampaşa, Çatalca, Güngören ve Sarıyer’de taşınmalar arttı.

Nisan ve mayıs ayında meskenlerdeki elektrik tüketimi yüzde 20 seviyesinde artarken, ticarethanelerin elektrik tüketimi yüzde 25 ve sanayi elektrik tüketimi de yüzde 15 azaldı. Bu dönemde, tüketicilerin yazlık olarak kullandığı ve yılın belli dönemlerinde boş olan konutlarına geçişinin etkisiyle Çatalca ve Silivri gibi ilçelerde elektrik tüketimi arttı. Nisanda sadece Silivri’de meskenlerdeki elektrik tüketimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 35.3 artış gösterdi.

Haziranda normalleşmenin başlamasıyla meskenlerdeki elektrik faturalarında düşüş görülmeye başlandığını ifade eden Bakal, “Seyahat yasağının kalkmasıyla faturalarda düşüş yaşandı. Tüm tarife gruplarında temmuz ve ağustos aylarında elektrik tüketimi geçen yılın aynı dönemdeki seviyesini yakalayarak normalleşmeye başladı” dedi.

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE YENİ ‘KUR KRİZİ’ RİSKİ

ABD’nin önde gelen gazetelerinden New York Times, Türk Lirası’nın (TL) değer kaybını konu aldığı haberinde, Türkiye’nin yeni bir kur krizini beklediğini yazdı.

Jack Ewing imzalı haberde, TL’nin değerindeki sert düşüşün pandeminin etkileriyle başa çıkmaya çalışan yerleşikleri ve şirketleri test ettiği kaydedilirken, değer kaybının ilaç ve yakıt gibi ithal malların hızla fiyatlarının yükselmesi korkusunu yarattığı belirtildi.

Çöküş Riski Yükseldi

“Türkiye için 2 seneden daha az zaman içinde oluşan ikinci kur krizi pandemiyle birleşerek ekonomik çöküş riskinin yükselmesine neden oluyor” yorumunu yapan gazete, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın ekonomik büyümeyi beslemek ve liranı desteklemek için finansal manevraları ve ucuz kredi bolluğunun uluslararası yatırımcıları alarma geçirdiğini, Türkiye’nin dış politikadaki hamlelerinin de ekonomiye etkileri olduğunu kaydetti.

Yabancı Yatırımcılar İncancını Kaybetti

Hükümetin bankaları daha fazla kredi vermeye, tüketicileri de daha fazla tüketime yönlendirdiğini yazan New York Times, bunun da yıllık yüzde 12’ye yaklaşan enflasyonu beslediğini kaydetti. Gazete, “Birçok yabancı yatırımcı 2018 krizinde Türkiye’nin geleceğine dair incancını kaybetti, bu da TL varlıklarına çok az talep olmasına yol açıyor” yorumunu yaptı.

SEKTÖRLER BATIK DESTEK ALAN YOK

Salgının Ege'deki etkileri: Sektörler batık destek alan yok

Covid-19 salgınının en fazla etkilediği bölgelerden birisi Ege... Tarımdan turizme birçok sektör çıkmazda. Aydın'da yaşananlara mercek tuttuk. Yurttaşlara yönelttiğimiz sorular farklı olsa da aldığımız yanıt aynıydı: "İktidar destek olmadı"

Koronavirüs salgınının etkileri kendini her alanda hissettiriyor. Bu etkilerden birisi de yaşanan ekonomik sorunlar... Ege Bölgesi, bu sorunun ülkede kendini en fazla gösterdiği bölgelerden biri. Turizm bölgesi olan Ege'de salgın tamamen yayılmış durumda. Ancak 'mesele' elbette turizmle sınırlı değil. Bölgede çiftçiden esnafa hemen hemen herkes yaşananlardan mustarip ve tablo her geçen gün daha da kötüye gidiyor.

Yaşanan sorunları bölge halkına sordu. Belediye başkanları, meslek ve esnaf odalarının temsilcileri, mekân işletmecileri ile yurttaşlar...

Hepsi yaşadıklarını, bundan sonra ne olacağına dair düşüncelerini gazetemize anlattı. Ortaya çıkan tablo, Ege Bölgesi için alarm verildiğini gözler önüne seriyor. Dizideki ilk durağımız ise Aydın...

CHP Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül kentte yurttaşların salgından olumsuz etkilenmesinin nedeninin, hükümetin yanlış politikaları olduğunu söylüyor. Bülbül'e göre tarımı ithalat lobilerine teslim eden hükümet, çiftçinin salgın günlerindeki çağrısına kulak asmadı. CHP'li vekil, "Aydın'da narenciye ve zeytinde ciddi rekolte kayıpları oldu. Ülke rezervlerini yandaşa yedirmektense vatandaşına ayırsaydı bugün iflas eden ev ekonomilerini, işsizliği, çiftçilerin ve turizmcilerin yaşadıkları mağduriyetleri konuşuyor olmazdık" diye konuşuyor.

Tarım demişken, Aydın Ziraat Odası Başkanı Mahmut Nedim Barış neler düşünüyor? Barış'a soruyorum, şöyle yanıtıyor: "Koronavirüsün ülkemizde görülmesinden sonra, ilimizde tarımsal ürünlerin pazarlamasında ve çiftçilerin faaliyetlerinde olumsuzluklar yaşanmıştır. Sebze ve meyveler hasat edilememiş çiftçi bundan olumsuz etkilenmiştir."

Barış'ın ardından sözü Aydın'ın Cincin Köyü'nden çiftçi Birhan Utkucu alıyor: "Borç batağına girdik. Eleman çalıştıramıyoruz. Ekonomik sıkıntılar yüzünden ben evimi satılığa çıkardım. Bu virüs yüzünden 100 gündür pazara da çıkmıyorum. Pazarlar açık ama insan yok. Ayrıca kendi canımızdan korkuyoruz. Devlet bize en ufak bir destek bile yapmadı. Kredi veriyoruz diyorlar bırakın krediyi maske bile vermediler."

'Borç Alarak Geçindik'

Şüphesiz ki yaşananlardan sadece tarım sektörü etkilenmedi. Aydın İncirovalı'da kiraathane işleten Duygu Pektaş, bu süreçte, eş-dost yardımıyla ayakta kalan esnaftan biri. Devletin açtığı fonların hiçbirinin kendisine çıkmadığını aktaran Pektaş, "Eş, dost yardımı olmasaydım onlara nasıl bakacaktım bilemiyorum" ifadesini kullanıyor.

Pektaş, şöyle devam ediyor: "4-5 çayla, kahveyle gün sonu yapıyoruz. İkinci dalga gelirse beni tamamen yıkar."

"İkinci dalganın gelebilecek olması bizi çok korkutuyor. Maddi ve manevi olarak çok yıprandık. Devletten hiçbir yardım alamadım. Esnafa yardım edilmedi ya da sadece yandaşlara edildi."

Bu sözler Aydın'da bar işletmecisi olan Ebru Duman'a ait. Duman'a göre hükümet işletmecilere destek vermeli: "İkinci dalganın gelme durumu bizi dipten alıp daha da dibe vurur. Yerel yönetimler en azından bize yol gösteriyor."

Sektörlerde durum ortada. Tabloya bir de bu süreçte işsiz kalanları ekleyince durum daha da içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Mehmet Derin yurttaş özel bir işletmede sorumlu müdür olarak çalışırken pandeminin ikinci günü tazminatsız bir şekilde işten atıldı. Derin, bu süreçte yaşadıklarını şöyle aktarıyor: "İşsiz kaldığım bu dönemde devletten 6 ayda sadece bin TL destek aldım o kadar. Evliyim, 4 yaşında bir çocuğum var. Kirada oturuyorum, 7 aydır kiramı dahi ödeyemiyorum. Eş, dost, akraba desteği olmasa ne yapardık bilemiyorum."

Her Belediyeye Eşit Olunmalı

Aydın'ın Efeler ilçesinin Belediye Başkanı M. Fatih Altay, ilçede pandemi döneminde birçok yurttaşın zor durumda kaldığını dile getiriyor. Altay, "Özellikle esnaf çok zor günler yaşadı" diyor ve ekliyor: "Devlet sosyal destek olarak vatandaşlara çare olamadı. Ama esnaf yılmadı, yasaklar kalkar kalkmaz tüm tedbirler ile tekrar hayata tutunmaya çalıştı. Böyle bir dönemde kesinlikle sıkıntı olabilir ama sıkıntılar her belediyeye eşit olunmalı. Parti farkı nedeniyle ayırım yapmak en kibar tabirle ayıptır."

Otellerde Doluluk Az

Aydın merkezde durum içler acısı. Ancak turizm ilçelerinde de durum farksız değil. Peki, turizm bölgelerinde neler yaşanıyor? Bu soruya da yanıt aramaya çalıştık.

- ◆ Didim Belediye Başkanı A. Deniz Atabay: Uygulamış olduğumuz tedbirlerle pandemi dönemini en düşük zararla atlattırıyoruz. Didim’de işletmelerimize ekonomik olarak zarar gelmemesi adına çalışmalar yaptık. Ekonomik olarak çok büyük kayıplar ortaya çıkmadı.
- ◆ Didim Turizm Derneği Başkanı Mustafa Şentürk: Pandemiden etkilenen en önemli sektörlerden biri turizm. 32 yıldır turizm sektörü içerisindeyim, böyle bir süreç daha önce yaşamadım. Şu an kazancımız ise personel maaşlarını anca karşılıyor. Bu sezon tüm turizm sektörü zarar etmiş durumda.
- ◆ Didim Seyahat Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi Yöneticisi İlhan Doğru: Pandemiden en çok taşımacılık sektörü ve turizm sektörü etkilendi. İnsanlar toplu araçlara binmeye korkuyor o yüzden işler berbat. Devletin bize hiçbir desteği yok. Yardım yok, mazot indirimi yok.
- ◆ Kuşadası Ticaret Odası Başkanı Serdar Akdoğan: Ekonomiye etkisi çok fazla olan salgın, ekonomisi ağırlıklı olarak turizmden olan ilçemizi de fazlasıyla olumsuz etkiledi. Her şeye rağmen eylül, ekim ayları için umutlarımız devam ediyor.
- ◆ Aydın Turist Rehberleri Odası Başkanı Ozan Sayın: 700 tane üyemiz var. Bu üyelerimiz hafta sonu sadece yüzde 1’i çalışabiliyor. Son dönemde bir hareket başladı. O da sadece yüzde birini etkiledi. Diğer arkadaşlarımızın çoğu işsiz. Bundan dolayı da başka işlere yönelmeye başladılar.

MİLYONLARCA ÇALIŞAN İÇİN SEFALET YILI!

Maaşlar Eksik Yatıyor Prim Ödenmiyor

Kısa Çalışma Ödeneği 2 ay daha uzatıldı. Kısa Çalışma Ödeneğine başvuran şirketlerde çalışanlar eylül ve ekim maaşlarını da tam alamayacak.

31 Ağustos’ta sona eren Kısa Çalışma Ödeneği Cumhurbaşkanlığı kararı ile iki ay daha uzatıldı. Ekonomideki sorunları firmalara verilecek teşviklerle aşmaya çalışan devlet, çalışanların maaşlarının bir bölümünü işsizlik Sigortası Fonu’ndan ödemeye devam edecek. İŞKUR kayıtlarına göre 2.3 milyon çalışan kısa çalışma ödeneği alıyor. Nisan-Temmuz arası 1,9 milyon kişiye ücretsiz izne çıkarılanlara ödenen nakdi ücret desteği verildi. Yani milyonlarca çalışan aylardır pandemi öncesi gelirlerinden uzakta yaşam sürüyor.

Maaş 20 Bin de Olsa Maksimum 4.380 TL

Kısa Çalışma Ödeneği (KÇÖ) ücretsiz izne çıkmaktan (Devlet ayda 1170 TL ödüyor) daha yararlı bir uygulama olsa da 20 bin TL maaş alan biri bile bu kapsamda ayda en fazla 4.380 TL kısa çalışma ödeneği alabiliyor.

Yeni düzenleme ile kısa çalışma ödeneği kasım ayına kadar uzatıldı. İkinci dalga endişeleri ile uygulama tekrar uzatılabilecek.

31 Aralık 2020’ye Kadar Yasal Zemini Var

KÇÖ süresini uzatma yetkisi Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın. Temmuz ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilen yasa ile Cumhurbaşkanı’nın KÇÖ süresini 6 ay daha bütün sektörler için uzatabilecek. Yani KÇÖ’nün 31 Aralık 2020 tarihine kadar yasal olarak uzatılabilmesinin alt yapısı şu anda hazır. KÇÖ bir daha uzarsa böylece mart ayından bu yana kısa zamanlı çalışanlar 2020 yılında sadece ocak ve şubat maaşlarını tam almış olacaklar. Özel sektörde zamlar şubat ayında belli olduğu için çalışanlar zamlı maaşlarını 2020 yılında sadece bir kez almış olacak.

Pek çok kişi kısa çalışma ödeneğinin İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılandığı için ileride işsizlik maaşı süresinden düşüleceğini düşünüyordu fakat gerçek öyle değil. Temmuz ayında yapılan yasal düzenleme ile KÇÖ alma süresinin 10 aylık işsizlik maaşı alma süresinden düşülmeyeceği karara bağlandı.

Fazla Mesai Şirket Tarafından Ödeniyor

Kısa çalışma ödeneğinden faydalanan bir şirkette hafta sonu tatili, resmi tatil ve bayram tatilleri için yatırılacak fazla mesai ücreti şirket tarafından ödeniyor.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Prim Ödenmiyor

Kısa çalışma ödeneğinde en büyük kayıp çalışanın sigortasının eksik yatması noktasında gerçekleşiyor. Ödenek alındığı süre boyunca İŞKUR tarafından sadece çalışanın Genel Sağlık Sigortası ödeniyor, emeklilik için gerekli olan sigorta primi yatırılmıyor.

30 Haziran 2021 tarihine kadar işten çıkarmanın yasaklanabilmesi Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yetkisinde. Mevcut düzenlemeler ile birlikte işten çıkarma yasağı 17 Eylül 2020 tarihine kadar devam ediyor. İşten çıkarma yasağı süresince 15 Mart 2020 tarihinden itibaren işinden olmuş olan herkese aylık 1.070 TL'lik ödeme yapılıyor.

Ücretsiz izne ayrılan kişi işe gitmese de kağıt üzerinde hala çalıştığı şirkete bağlı. Bu yüzden ücretsiz izin aldığı için istifa ederse kıdem tazminatını alamıyor. Fakat ücretsiz izne ayrılan kişiler aynı işlerinde benzer işleri yapan bazı insanların ücretsiz izne çıkarıldığını bazılarının ise çıkarılmadığını yargıya taşırırsa son sözü mahkeme veya arabulucu söyleyebilecek.

HİZMETE GİRMEYEN DEPOYA 6.3 MİLYON TL!

Bakanlık, Hizmete Girmeyen Hububat Deposunu Yapan Firmaya 6.3 Milyon TL Ödemiş

CHP'li Ömer Fethi Gürer, Tarım Bakanlığı'nca bozuk zemine yaptırıldığı için hizmete girmeyen hububat deposu için ödenen paranın akıbetini sordu. Önergeyi yanıtlayan Bakan Pakdemirli, ödenen paranın geri alınması için '3 yıl sonra' açılan davanın devam ettiğini bildirdi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Çankırı'da Tarım Bakanlığı'nca bozuk zemine yaptırıldığı için hizmete girmeyen hububat deposunu yapan firmalara ödenen 6.3 milyon TL'nin paranın akıbetini sordu.

Gürer'in önergesini yanıtlayan Bakan Pakdemirli, 2014 yılında yaptırdığı ancak zeminde çökme nedeniyle hizmete alınamayan hububat deposu yapım işini üstlenen firmalara 2017 yılında alacak davası açıldığını ve bilirkişi incelemesinin devam ettiğini açıkladı.

TMO'da Garip İşler Olmuş

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, daha önce verdiği soru önergesinde, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından Haymana'da yapımı planlanan depo yapım işinde yaşanan sorunları gündeme taşımış ve Bakan Pakdemirli, Haymana'da depo yapım işini tamamlayamadan sözleşmesi feshedilen firmaya ödenen 44 milyon 295 bin TL tutarındaki hak edişle ilgili oluşan kamu zararının tahsili için hukuki süreç başlatıldığını açıklamıştı.

Gürer, "Bakanın yanıtlarında da görüldüğü üzere çiftçinin kara gün dostu olarak bilinen TMO'nun yapım işlerinde garip işler olmuş" dedi.

Haymana'da depo yapım işinde yaşanan sorunun Çankırı'da farklı bir olumsuz örneğinin ortaya çıktığını ifade eden Gürer, Tarım ve Orman Bakanlığına yönelttiği yazılı soru önergesinde Çankırı'da 30 bin Top kapasiteli Hububat Deposu Yapım İşinde ortaya çıkan zemin sorununa istinaden ODTÜ'den teknik rapor alındığını ve delil tespiti yaptırıldığını hatırlattı.

Gürer, Bakan Pakdemirli'ye "Bu proje ve yapım işini üstlenen firmalara 6,3 milyon TL tutarında alacak ve tespit davası açılmış olup, mahkeme süreci devam etmekte midir? Söz konusu davada son durum nedir?" şeklinde soru yöneltti.

Gürer'in soru önergesine yanıt veren Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Çankırı'da bölge tarımına katkı sağlamak amacıyla üretilen hububatın daha sağlıklı şekilde modern depolarda depolanması amacıyla 10.000 ton kapasiteli çelik silo, 20.000 ton kapasiteli yatay depo ve müstemilatı yapımı için 2012 yılında ihale yapılmış olup tesisin yapımı, sözleşme hükümleri çerçevesinde verilen süre dâhilinde 2014 yılı Ekim ayı içerisinde tamamlanmış ancak oluşan zemin çökmeleri nedeniyle tesis hizmete alınamamıştır" dedi.

Kesin Kabul Yapılmadan Firmalara Para Ödenmiş

Bakan Pakdemirli, oluşan zemin çökmeleri nedeniyle tesis hizmete alınamadığını bildirdi.

Çankırı'da bulunan depo yapımı işini üstlenen firmalara ayıplı ve eksik işleri nedeniyle fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla alacaklarının müştereken ve müteselsilen tahsili amacıyla 16.06.2017 tarihinde dava açıldığını ve dosyasının halen derdest olduğunu ifade etti.

Pakdemirli, "Taleplerimiz doğrultusunda Mahkemenin belirlemiş olduğu alanında uzman kişilerden oluşan teknik bilirkişi heyetine tevdi edilmiş olup hâlihazırda bilirkişi incelemesi devam etmektedir" dedi.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Önerge sahibi CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ise kesin kabul yapılmadan firmalara neden para ödendiğinin açıklanması gerektiğini söyledi.

Tarım Bakanlığı'nın yaptırdığı hububat depolarıyla ilgili sorunun sadece Çankırı'da değil, Ankara'nın Haymana ilçesinde de yaşandığını anımsatan CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer, "Haymana'da depo yapım işini tamamlayamadan sözleşmesi feshedilen firmaya da daha önce 44 milyon tutarında hak ediş ödendiği tespit edilmişti. Haymana'daki hububat deposu yapım işiyle ilgili soru önergemize yanıt veren Bakan Pakdemirli, fazladan ödenen 44 milyon TL için hukuki süreç başlatıldığını açıklamıştı. Şimdi de benzer bir sorunun Çankırı'da yaşandığını görüyoruz" dedi

Bakanlık Dava Açmak İçin Neden 3 Yıl Bekledi?

Ömer Fethi Gürer, "Bakan'ın soru önergemize verdiği yanıtta göre Çankırı'daki hububat deposu yapım işiyle ilgili ihale 2012 yılında açılmış. İlgili firmalar 2014 yılında işi teslim etmiş. Ancak zeminde çökme sorunu nedeniyle hububat deposu hizmete alınamamış. Buna rağmen Bakanlık 3 yıl bekledikten sonra 2017 yılında hak davası açmış. Dava henüz sonuçlanmamış. 2014 yılında tespit edilen bir sorun için neden 3 yıl beklenilip 2017 yılında dava açıldığı da ayrı bir sorun olarak karşımıza çıkıyor" diye konuştu.

TMO 44 Milyonu Geri Almanın Peşinde

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in bir başka soru önergesini de yanıtlayan Bakan Pakdemirli, Ankara/Haymana'da 30.000 tonluk depo yerinin ise yüklenici tarafından tamamlanamadığını belirtmişti.

Bakan Pakdemirli, Haymana 30.000 ton depo yapım işine ait kalan eksikliklerin tamamlanması amacıyla 30.09.2019 tarihinde yeniden ihale yapılarak 23.10.2019 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Depo yapım işinin 28.05.2020 tarihinde tamamlanmasıyla geçici kabul işlemlerine başlanmıştır" dedi.

Bakan Pakdemirli, 44 milyon 295 bin lira tutarın yüklenicinin 120 bin ton kapasiteli hububat depoları yapım işi kapsamında sözleşmenin feshine kadar yapmış olduğu imalatlar karşılığı aldığı hakediş bedeli olduğuna dikkat çekerek, oluşan Kurum zararı konusunda yükleniciden gerekli tahsilin yapılabilmesi için hukuki sürecin başlatıldığını açıkladı.

Verimli Olmayan Taşınmazlar Satılıyor

TMO'ya ait kullanım dışı kalan depo ve bina bulunmadığını ifade eden Bakan Pakdemirli, verimli kullanılmayan veya verimli kullanım imkânı bulunmayan taşınmazların, değeri karşılığında satılarak, kiraya verilerek veya taşınmaza ihtiyacı olan diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilerek değerlendirildiğini de sözlerine ekledi.

Önerge sahibi CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, bazı illerdeki depoların satışa çıkarılırken bazı depoların ise kiraya verildiğini hatırlatarak, bazı illerde birden fazla depo yapılıyor olmasının yarattığı tezat duruma dikkat çekti. Bu durum plansız ve öngörüsüz çalışmanın bir yansıması mı yoksa süreç içinde tarımdan çiftçinin uzaklaşması ile boşa kalan depoların yarattığı bir durum mu? Konu ayrıntılı bir şekilde sorgulamaya değer" diye konuştu.

Kamu kurumlarından ihale alan bazı firmaların aldıkları yüksek miktarlardaki hak edişlere rağmen işi bitiremediklerine ve bu nedenle kamu zararının oluşmasına neden olduklarına vurgu yapan Gürer, "TMO örneği gösteriyor ki işleyişte sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunlar kayırmacı yaklaşımların, liyakatsizliğin, işi ehline vermemenin, takipsizliğin sebep olduğu problemlerdir. Kamu kurumlarının bu konuda daha dikkatli olmaları sağlanmalı ve sorumlular için de gerekli idari yaptırımları konu alan düzenlemeler yapılmalıdır " dedi.

VE CENGİZ HOLDİNG DE KAZDAĞLARI'NDA

Çanakkale Kazdağları'nda, Kanadalı Alamos Gold ve yerli iştiraki Doğu Biga Madencilik A.Ş.'nin yarattığı çevre tahribatının ardından, Cengiz Holding'e ait Truva Bakır İşletmesi'nin Nisan ayında faaliyete geçeceği öğrenildi. 3 köyün doğrudan etkileneceği bölgede, çevreciler ekosistemin olumsuz etkileneceğini belirterek, tepki gösterdi.

Kazdağları'nda 200 bin ağaç keserek doğa katliamı yapan Kanada firması Alamos Gold'un yerli ortağı Doğu Biga Madencilik, 13 Ekim 2019'da dolan inşaat ruhsatının yenilenmemesinden dolayı bölgedeki çalışmalarına son vermiş, bu sayede doğa kendini yenilemeye başlamıştı. Kazanılan bu çevre zaferinin ardından, Kazdağları'ndan ikinci kötü haber geldi.

Cengiz Holding Şirketi Lisans Aldı

Çanakkale'nin Bayramiç ilçesine bağlı Muratlar, Hacıbekirler ve Halılağa köyleri çevresinde, Kazdağları ekosistemi içinde bakır madeni bulan Truva Bakır İşletmeleri A.Ş., 2019 yılında Cengiz Holding'e 55 milyon



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

dolara satıldı. Şirket, 'Halılağa Bakır Ocağı Kapasite Artışı, Cevher Zenginleştirme Tesisi ve Atık Depolama Tesisi Projesi' önümüzdeki Nisan ayında faaliyete geçirecek.

ÇED Süreci Başladı

Projenin Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu yeterli bulunarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından geçtiğimiz günlerde halkın görüşüne açıldı.

Bakanlığın internet sitesinde projeye ilişkin yayınlanan duyuruda, halkın katılım toplantısının 15 Eylül'de yapılacağını belirtilerek şu ifadelerle yer verildi:

- Şirketin Çanakkale ili Bayramiç ilçesi sınırları içerisinde Truva Bakır İşletmeleri A.Ş. tarafından yapılması planlanan 87513 Ruhsat Nolu Sahada Halılağa Bakır Ocağı Kapasite Artışı, Cevher Zenginleştirme Tesisi ve Atık Depolama Tesisi projesi ile ilgili Çevresel Etki Değerlendirme süreci başlamış ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası halkın görüşüne açılmıştır.

- Söz konusu projeye ilişkin, halkı proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla ÇED Yönetmeliğinin 9. maddesi gereğince 15/09/2020 tarihinde Halkın Katılım Toplantısı düzenlenecektir.

"3 Köy Yok Olma Tehdidinde"

CHP Çanakkale İl Başkanı Metin Ümit Ural, madenin ÇED duyurusunu sosyal medya hesabından paylaşarak tepki gösterdi. Ural, "Kazdağları'nda yeni bir cephe açılıyor, Cengiz Holding Kazdağları'nda. Projenin alanı Alamos Gold'un tam 3 katı. 3 köy yok olma tehdidinde" ifadelerini kullandı.

Siyanür Kullanılacak mı?

Şirket yetkilileri yaptıkları açıklamada, doğaya verdiği zararlar bilinen siyanürün madende kullanılıp kullanılmayacağı sorusuna, "Burada herhangi bir siyanür kullanılmayacak, çıkartılacak ham madde Biga'daki limandan Samsun'a götürülecek ve orada işlenecek" cevabını verdi.

THY'DEN MAAŞ İNDİRİMİNİ KABUL ETMEYEN ÇALIŞANLARA 'İSTİFA EDİN' BASKISI

THY, maaşlarda yüzde 50'ye varan indirimini kabul etmeyen çalışanların istifa mektubu imzalamalarını istedi. HAVASEN, "Geniş çaplı tasfiye operasyonu için düğmeye basılmıştır. Teslim belgesini hukuk dışı bir yöntemle onaylatmak ahlak dışıdır" dedi.

Türk Hava Yolları (THY), yetkili sendika Hava-İş'le imzaladığı ve maaşlarda yüzde 30 ile 50 arasında indirim öngören protokolün üzerinden 24 saat geçmeden tüm çalışanlara bir elektronik posta gönderdi.

Gönderilen elektronik postada protokol koşullarını kabul etmeyenlerden, iş akitlerini kendi istekleriyle feshettiklerine dair bir yazı imzalamaları istenerek, 8 Eylül'e kadar süre verildi.

Tasfiye Operasyonu

Havayolu Çalışanları Sendikası (HAVASEN) Yönetim Kurulu, bu talebe çok sert tepki gösterdi. THY'nin geniş çaplı bir tasfiye operasyonu için düğmeye bastığını kaydeden HAVASEN, "Kırk katır mı, kırk satır mı açmazına sokulan, işveren karşısında çaresiz, sahipsiz ve yalnız bırakılan çalışanlar, yetkili sendika Hava-İş tarafından adeta kaderlerine terk edilmiştir" ifadesi kullanıldı.

Açıklamada şu tespitler yapıldı:

Açlığa Mahkum Ettiler

"Çalışanlara, pandemi koşullarında, ileride telafi edilebilecek şekilde ve makul düzeyde bir tadil protokolü imzalatmak yerine insan onuruna yakışmayan bir teslim belgesini tamamen hukuk dışı bir yöntemle üyelerine tek tek onaylatmak ahlak dışıdır. Protokol koşullarını kabul etmeyenlere kıdem tazminatlarının yanına bonus olarak eklenen 2 aylık ihbar tazminatı ile işlerinden kendi rızaları ile ayrılmaları dayatılmaya başlandı. Kabul etmeyenler veya tercihte bulunmayanlara ise derhal ücretsiz izne çıkartılarak açlığa mahkum edilecekleri açıkça tebliğ edildi."

Tazminatlarını Ancak Seneye Alabilecekler

HAVASEN'den yapılan açıklamada, çalışanlara işten çıkartma yasağı nedeniyle ancak yasak bittikten sonra işten çıkartılacaklarının bildirilmesi konusunda da, "İş Kanunu'nun geçici 10. maddesi dikkate alındığında ancak Temmuz 2021 tarihinde kıdem ve ihbar tazminatlarını alabileceklerini göstermektedir" denildi.

THY'DE DİKKAT ÇEKEN ATAMALAR: TEK HAVACILIK TECRÜBELERİ YOLCU KOLTUĞU!

İktidarın kontrolündeki kurumlara atanan isimlerin tecrübesizliği dikkat çekerken Türk Hava Yolları'na atanan bazı isimlerin tek tecrübesi uçakla yolculuk yapmak..

Eski siyasetçilerin yönetim kuruluna atandığı Vakıfbank'tan sonra gözler iktidarın kontrolündeki diğer kurumlara döndü. THY Yönetim Kurulu Üyeliği'ne atanan 9 kişiden 6'sının göreve geldiklerinde havacılık sektöründeki tek tecrübeleri uçak yolcusu olmaları.

Bu 6 üyeden ikisi AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın oğlu Necmeddin Bilal Erdoğan'ın mezunları arasında yer aldığı Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun.

Biri belediye başkanlığı döneminde Erdoğan'ın danışmanlığını yapmış ardından uzun yıllar sigorta sektöründe çalışmış. Bir diğeri akademisyen, özel bir üniversitede İslam Ekonomisi ve Ekonomik Sistemler Uygulama Merkezi Müdürlüğü görevine devam ediyor. Bir başkası edebiyat eğitimi almış, mütercim tercümanlık yapmış, AKP'de yönetici olmuş, TÜRGEV ve KADEM'de yöneticilik yapıyor.

Sivil Havacılık Eski Genel Müdür Yardımcısı Oktay Erdağ, THY Yönetim Kurulu'ndaki bir başka garipliği de şöyle aktarıyor: "Bilal Ekşi Sivil Havacılık Genel Müdürü olarak görev yaparken tüm şirketlerin sırlarına hakim oldu. Bu kişinin tekrar THY'de yönetici yapılması doğru değildir"

THY YÖNETİM KURULU

Adı	Görevi	Atanma Tarihi	Havacılık Tecrübesi (yıl) (atandığı tarihte)
M. İlker Aycı	YK ve İcra Komitesi Bşk.	04/04/2014	0
<i>Siyaset Bilimi okudu. Kurtsan İlaç, Universal Dış Tic. A.Ş. İBB'de Başkan Danışmanı, Başak Sigorta, Güneş Sigorta, Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı'nda görev yaptı.</i>			
Mecit Eş	YK ve İcra Kom. Bşk Vekili	29/03/2013	0
<i>İktisat tanhisi. Sümerbank'ta çalıştı. Yeminli Mali Müşavirlik yaptı. Çeşitli üniversitelerde öğretim üyeliği yürüttü. İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde İslam Ekonomisi ve Ekonomik Sistemler Uygulama Merkezi Müdürlüğü görevini yürütüyor.</i>			
Arda Ermut	YK ve İcra Komitesi Üyesi	28/06/2019	0
<i>Kartal İmam Hatip Lisesi'nden mezun oldu. Siyaset Bilimi okudu. Üniversiteden 2004'te mezun oldu. 2005'te Başbakanlık Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri oldu. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı'nda görev yaptı.</i>			
Bilal Ekşi	YK Üyesi - Genel Md	21/10/2016	13 yıl
<i>Elektronik Mühendisliği okudu. TCDD ve İstanbul Ulaşım AŞ'de çalıştı. 2003'te THY Revizyon Atölyeleri Başkanlığına getirildi THY'den Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü yaptı.</i>			
Mi. Görkem Aksoy	YK Üyesi	04/05/2018	20 yıl
<i>1998'de pilotaj eğitimini tamamladı. Çeşitli şirketlerde uçtu. Cumhurbaşkanlığı Uçakları Sorumlu Kaptan Pilotu.</i>			
Orhan Birdal	YK Üyesi	09/06/2017	35 yıl
<i>İktisat okudu. DHMİ Genel Müdürlüğü yaptı.</i>			
Şükrü Ecertaş	YK Üyesi	31/03/2020	0
<i>Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden mezun oldu. İşletme okudu. Çilek Mobilya ve Mental HR'de, Eurasia Invest'te çalıştı. AKP Gençlik Kolları Başkanlığı ve Türkiye Gençlik Vakfı'nda (TÜGVA) görev yaptı.</i>			
Muzaffer Akpınar	Bağımsız YK Üyesi	24/04/2007	0
<i>Penta Tekstil ve KVK Mobil Telefon Hizmetleri AŞ, MV Holding, Fintur Holding ve Turkcell'de çalıştı. Enerji, teknoloji, kimyevi maddeler ve inşaat sektöründe faaliyetlerini sürdürüyor. Uluslararası finansman yaratma konusundaki tecrübesi ile tanınıyor.</i>			
Fatmanur Altun	Bağımsız YK Üyesi	04/05/2018	0
<i>Edebiyat okudu. Mütercim ve redaktör olarak çalıştı. AKP İstanbul İl yöneticiliği yaptı. Kültür AŞ'de çalıştı. TÜRGEV Başkanlığı ve KADEM Yönetim Kurulu üyeliğini sürdürüyor. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un eşi.</i>			

Kurallara Uygun Değil

Oktay Erdağı, dünyada genel müdürlerin sivil havacılık otoriteleri tarafından değerlendirildiklerini ve Form 4'le yetkilendirildiklerini kaydederek, "Bir hata yaptıklarında sivil havacılık, genel müdürü görevden dahi alabilir. Ancak THY'de Yönetim Kurulu Başkanı havacılık kökenli genel müdürü "bypass" etmiş durumda. THY eski Başkanı Hamdi Topçu, döneminden beri devam eden bu mevcut yönetim şekli başta EASA olmak üzere tüm uluslararası kurallara uygun değildir" dedi.

SKANDALLAR BİLİRKİŞİ RAPORUNDA

7 kişinin hayatını kaybettiği, 127 kişinin yaralandığı havai fişek fabrikasındaki patlamaya ilişkin hazırlanan bilirkişi raporunda tesisteki olası patlama, parlama ve yangın etkilerine karşı hiçbir önlem alınmadığı ve ayrıca depoların ruhsatsız olduğu tespit edildi.

Sakarya'nın Hendek ilçesinde 3 Temmuz'da 7 kişinin hayatını kaybettiği, 127 kişinin yaralandığı havai fişek fabrikasındaki patlamaya ilişkin hazırlanan bilirkişi raporu tamamlandı.

Patlama büyüklükleri, sayısı ve zamanlarının belirlenmesi amacıyla 11 kişiden oluşan heyet tarafından hazırlanan 200 sayfalık bilirkişi raporu, Hendek Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildi.

Sakarya Üniversitesi kampüsünde yer alan SAU1 deprem kayıt istasyonu geniş bant kayıtlarının incelendiği belirtilen raporda, 4 büyük patlama sürecinin gerçekleştiği, patlamaların evresinin 1 dakika 54 saniye sürdüğü bildirildi.

5.7 Tonluk 'Gök Bombası'

Raporda, olay yerinin keşfi sırasında 6 patlama çukuru görüldüğü ifade edilerek, zamanca ilk ve büyüklükçe en büyük patlama sürecinin iş yerinin Çin Mahallesi kısmındaki misket deposu, ilaç eleme yeri ve misket laboratuvarıyla ilişkili olduğunun değerlendirildiği kaydedildi.

En büyük patlayıcı miktarının 5 bin 700 kilogram gök bombası (13 ton 396 kilogram TNT'ye eş değer) olduğu ve 19 metre çapında çukur oluşturduğu belirtilen bilirkişi raporunda, 4 ton 82 kilogram gök bombası (9 ton 595 kilogram TNT'ye eş değer) patlamasında 17 metre, 1 ton 106 kilogram gök bombası (2 ton 599 kilogram TNT'ye eş değer) patlamasında 11 metre, 831 kilogram gök bombası (1 ton 953 kilogram TNT'ye eş değer) patlamasında 10 metre, 53 kilogram gök bombası (125 kilogram TNT'ye eş değer) patlamasında 4 metre ve 831 kilogram gök bombası (1 ton 953 kilogram TNT'ye eş değer) patlamasında 10 metre çapında çukur olduğu bilgisi verildi.

Raporda, depolarda sütrelere bulunmadığı ve güvenlik mesafelerinin yasal değerlere uymadığına işaret edilerek, şu tespitlere yer verildi:

"Çin Mahallesi'nde patlama çukurlarının olduğu bölgede toplam olarak denklem 1'e göre 10 ton 183 kilogram patlayıcı birikimi olduğu ifade edilebilir. Denklem 3'e göre ise yaklaşık 30 ton civarındadır. Bu bölgedeki depolar ve misket üretim bölgelerinde yasal sınırların üzerinde patlayıcılar depolanmıştır. 2 Temmuz 2020 tarihindeki depo kayıtlarında piroteknik patlayıcıların toplam miktarı 41 ton 281 kilo 38 gramdır. Buna ilave olarak 5 tondan fazla miktarda Kosova için piroteknik materyal üretilmiştir. Sonuç olarak Çin Mahallesi'nde yasal olmayan bir şekilde ve tüzüğe aykırı olarak depolama ve üretim yapılmıştır."

"Ruhsat Kayıtlarına Ulaşılamamıştır"

Patlayıcı mamullerin muhafaza edildiği depolarda herhangi bir olası patlama, parlama ve yangın etkilerine karşı yapısal anlamda hiçbir önlem alınmadığının, hepsinin patlamadan sonra büyük yangında kullanılamaz hale geldiğinden anlaşıldığına dikkati çekilen raporda, söz konusu depolar arasında herhangi bir sütte yapılmadığı gibi güvenlik mesafelerine de dikkat edilmediğinin belirlendiği kaydedildi.

Havai fişek fabrikasının yerleşkesinde bir sığınak yapısına ait proje hazırlandığı ve resmi makamlarca onaylanmasına rağmen bu tür elzem ve önemli bir yapının sahada inşa edilmediğinin belirlendiği anlatılan raporda, "İdari binanın ikinci katına ait kullanım ruhsatı olmadığı gibi arazinin kuzeyinin uç kısmında depo amaçlı kullanılan irili ufaklı baraka türünden yapıların da ruhsat kayıtlarına ulaşılammıştır." tespitinde bulunuldu.

Raporda, yıkılmamış binalarda yapılan incelemelerde parlama, patlama tehlikesi olan binalarda kıvılcım çıkarabilecek elektrikli cihazlar konulduğu, tehlike bölgelerine uzatma kablolarıyla elektrik çekildiği, makine

tamiratları yapılırken elektrik bağlantılarında güvenlik kurallarına uyulmadığı, bağlantı noktalarında sızdırmazlık özelliğinin bozulduğu, statik elektriğe karşı yeterli tedbirlerin alınmadığı, çalışanların kontrolünün muntazaman yapılmadığı, gelişen teknolojiyi kullanarak alınabilecek güvenlik tedbirlerinin alınmadığının görüldüğü bildirildi.

Depo Başına Yaklaşık 6 Ton Patlayıcı

İş sağlığı ve güvenliği hukuku bakımından düzenlenen yükümlülüklerin tam olarak sağlanmadığının anlaşıldığına işaret edilen bilirkişi raporunda, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli olan tüm önlemlerin alınmadığı sonucuna ulaşıldığı vurgulandı.

Raporda, patlayıcı materyallerin depolandığı toplam alanın 2 bin 400 metrekare olduğu belirtilerek, "Depo başına yaklaşık 6 ton patlayıcı/kimyasal içerik bulunduğu görülmektedir. İlgili mevzuata göre bu depoların minimum 2 ton kapasiteli patlayıcı madde muhafaza yapıları olarak ele alınması gerekirdi." ifadeleri yer aldı.

PEŞKEŞİN BELGESİ RAKAMLARDA

Açık ihale ile yapılan kamu alımlarında sözleşmeler yaklaşık maliyetin yüzde 20 altında imzalanırken bu oran pazarlık usulünde yüzde 14'e, belli istekliler arasında ihale usulünde ise yüzde 18'e düşüyor. Rekor yüzde 3 ile 'adrese teslim' inşaat ihalelerinde.

Kamu alımlarının yaklaşık yüzde 25'inin yapıldığı ve yolsuzluklara zemin hazırladığı gerekçesiyle eleştirilen "pazarlıkla ve belli istekliler arasında" yapılan ihalelerde maliyet ile sözleşmeler arasındaki fark açık ihale usulüne göre idare aleyhine azalıyor. Açık ihalede sözleşmeler, tahmini maliyetten yaklaşık 20 daha düşük bir tutarla imzalanırken diğer yöntemlerde milyarlarca denge gelen yüzde 14 oranına kadar düşüyor.

Bu yılın ilk altı ayında yapılan kamu alımlarına ilişkin izleme raporunda yer alan veriler, kamu kuruluşlarının tercih ettiği ihale yönteminin devletin kârı ya da zararını nasıl değiştirdiğini gösterdi. Altı ayda yapılan 83.9 milyar TL'lik alımın 11.8 milyar TL'lik bölümü istisnalardan yararlanılarak, 4.3 milyar TL'lik bölümü de doğrudan temin yoluyla alındıktan sonra geriye kalan 67.7 milyar TL'lik alımın bir bölümünde de yolsuzluk riskinin çok büyük olduğu pazarlıkla veya belli istekliler arasında yapılan ihale yöntemleri tercih edildi.

Açık İhalede Risk Düşük

İlana çıkılması ve bütün isteklilerin teklif verebilmesi nedeniyle yolsuzluk riskinin tamamen ortadan kalkmamakla birlikte en aza indirilebildiği açık ihale usulünün uygulandığı ihaleler tüm alımların yüzde 74,31'ini oluşturdu. 53.3 milyar TL'lik 20 bin 550 TL'lik kamu alımı açık ihale usulü ile yapıldı. Kamu lehine sözleşme bedeli ile maliyet arasında en yüksek fark bu yöntemde ortaya çıktı. Sözleşmeler maliyetin yaklaşık yüzde 20 daha altında imzalandı.

Ancak hizmet alımının yapıldığı açık ihalelerde fark idare aleyhine bozularak yüzde 13'e geriledi, sözleşmeler yapım işlerinde maliyetin yüzde 29, mal alımında ise yüzde 17 altında imzalandı.

Adrese Teslim

Ön yeterlilik değerlendirmesi yapıldıktan sonra idare tarafından belirlenen gerçek ve tüzel kişilerin teklif verebildiği belli istekliler arasında yapılan ihalede yolsuzluk riski ilk adımda başlıyor. İdare tarafından belirlenen şirketler genellikle işi üstleniyor. Altı ayda 400 milyon liralık 43 kamu alımı bu yöntemle yapıldı. İki yapım işi, 41'i de hizmet alımı için yapılan bu ihalelerde sözleşme bedeli ile yaklaşık maliyet arasındaki fark kamu aleyhine yüksek oldu. Ortalama yüzde 18'de kalan fark yapım işinde yüzde 3, danışmanlıkta da yüzde 23 oranında maliyetin altında kaldı.

Sermayenin Cebi Doluyor

İlansız ve rekabet ortamından uzak bir şekilde idarenin isteklilerle görüşerek yürüttüğü pazarlık usulü ihale yönteminde ise pastanın büyüklüğü kamu aleyhine sermaye lehine büyük bir sonuç yaratıyor. Yolsuzluk riskinin gerçekleşmesi açısından en az tercih edilmesi gereken bu yöntemle altı ayda 13.9 milyar TL'lik 7 bin 61 kamu alımı yapıldı. Tüm ihalelerin yüzde 25,5'ni oluşturan pazarlık yöntemiyle en fazla mal alımı yapıldı. Yüzde 12,75 oranında mal alınırken hizmet alımı yüzde 10,82 ile bunu izledi. Tüm ihalelerin yüzde 1,96'sı oranındaki yapım işi de pazarlıkla verildi.

Pazarlıkta Kamunun Eli Daha Zayıf

Pazarlık yönteminde ise sözleşme bedeli ile yaklaşık maliyet arasındaki fark ortalama yüzde 14 oldu. Bu oran hizmet alımında yüzde 92'ye, mal alımında yüzde 88'e çıkarken yapım işinde yüzde 84 olarak gerçekleşti.

MİLLET DEĞİL İHVAN KIRAATHANESİ!

AKP'li Beykoz Belediyesi'nin, 'millet kıraathanesi' için alacağı 33 bin 333 kitabın listesi 'pes' dedirtti. Listede İhvan'ın liderlerinden El Benna, Seyyid El Kutup ve Bin Ladin'i etkileyen yazarlardan Muhammed Kutup'un 65'ten fazla kitabı var

AKP'li Beykoz Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, 'millet kıraathanesi'ne ilişkin 33 bin 333 kitap alımı için ihale açtı. 11 Eylül'de yapılacak ihalenin dosyasına göre, işin konusu, belediyeye bağlı olarak hizmet verecek millet kıraathanesinde bulunan kütüphanede 'ihtiyaç duyulan' kitapların alımı.

Kitap alımının amacı, "Beykoz Belediyesi görev alanı içerisinde bulunan öğrencilerin ve vatandaşların kitap okuma alışkanlığı kazandırmak, kültürel zenginliklerini arttırmak, kitaba ulaşmalarını sağlamaktır" şeklinde belirtildi.

Ancak AKP'li Beykoz Belediyesi'nin, alacağı 33 bin 333 kitap listesi, 'bu kadarına da pes' dedirtti. Listede İhvan'ın (Müslüman Kardeşler) kurucu liderlerinden Hasan El Benna, Seyyid El Kutup ve Usame Bin Ladin'i etkileyen yazarlardan Muhammed Kutup'un 65'ten fazla kitabı var. İhvan'ın kurucusu Hasan El-Benna'nın listede 13 kitabı bulunuyor. Yine İhvan'ın liderlerinden Seyyid El Kutub'un 33 kitabı da listede. Başkaları tarafından yazılanlarla birlikte listede Benna ve Seyyid El Kutub ile ilgili toplam 65 kitap mevcut. Listede ayrıca, El-Kaide'nin lideri Usame Bin Ladin'i etkileyen Muhammed Kutub da bulunuyor. Muhammed Kutub, ağabeyi Seyyid Kutub'un Mısır hükümeti tarafından idam edilmesinden sonra onun fikirlerini yaymak için çalışmıştı. İhvan'a yakınlığı ile bilinen Hintli İslamcı Abul Hasan Ali Hasani Nadwi, El-Kaide ve Tahrir el-Şam'ın fikir hocası olarak kabul edilen Filistin asıllı Ebu Muhammed El-Makdisi'nin kitapları da listede yer alıyor.

Kitap listesinde ayrıca Libyalı Ali Muhammed Sallabi, Libya lideri Muammer Kaddafi için ölüm fetvası veren ve El Nusra'nın finansörleri listesinde adı geçen Yusuf el-Karadavi, Şeyh Muhammed Ali es-Sabuni, 2017 yılında Suudi Arabistan hükümeti tarafından tukuklanan Muhammed Salih El Müneccid'in kitapları da bulunuyor. İran İslam Devrimi'ni hazırlayan fikir sahiplerinden Ayetullah Murtaza Mutahhari de kitap listesinde.

Mustafa Sabri 4 Kitapla Listede

Milli Mücadele'ye karşı olan, Sevr'i imzalayan hükümet döneminde şeyhülislamlık yapan, Cumhuriyet'in ilanından sonra tutuklanacağı sırada Mısır'a kaçan ve 1924 yılında vatandaşlıktan çıkartılan, Mustafa Sabri Efendi'nin de listede 4 kitabı yer alıyor.

AKP'li belediyenin kitap listesinde Atatürk karşıtlarının kitapları da bulunuyor. Onlardan bazıları şöyle: Necip Fazıl Kısakürek, Mustafa Armağan, Nuri Pakdil, Abdurrahman Dilipak, Kadir Mısıroğlu, Yavuz Bahadıroğlu.

► Listede sağcılar 'Allah topluluğu', solcuları 'Şeytan topluluğu' olarak nitelendiren, Sezai Karakoç imzalı 'Diriliş Neslinin Amentüsü' adlı kitap da var.

► Yeni Akit Yazarı Yaşar Değirmenci'nin "Modern Dünyada Görgü Kuralları" isimli kitabı da alınacaklar listesinde. Söz konusu kitapta, kadınların 'eve geç kalmamaları, sabah ve akşam kocalarını uğurlaması ve karşılması gerektiği ve terbiyeli genç kızların ise yüksek sesle bağırarak konuşmaması gerektiği' gibi skandal ifadeler yer alıyor.

► Cahit Zarifoğlu'nun yazdığı "Bir Değirmendir Bu Dünya" başlıklı kitap da alınacaklardan biri. Kitabın bir bölümünde şöyle deniyor: "Komünizme ve kapitalizme inanan insanların meydana getirdiği topluluk, ancak bir sürüdür. Ama Müslümanlardan meydana gelen topluluğun adı cemaattir, ümmettir."

► Vecdi Akyüz'ün "7/24 İlm-i Hal" isimli kitabı da listede. Kitapta, "Bir kadının diğer kadınların yanında olsa da, yüzme, güneşlenme, kişisel bakım gibi sebeplerle dahi vücudunun göbek ile diz arasında kalan kısmını açmasının, haram olduğu" ifadelerine yer verildi.

Turgut Özakman Listede Yok

Cemal Kutay, Turgut Özakman, Yaşar Nuri Öztürk, Muazzez İlmiye Çığ gibi isimler listede yok. Şevket Süreyya Aydemir'in Mustafa Kemal Atatürk'ü anlattığı kitabı "Tek Adam", "Toprak Uyanırsa", "Kırmızı Mektuplar ve Son Yazılar", "Suyu Arayan Adam" kitapları listede. Ancak Aydemir'in İsmet İnönü'yü anlattığı "İkinci Adam" kitabının listede olmaması dikkat çekti. Necip Fazıl ile ilgili listede yaklaşık 200 kitap bulunuyor.

HAYVANCILIĞI VE PEYNİRİYLE ANILAN KÖYE SANTRAL TEHDİDİ

Santralin yapılmak istendiği köydeki Dokuzhöyük Tarımsal Kalkınma Kooperatifi 50 yıldır köylünün besledikleri ineklerin sütünden peynir yapıp satıyor.

Kırklareli’nde tarım alanlarına kurulmak istenen termik santral 2 yıl sonra tekrar gündemde. Tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlayan köylüler projenin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) bilgilendirmesi toplantısını yaptırmamıştı.

Köylüler burada geçimini hayvancılıktan ve tarımdan sağlıyor. Merkez ilçesi, Tekkeşeyhler ve Dokuzhöyük mevkiinde, Deba Madencilik Ticaret ve Sanayi A.Ş tarafından, “Eren-1 Entegre Termik Santrali 2x(245 MWe/ 250 MWm/ 585 MWt), (atık düzenli depolama sahası, maden sahaları, kömür stok sahası, kırma eleme tesisi ve beton santrali dahil)” yapılması planlanan projenin, ÇED toplantısını 2018 yılının ağustos ayında köylüler yaptırmamıştı.

41.7 Hektar Tarım Alanı

Projenin ÇED raporu geçen günlerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na sunuldu. Bakanlık projenin inceleme ve değerlendirme sürecinin başladığını duyurdu. ÇED raporunda termik santral sahası, atık düzenli depolama sahası ve kül stok alanında oluşan proje sahasının toplam alanının 50 hektar olduğu belirtildi.

Bu alanın 41.7 hektarlık kısmı tarım alanı, 8.3 hektarlık kısmı ise Hazine arazisi. Raporda termik santral sahası ve kömür stok alanının tamamı tarım arazilerinden, atık düzenli depolama sahası ise tarım ve Hazine arazilerinden oluşmuş.

Raporda 2 yıl önceki toplantıya ilişkin “Toplantının gerçekleştirileceği İnce Çok Amaçlı Düğün Salonu’nda toplantı saatinde hazır bulunulmuş ancak yöre halkının bilgilendirilmek istememesi üzerine Halkın Katılımı Toplantısı gerçekleştirilememiştir” ifadeleri kullanıldı.

Köylü İstemiyor

Yapılmak istenen söz konusu toplantı öncesi konuşan köylüler termik santral istemediklerini haykırarak “Biz tarım ve hayvancılıkla geçiniyoruz. Santral yapılırsa burada hayat biter. Nefes alamayız. Biz nefes almak istiyoruz. Her şeyimiz var. Termik santral değil salça fabrikası yapsınlar. Bizim çapamızdan başka mesleğimiz yok” ifadelerini kullanmıştı.

DİYANET'E 32 MİLYONLUK ÖDENEK YETMEDİ

Diyaret İşleri Başkanlığı’nın Denizli’de yaptırdığı yüksek ihtisas merkezi 32 milyon liralık ödeneğe rağmen tamamlanamadı.

Projede müftüler ve aileleri için havuz, sauna, Türk hamamı ve 8 süit oda bulunuyor. İdari bölümde 18 çalışma odası, bilgisayar laboratuvarının yanı sıra çok sayıda lüks çalışma ofisi planlandı. 5 yıldızlı projenin temmuz ayında tamamlanması gerekiyordu ama ancak yarısı bitirilebildi.

Temeli 2018 yılı Mayıs ayında atılan tesis 4 bölüm olarak planlandı. Projeye göre Bereketler Mahallesi’nde eğitim ve hizmet binası ile uygulama camisi yapılacak, Saruhan Mahallesi’nde kursiyer lojmanları ve yurt binası ve inşa edilecekti. Kompleksin temelini Diyarret İşleri Başkanı Ali Erbaş ile dönemin Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci birlikte attı. Zeybekci kendi adını taşıyacak caminin yapımını üstleneceğini açıklamıştı.

Temel Bile Atılmadı

Ancak bazı tesislerde inşaatların durduğu, bazı tesislerin temelini bile atılmadığı görüldü. Dersliklerin ve idari binanın inşaatı büyük ölçüde tamamlandı ama inşaatın içi henüz bitmedi. Aynı bölgede yapımı planlanan caminin henüz temeli bile atılmadı. Saruhan Mahallesi’nde 4 ayrı blok konutun daha yapılması planlandıysa da henüz temelleri atılmadı.

Bu Paralarla 4 Lise Yapılırdı

CHP Merkezefendi İlçe Başkanı Ali Osman Horzum projenin lükslerle dolu olduğunu belirterek, “Dinimizin yeryüzünü mescit kıldığı bu dünyada bu kadar şaşaa ve debdebeli ibadet yerlerine gerek var mı? Kaldı ki; hemen 200 metre yukarısında bir camimiz var. Bu ülkenin parası bu şekilde çarçur edilemez. Bu projeye harcanan kaynakla atölyeleri ile birlikte 24 derslikli 4 meslek lisesi yapılabilirdi” ifadelerini kullandı.

DİYANET PARA SAÇIYOR

2021 yılı takvimleri için 10,6 milyon TL'lik sözleşmeye imza atan Diyanet'in kasasından son dört yılda 35,8 milyon TL takvim basım masrafı çıktı

2020 yılında 3 milyon 384 bin takvime 9,8 milyon TL harcayan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, 2021 yılı için bastıracağı 3 milyon 420 bin adet takvimin faturası da belli oldu. Diyanet'in, Mayıs ayında 10,6 milyon TL'lik sözleşmeye imza attığı öğrenildi. İdare, takvimler için son dört yılda 35,8 milyon TL harcadı.

Diyanet İşleri Başkanlığı camilerde, il ve ilçe müftülüklerinde ücretsiz dağıtılan takvimler için milyonlarca lira para döktü.

Kesenin Ağızı Açıldı

Yurttaşlar, ekonomik darboğaz nedeniyle en temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta güçlük çekerken Diyanet, hemen her yıl bastıracağı milyonlarca takvim için pandemi koşullarında da para saçmaya devam ediyor. 2021 yılı için 368 sayfa olarak 3 milyon 420 bin adet bastırılacak takvimler için anlaşılan özel şirketle 10,6 milyon TL'lik sözleşme imzalandı. Takvim basım işinin maliyetinin yaklaşık 15 milyon 200 bin TL'ye kadar çıkabileceği bildirildi.

Diyanet'in 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılları için bastıracağı takvimlerin maliyeti şöyle:

- ◆ 2018: 3 milyon 250 bin takvim, 6,9 milyon TL.
- ◆ 2019: 3 milyon 250 bin takvim, 8,5 milyon TL.
- ◆ 2020: 3 milyon 384 bin takvim, 9,8 milyon TL.
- ◆ 2021: 3 milyon 420 bin takvim, 10,6 milyon TL.

Dört Yılda 35,8 Milyon TL

Dev bütçesi ve bütçe harcamaları ile tartışmalara konu olan Diyanet'in dört yıllık takvim masrafının toplamı 35,8 milyon TL oldu. Dört yılda toplam 13 milyon 304 bin adet takvim bastırıldı.

DEVLET, ÖĞRENİM KREDİSİNİ ÖDEYEMEYEN 300 BİN ÖĞRENCİYİ İCRAYA VERDİ

CHP İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, "300 bin kişi, geçimlerini sağlayacak bir işe bile başlamadan öğrenim kredisi borcu nedeniyle yasal takip altına girdi" dedi.

CHP İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, üniversite öğrencilerinin aldığı öğrenim kredisinin 825 liraya çıkarılmasını ve öğrencilerin, işe başladıktan bir yıl sonra ödenmek koşuluyla, öğrenim kredisinin sadece yarısını geri ödemesini istedi. Kılıç bu konuda TBMM'ye bir yasa teklifi verdi ve "2020 yılı itibarıyla kredi alıp ödeyemeyenlerin sayısı 5 milyona ulaştı. Bu gençlerin 300 bini hakkında ise yasal işlem başlatıldı. 300 bin kişi, geçimlerini sağlayacak bir işe bile başlamadan öğrenim kredisi borcu nedeniyle yasal takip altına girdi" dedi.

"Borçları Silin"

Kılıç, borcu olan öğrencilerin borçlarının da silinmesini istedi. Kılıç, pandemi ile birlikte zirveye ulaşan işsizlik ve ekonomik sıkıntılar, üniversiteyi bitiren öğrencilerin birçoğunun işsiz kalmasına ve geleceğe umutsuz bakmasına neden olduğunu söyledi. Üniversiteyi bitirdikten sonra uzun süre iş bulamayan öğrencilerin, öğrenim kredisi borçlarını ödemekte zorluk çektiğini de belirten Kılıç şöyle dedi: "Öğrenim kredisi 2019-2020 eğitim-öğretim yılı itibarıyla aylık 550 TL olarak ödenmektedir. Üniversite bitiminde TÜİK'in toptan eşya fiyat endeksindeki artışlar uygulanarak hesaplanacak miktarın ilave edilmesi suretiyle geri ödeme talep edilmektedir." Sevda Erdan Kılıç, teklifin kabul edilmesi halinde, öğrenim kredisinin öğrencilere yarı oranında artırılarak ödeneceğini vurgulayarak, "Yani ortadaki tabloya göre mevcut durumda öğrencilerimize 825 TL ödeme yapılacaktır. Bu rakam da öğrencilerimizin üniversite eğitimleri boyunca, ekonomik kaygıdan ziyade eğitimlerine ağırlık vermelerine ve daha başarılı olmalarına imkan sağlayacaktır" dedi.

EKONOMİK GÜÇLÜK ÇEKEN VE BURS ARAYAN ÖĞRENCİ SAYISI ARTIYOR

Salgın üniversite öğrencilerini de büyük sıkıntıya soktu. Burs arayışına giren, kitap bile almakta zorlanan gençler, bu yıl daha da çok desteklenme ihtiyacı içinde. Anne-babası salgın nedeniyle işini kaybeden, ekonomik zorluk içinde olan öğrencilerden vakıf üniversitelerinde öğrenim görenler, eğitim ücretlerine yapılan zamlara büyük tepki duyuyor. Vakıf üniversitelerinde ücretler yıllık 17 bin lira ile 150 bin lira arasında değişiyor. Özellikle bu yıl eğitim ücretlerine yapılan zamlar ekonomik güçlük içindeki öğrencileri ve ailelerini çok zorluyor. Krediler çekiliyor, borçlar alınıyor, kimi zaman da öğrenci okuldan ayrılmak zorunda kalıyor.

Doktor, mimar, avukat adayı kimi üniversite öğrencilerinin evlerinde internet bağlantısı ve kendilerine ait bilgisayarları bulunmuyor. Öğrencilerin burs talebinin bu yıl en az yüzde 50 oranında artacağı öngörüldü.

Türk Eğitim Vakfı (TEV) Genel Müdürü Yıldız Günay, burs başvurularının eylül ayı içinde elektronik ortamda alınacağını hatırlatarak, başvuru sayısında artış belediklerini söyledi. Günay, "Bu nedenle ekonomik şartların zorluğuna ve saha bağışlarımızın (çelenk) azalmasına rağmen temmuz ayı yönetim kurulu toplantımızda bu yıl vereceğimiz burs adedini 500 artırdık. Geçmiş yıllarda yedi bin öğrenciye burs veriyorduk, bu yıl 7 bin 500 öğrenciye vereceğiz" dedi.

Yüzde 50 Artacak

Vakıf 19 Yönetim Kurulu Başkanı Alper Bilan, gençlerin salgın nedeni ile çok zor durumda olduklarına dikkat çekerek şunları söyledi:

"Hem devlet hem de destek ile özel okullarda okuyanlar sıkıntılarını dile getirip bize talepte bulunuyor. Bizlere yardımcı olan işadamları da bu durumdan etkilendi ve süreç bir zincir ve halkalar halinde birbirine bağlı. 45-50 bin TL isteyen özel okullar ellerini taşın altına koymalı diye düşünüyorum. Sadece bu dönem değil her zaman ekonomik açıdan çok zor durumda olan öğrenciler var. Bu sene müracaatlar ekim ayında başlıyor ama şunu öngörebiliriz: burs talebi bu yıl en az yüzde 50 artacaktır."

Teknolojik Yardım Öncelik Olmalı

21. Yüzyıl Eğitim ve Kültür Vakfı (YEKÜV) Başkanı Işın Özdemir, vakfın burslarına ilişkin sorularımızı şöyle yanıtladı:

- Bu yıl bursa ihtiyaç duyan öğrenci sayısı arttı mı sizce? Öğrencilerden size ulaşan istekler neler?

Bursiyerlerimiz ağırlıklı olarak Anadolu'dan okumak için İstanbul'a gelen başarılı ancak dezavantajlı öğrencilerden oluştuğu için şu anda en büyük sıkıntıları burslarının devam edip etmeyeceği konusu. Ekonomik koşulların ağırlaşması ve önümüzdeki eğitim yılının belirsizliği nedeniyle kaygı durumu artan gençler belki de her zamankinden daha çok desteklenmeye ihtiyaç duymakta. Ayrıca bu yıl akademik kitap desteği için başvuran öğrenci sayımızda artış var.

- Özellikle dezavantajlı öğrenciler uzaktan eğitimde hangi sorunları yaşadı? Ne tür ihtiyaçları var?

Geçen yıl uyguladığımız "Çağın Dilini Öğreniyorum" ve pandemi sırasında hayata geçirdiğimiz "Doğaya Saygı" projeleri kapsamında çalışırken gördük ki doktor, mimar, öğretmen, avukat gibi mesleklerin aday olan bursiyerlerimizin çoğunun kendine ait bir bilgisayarı yok. Evlerinde internet bağlı değil. Uzaktan eğitimin amacına ulaşabilmesi için öncelikle öğrencilere teknolojik destek sağlanması gerekiyor.

- Bu yıl kaç üniversite öğrencisine burs vereceksiniz? Başvurular ne zaman başlayacak? Sayıyı artırmayı düşünüyor musunuz?

Geçen yıl şartlı burslarımızla birlikte bursiyer sayımız 842 olarak gerçekleşti. Mezun ettiğimiz bursiyerlerimizin kontenjanını doldurmayı ve yeni kaynaklara ulaşabildiğimiz ölçüde sayımızı artırmayı hedefliyoruz. Başvurularımız ekim ayı içinde olacak. Web sitemizden ve sosyal medya hesaplarımızdan duyuracağız.

- Üniversiteler bu yıl hem uzaktan hem yüz yüze eğitim verecek. Yeni modele ilişkin değerlendirmeniz ve önerileriniz var mı?

Pandeminin seyri bu eğitim yılının geleceğini belirleyecek. Bu sıkıntılı sürecin yeni olanakları gündeme taşıyacağını umuyorum. Örneğin sınıflarımız çok kalabalıktı. Bu vesile ile sınıflarımızın mevcudu azaltılarak nitelikli öğrenmeyi destekler hale dönüştürülebilir. Öğrencilerin dijital becerileri edinmeleri için yaş ortalaması oldukça yüksekti. Eğer öğrencilere gereken destek sağlanabilirse bu yaş birdenbire düşebilir. Bu da dünya ile entegre olmamız için için bize tarihi bir fırsat sunabilir. Aslında kaynaklarımızdan ne kadar eğitime pay ayırırsak



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

o kadar güçlü olacağımız yeni bir dönem geliyor. Geleceğimizi eğitim belirleyecek ve bunda hepimizin bir payı olacak.

CENGİZ İNŞAAT'A 953 MİLYON TL'LİK BİR İHALE DAHA...

AKP iktidarlarında kamunun milyarlarca liralık ihalelerini alan Cengiz İnşaat'a Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bu yıl düzenlediği en büyük ihalelerden biri olan "Trabzon – Aşkale Yolu Zigana İkmal İnşaatı" ihalesi de verildi.

Kamudan milyonlarca liralık ihale alan Cengiz İnşaat doymuyor. Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bu yıl düzenlediği en büyük ihalelerden biri olan "Trabzon – Aşkale Yolu Zigana İkmal İnşaatı" da 953 milyon TL bedelle Mehmet Cengiz'in şirketine verildi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Karayolları Genel Müdürlüğü, "Trabzon – Aşkale Yolu Zigana Tüneli Bağlantı Yolları İkmal İnşaatı" için 14 Temmuz tarihinde bir ihale düzenledi. İhale, Mehmet Cengiz'e ait Cengiz İnşaat'a 953 milyon 203 bin TL bedelle verildi. Karayolları Genel Müdürlüğü ile Cengiz İnşaat arasında 27 Ağustos tarihinde sözleşme imzalandı.

İhale, hale Kanunu'nun "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21\B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle düzenlendi.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün milyarlarca lira harcadığı "Trabzon – Aşkale Yolu Zigana Tüneli Bağlantı Yolları" için ilk ihale 2015 yılında yapıldı. İlk tünel ve bağlantı yolları ihalesini de Cengiz İnşaat kazandı ancak ihaleye katılan diğer şirketlerin sürece itiraz etmesiyle mahkeme ihalenin tekrar değerlendirilmesine karar verdi. Ardından da 2016 yılında Cengiz İnşaat ile Karayolları Genel Müdürlüğü arasında 446 milyon 297 bin TL'lik sözleşme imzalandı.

Zigana Tüneli'nin temeli ise 2017 yılının Mart ayında dönemin Başbakanı Binali Yıldırım tarafından atıldı. Temel atma töreninde, "Son işimizi yapalım, yükleniciyi çağıralım, bir pazarlık yapalım" diyerek, Cengiz Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Cengiz'i yanına çağırarak Yıldırım, tünelin, 29 Ekim 2019'da biteceğini açıklamıştı. Ancak tünelin açıklanan tarihin üzerinden bir yıl geçmesine rağmen bitirilemeyerek kamunun kasasından milyonlarca lira daha harcandı.

Tepki Çeken Projelere İmza Attı

Halka ettiği küfürle hafızalara kazınan Mehmet Cengiz'in sahip olduğu Cengiz Holding, AKP döneminde kamudan aldığı garantili ve yüksek maliyetli projeler nedeniyle hep tartışıldı. Ulaştırma ve enerji projelerinde yıldızını parlatan şirkete en büyük piyango, Seydişehir Alüminyum özelleştirmesiyle vurdu. AKP iktidarındaki tüm "mega projeleri" tek başına ya da konsorsiyum içinde yer alarak üstlenen Cengiz'in üstlendiği yapım işlerinden bazıları şöyle:

İstanbul 3'üncü Havalimanı

Hasankeyf Iısu Barajı

Kuzey Marmara Otoyolu

Yusufeli Barajı ve HES

Akkuyu Nükleer Santral Limanı

AKP'Lİ BELEDİYEDEN 1.8 MİLYON LİRALIK MİLLET KIRAATHANESİ

AKP'li Güngören Belediyesi, ilçede yapılacak millet kiraathanesi için 1 milyon 840 bin liralık ihale düzenledi.

AKP'li Güngören Belediyesi, 5 Ağustos 2020'de "Cevher Dudayev Parkı Millet Kiraathanesi ve çevre düzenlemesi" işi için ihaleye çıktı.

İhale; 111 adet inşaat, 121 adet elektrik, 65 adet makine ve 52 adet peyzaj kaleminden oluşan yapım işini kapsıyordu. Yaklaşık maliyeti 2.3 milyon lira olan ihaleye 3 geçerli teklif sunuldu.

İhaleyi 1 milyon 840 bin TL'ye Seven İnşaat Taahhüt Hafriyat Nakliye Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi kazandı. 25 Ağustos'ta şirket ile belediye arasında sözleşme imzalandı. Millet kiraathanesi ve çevre düzenlemesi projesinin 2021 yılının haziran ayında bitirilmesi planlanıyor.

Kıraathaneler Beklenen İlgiyi Görmedi

Millet kıraathaneleri, Türkiye'nin gündemine 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimi sırasında girmişti. AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan seçim mitinglerinde Türkiye'nin dört bir yanında millet kıraathaneleri açılacağı vaadinde bulunmuştu.

Erdoğan "Kitaplarla döşeli, içeride kahvesi, keki olacak. Gençlerimiz, yaşlılarımız gelecek. Hem kitabını okuyacak, hem kekini alacak, çayını kahvesini alacak; ücretsiz olacak. 24 saat açık olacak" demişti.

Türkiye genelindeki 38 halk kütüphanesi, 2018 yılındaki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından, "Millet Kıraathanesi" formunda hizmet veren kütüphanelere dönüştürülmüştü. Tamamı 24 saat hizmet veren millet kıraathaneleri, beklenen ilgiyi görmemiş, yıllık ziyaretçi toplamı 8,6 milyonda kalmıştı.

AKP SÖZLEŞMELİ İSTİHDAMINI PATLATTI

Kamuda kadrolu çalışmayı ikinci plana atan AKP'nin tavrı nedeniyle iş güvencesinin ortadan kaldırıldığı sözleşmeli personel sayısı zirve yaptı. Birçoğu, işinin sonlandırılması tehdidiyle mobbinge de uğrayan sözleşmeli personel sayısı, 500 bine dayandı.

KPSS puanı ile atanmalarına ve kadrolu çalışan diğer personelle aynı işi yapmalarına karşın sözleşmeliler, tayin, görevde yükselme, yıllık izinlerin devredilmesi gibi birçok haktan yoksun bırakılıyor. İş güvenceleri de yok. Anne başka yerde, baba başka yerde çalıştırıldığı için aile birliği de sağlanamıyor.

Sözler Tutulmadı

Kamu kurumlarında 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nın 4/B maddesi kapsamında sözleşmeli personel istihdam ediliyor. AKP kamuya kadrolu personel almak yerine iş güvencesinin olmadığı sözleşmeli personel alımını tercih ediyor. Bu personelin sorunları ise yıllardır çözülüyor. Sözleşmeliler en son Haziran 2013'te kadroya alındı. Bir daha kamuya sözleşmeli personel alınmayacak denildi. Ancak bu söz tutulmadı.

Haziran 2017'de yapılan "sözleşmeli sağlık, Diyanet ve öğretmenler için üç yıllık çalışma süresini tamamlayanlar talepleri halinde buldukları yerde 657 sayılı kanunun 4. maddesinin (A) bendi kapsamındaki kadrolara atanır" şeklinde düzenleme yapıldı. Ancak bu hüküm tüm sözleşmeli personele uygulanması gerekirken sadece 663 sayılı KHK'nin 45/A maddesine göre işe alınanlara uygulandı. Örneğin aynı hastane ve departmanda çalışan 2014'te atanan sözleşmeli bir hemşire süresiz sözleşmeli iken, Haziran 2017'den sonra atanan sözleşmeli hemşire "3+1" uygulamasına tabi tutuluyor. Yani 3 yıl çalıştıktan sonra kadroya geçip, 1 yıl sonra tayin isteyebiliyor. Ancak aynı şartlarda çalışan, Haziran 2017'den önce atanan hemşire bu haklardan yararlanamıyor.

Sözleşmeli personelin çalıştırılmasına ilişkin düzenleme de oldukça eski. Üzerinden yaklaşık 42 yıl geçti. Yapılan değişikliklerle bu düzenleme "yamalı bohçaya" döndü.

Kadrolu personel ile sözleşmeli personel arasındaki bazı farklar şöyle:

- * Kadrolu memur görevde yükselme sınavına girebilirken, sözleşmeli personel giremiyor. Kadrolu memurun eşi özel sektörde olsa dahi eş durumu mazeret tayin hakkı varken, sözleşmeli personelin bu hakkı yok.
- * Kadrolu memurun kullanılmayan yıllık izni bir sonraki yıla aktarılabilir.
- * Kadrolu memura tayinlerde harcırah verilirken, sözleşmeliye verilmiyor.

11.8 MİLYARLIK KEYFİ ALIM

Kamu Alımları İzleme Raporu'na göre iktidarın istisnalar kapsamında yaptığı alımların tutarı altı ayda 12 milyar TL'ye yaklaştı. Bu tutarın içinde mal alımları 6.6 milyar TL ile ilk sırada yer alırken geçen yıla göre yüzde 10'luk bir artış oldu.

İktidarın kamu kaynaklarını yasalardan kaynaklanan kısıtlamalara takılmadan belli çevrelere aktarma alışkanlığı hız kesmiyor. 18 yılda AKP iktidarı belli çevreleri fonlama aracı olan istisnaları altı fıkradan alfabenin son harfine kadar uzattı. Alfabede harf kalmayınca da "aa" ile başlayan yeni fıkralar eklenmeye başlandı. Belirlenen bu istisnalarla yapılan alımlar her yıl daha da arttı. 2020'nin ilk altı ayında istisnalardan yararlanarak 11.8 milyar TL'lik alım yapıldı.

Kamu İhale Kurumu'nun 2020 yılının ilk altı ayına ilişkin Kamu Alımları İzleme Raporu açıklandı.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Buna göre, 2020'nin ilk altı ayında istisna kapsamında 11 milyar 830 milyon 400 bin liralık mal ve hizmet alımı yapıldı. Bunun 6.8 milyar TL'sini mal, 3 milyar TL'sini yapım, 1.9 milyar TL'sini hizmet alımları oluştururken 6 milyon 133 bin liralık da danışmanlık hizmeti alımı yapıldı.

İstisna kapsamında yapılan alımlar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10 arttı. Geçen yıl yapılan 11.8 milyar TL'lik alım içinde yine mal alımları 6.6 milyar TL ile ilk sırada yer aldı. 1.6 milyar TL'lik yapım işi, 2.4 milyar TL'lik hizmet alımı 18 milyon liralık da danışmanlık hizmeti alımı yapıldı. Salgın gerekçesiyle mal alımının arttığı iddialarına karşın istisnalarla yaratılan denetimsiz alanda yapılan alımlardaki en yüksek artış "bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, alt yapı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali" gibi yapım işlerinde oldu.

Sayısı Az Tutarı Çok

2020 yılı ilk altı ayında sonuç bilgisi Kamu İhale Kurumuna gönderilen istisna kapsamında gerçekleştirilen alımların adet olarak yüzde 69,11'i mal alımı, yüzde 3,24'ü yapım işi, yüzde 27,49'u hizmet alımı ve yüzde 0,16'sı danışmanlık hizmet alımı oldu. Sayı olarak yapım işi üçüncü sırada yer almasına karşın tutar bazında bakıldığında yüzde 25,41 ile ikinci sıraya yükseldi. Toplam tutarın yüzde 58,01'i mal alımlarına, yüzde 16,53'ü hizmet alımlarına ve yüzde 0,05'i ise danışmanlık hizmet alımlarına harcandı.

Tüm Alımların Yüzde 15'i

2020'nin ilk altı ayında istisnalardan yararlanılarak yapılan 11.8 milyar TL'lik alım, 83.9 milyar TL'lik tüm alımların yüzde 14.1'ini oluşturdu. Sayı olarak ise 3 bin 700 alımla kamu alımlarının yüzde 12'si istisna kapsamında yapıldı.

Kamu alımlarında istisnalardan yararlanmak için en fazla kullanılan hüküm kanununun 3/g maddesi oldu. Kamu idarelerinin kanundaki kısıtlamalara takılmadan alım yapmak için aynı nitelikteki işleri bölme alışkanlığının sürdüğünü rakamlar gösterdi. 2020 rakamlarıyla 14.8 milyon liranın altında kalan alımlar istisna kapsamında yapıldı. Bu çerçevede yapılan kamu alımlarının adet bazında yüzde 75,08'ini 3/g maddesi kapsamında yapılan alımlar oluşturdu. Bunu yüzde 10,16 oranı savunma, güvenlik ve istihbarat amaçlı alımlar izledi.

Kaynak Genel Bütçe

2020 yılı ilk altı ayında yapılan istisna kapsamındaki kamu alımlarının yüzde 42,99'unun finansman kaynağı genel bütçe, yüzde 38,14'ünün belediye bütçesi, özel bütçe gibi diğer bütçeler, yüzde 12,09'unun ise KİT bütçesi oldu. İstisnalardan yararlanarak tutar bazında en fazla alımı 4.5 milyar TL ile Milli Savunma Bakanlığı yaptı. Cumhurbaşkanlığı da 16.4 milyon TL'lik iki alım yaptı.

'TARIM'DA 'GÖLGE BAKAN' İDDİASI

Tarım ve Orman Bakanlığı'nda, Bakan Bekir Pakdemirli'nin danışmanı Rifat Tan Benadam'ın, bakan adına atamalar yaptığı ileri sürüldü.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nda, Bakan Bekir Pakdemirli'nin yakın çevresinde olduğu belirtilen danışman Rifat Tan Benadam'ın, bakanın elektronik imzasını taşıdığı ve Bakan Pakdemirli'nin yerine atamalar yaptığı, kararlar aldığı öne sürüldü.

Bakan Pakdemirli, yasaya aykırı biçimde Destek Hizmetleri Daire Başkanı olarak Ecmel Ercan'ı atamış, tepkiler üzerine sessiz sedasız görevden almıştı. Ancak hakkında FETÖ dosyası da bulunan Ecmel Ercan'ın hâlâ bakan görüşmelerine katıldığını, yetkisiz biçimde görevlendirme yaptığını ve hâlâ bakanlık lojmanında oturduğunu Cumhuriyet gündeme getirmişti. Ercan gibi Bakan Danışmanı Rifat Tan Benadam'ın da usulsüz yetki kullandığı öne sürüldü. Bakanlık kulislerinden edinilen bilgiye göre, Ercan ve Benadam'ın, bakanlıkta "her türlü işi kendi kontrollerinde" tuttuğu belirtilirken, Bakan Bekir Pakdemirli'nin elektronik imzasını da Benadam'ın daimi olarak taşıdığı kaydedildi.

Benadam'ın, bakan adına atamalar yaptığı, bürokrat değiştirdiği ve baskı kurduğu, karar almada da yetki kullandığı öne sürüldü. Bakan danışmanlığının yanı sıra, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Yönetim Kurulu üyeliğine de atanan Tan Benadam, aynı zamanda "at yarışlarını" düzenlemek için oluşturulan Yüksek Komiserler Kurulu'nda yer alan 7 üyeden birisi olarak da görev aldı. Ayrıca, Tan Benadam'ın kardeşi Ali Benadam'a, geçen yıl Yüksek Komiserler Kurulu'na danışman kadrosunda görev verdiği de ortaya çıktı.

Meclis Gündemine Gelmişti

İYİ Parti Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş, Tan Benadam'ın bakanlıkta "gölge bakan" olarak görev yaptığı iddiasını, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bütçe görüşmeleri sırasında söz alarak gündeme getirmişti. Yokuş, geçen günlerde sosyal medya hesabından "Tarım ve Orman Bakanlığı'nda yasadışı işlerin çevrildiği iddiaları ortalıkta dolaşiyor.

Bakan Bekir Pakdemirli'ye ait e-devlet imzasını danışman Rifat Tan Benadam tarafından kullanıldığı ve bu kişinin bakanlıkta her türlü operasyonu yaptığı söyleniyor. Soruyoruz, bakanlığı kim yönetiyor" paylaşımı yaptı. Yokuş'un, kısa süre içinde paylaşımını kaldırması dikkat çekti. Yokuş, sosyal medya hesabından, "Tarım ve Orman Bakanı usulsüz atama ile daire başkanı yaptığı, hakkında evrakta sahtecilik iddiası da olan Ecmel Ercan'ı neden koruyor? Hiçbir unvanı kalmamış olan bu şahıs hâlâ neden görev tahsisli lojmanda oturtuluyor? Tarım Orman Bakanlığı Pakdemirli'nin çiftliği mi" paylaşımı da yapmıştı.

60 BİNİN ÜZERİNDE ŞİKÂYET

Kamu Denetçiliği Kurumu'na bir ay içinde, sağlık çalışanlarının şartları, maske temininde yaşanan sorunlar ile 'destek kredisi' konularında 60 binin üzerinde başvuru yapıldı

Ülkenin koronavirüs salgını ile mücadelesindeki eksiklikler, Kamu Denetçiliği Kurumu'nun (Ombudsmanlık) raporu ile bir kez daha gözler önüne serildi. Ombudsmanlık'ın raporuna göre, kuruma bir ay içinde 60 binin üzerinde şikâyet başvurusunda bulunuldu.

Verilerin şeffaf şekilde paylaşılmaması ve önlemlerin erken gevşetilmesi başta olmak üzere Covid-19 ile mücadelede yaşanan sorunlar, Kamu Denetçiliği Kurumu'na şikâyet başvurusu olarak döndü. On binlerce yurttaş, ekonomik sorunlarının giderilmesi, sağlık çalışanlarının koşullarının iyileştirilmesi ve önlemlerin artırılması için Ombudsmanlığın yolunu tuttu.

Yurttaş Hiçbir Destek Alamadı

Kamu Denetçiliği Kurumu, "Türkiye'nin Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelesi" isimli özel raporunu erişime açtı. Raporda, koronavirüs konusunda kuruma yapılan şikâyet başvurularına da yer verildi. 24 Mart-28 Nisan dönemlerini kapsayan şikâyet başvuruları listesine göre yurttaşlar en çok, ekonomik sorunlar nedeniyle Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvurdu. İktidarın, "Koşulsuz şartsız, her başvurana 10 bin TL destek kredisi verilecek" şeklinde duyurduğu uygulamadan yararlanamayan on binlerce yurttaş, BDDK'yi şikâyet etti. BDDK'ye ilişkin yapılan şikâyet başvuruları arasında en öne çıkan konu ise destek kredilerinin türlü gerekçelerle reddedilmesi oldu.

BDDK ile birlikte Kamu Denetçiliği Kurumu'na yapılan şikâyetlere en çok konu edilen kurumun, Sağlık Bakanlığı olduğu bildirildi. Çok sayıda hekim, hastane çalışanlarının sağlığı ve güvenliği için zaruri olan önlemlerin alınmadığından yakındı. Bazı yurttaşlar ise koronavirüs şikâyeti ile gittiği hastanede kendisine kötü davranıldığını savunarak şikâyet başvurusu oluşturdu.

Maske Mağduriyeti Şikâyeti

Kuruma, koronavirüs ile mücadeleye ilişkin 24 Mart-28 Nisan dönemlerinde yapılan bazı başvuruların konu dağılımı ise şöyle:

- ◆ Salgın sürecinde görev yapan sağlık çalışanlarının durumlarının iyileştirilmesi.
- ◆ Korona ile mücadelede iş paylaşımının adil yapılmaması.
- ◆ Maske talep etmesine rağmen halen gönderilmesi ve parayla satın alınmadığı için yaşanan mağduriyetin giderilmesi.
- ◆ İhtiyaç nedeniyle talep edilen 10 bin TL kredinin sadece 3 bin TL'sinin karşılanması.
- ◆ İhtiyaç kredisi talebinin, ödeme güclüğü, kredi notu düşüklüğü gibi gerekçelerle reddedilmesi.

AKP'LİLERİN NEREDEYSE HİÇ SORUSU YOK!

AKP'li Milletvekillerinin Denetim Karnesi: 32 Binde İki Önerge

TBMM Başkanlığı, milletvekillerinin bakanlara yönelttiği yazılı soru önergelerinin istatistiğini paylaştı. İki yılda 32 bin soru sorulurken bunların sadece ikisini AKP'liler yöneltti. İki önergeden biri de İmamoğlu'nun icraatları hakkında.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişle birlikte TBMM'nin azalan etkinliği tartışılırken AKP'li milletvekillerinin "etkisizliği" istatistiklere de yansdı. CHP Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin, TBMM Başkanlığı'na sunduğu yazılı soru önergesinde 2018 yılında başlayan 27'nci Yasama Dönemi'ne ilişkin yazılı soru önergelerinin istatistiklerini sordu.

Önergeye yanıt veren TBMM Başkanvekili Süreyya Sadi Bilgiç, son iki yılda Meclis'e 32 bin 297 yazılı soru önergesinin sunulduğunu, bu önergelerden sadece ikisinin toplamda 291 milletvekili olan AKP'ye ait olduğunu ifade etti.

Bilgiç, CHP'nin 22 bin 59, HDP'nin 6 bin 385, iktidar ortağı MHP'nin 928, İyi Parti'nin 2 bin 712, TİP'in 17, Demokrat Parti'nin 8, Saadet Partisi'nin 148, DBP'nin bir önerge verdiğini, 37 önergenin ise bağımsız milletvekillerince sunulduğunu aktardı. 291 partili arasından bakanlara yazılı soru önergesi veren AKP'li milletvekillerinden biri Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker oldu. Şeker, 6 Aralık 2019'da sunduğu önergesinde Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'a TOKİ'nin İzmit'te yaptığı Cedit toplu konut anlaşmasının akıbetini sordu. Bakan Kurum, TBMM İçtüzüğü'nün öngördüğü yasal süre olan 15 gün içerisinde önergeye yanıt vermedi. Önerge, yaklaşık üç ay sonra yanıtlandı.

Soylu İmamoğlu Sorusunu Dikkate Almadı

AKP'nin ikinci "merak eden" milletvekili ise Kütahya Milletvekili İshak Gazel oldu. Gazel, 15 Haziran'da hazırladığı önergesinde İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait itfaiye ekibindeki atamaların liyakata uygun olup olmadığını sordu. AKP'li Soylu, AKP'li Gazel'i yanıtlamadığı için önerge iade edildi.

ARADIĞINIZ BAKAN'A ULAŞILAMIYOR!

Onlarca sağlık çalışanı Covid-19 nedeniyle hayatını kaybederken Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, TTB, SES, TDB ve AHEF gibi sağlık meslek örgütlerinin görüşme talepleri karşısında aylardır üç maymunu oynuyor. AKP'ye yakınlığıyla bilinen Memur-Sen'e bağlı Sağlık-Sen ise Koca'yla düzenli olarak görüştüğünü açıkladı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Covid-19 salgını nedeniyle Türk Tabipleri Birliği (TTB), Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) ve Türk Dişhekimleri Birliği gibi onlarca sağlık meslek örgütünün randevu ve görüşme taleplerini aylardır yanıtızsız bırakıyor.

Sağlık meslek örgütleri, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ile son olarak ilk vakanın açıkladığı 11 Mart tarihinden bir gün sonra görüştü. Bu tarihten sonraki tüm görüşme talepleri ise yanıtızsız kaldı.

Bir Kez, O da Telefonla

TTB Merkez Konseyi Başkanı Sinan Adıyaman, 12 Mart tarihindeki görüşmeden sonra geçen Nisan ayında Koca'ya bir defa mesaj attığını ve bunun üzerine telefonla görüştüklerini anımsattı. Bu tarihten sonra üç kez görüşme talebinde bulduklarını ancak yanıt alamadıklarını bildiren Adıyaman, "Görüşme taleplerimize yanıt verilmediği için tek çare olarak Koca'ya 6-7 defa mektup yazarak yapıcı eleştirilerimizi ilettik ve bu mektupları da kamuoyuyla paylaştık ama bu mektuplarımıza da bir yanıt verilmedi" dedi.

Üç Defa Randevu Talep Ettik

SES Genel Sekreteri Pınar İçel de Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ile en sonra 12 Mart'ta görüştüklerini belirterek, "En sonuncusu dün olmak Sağlık Bakanı Koca'dan üç defa randevu talep ettik ama olumlu veya olumsuz bir dönüş olmadı. Ayrıca üç defa da mektup gönderdik ama bunlara da bir yanıt alamadık" diye konuştu.

Yazılı Randevu Talebimiz Yanıtlanmadı

Türk Dişhekimleri Birliği Genel Başkanı Atilla Stephan Ataç da Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya 12 Mart tarihinden sonra ulaşamadıklarını ifade ederek, "Bu görüşmeden sonra Sağlık Bakanlığı'nın daire başkanları ve müdürleri ile görüştük ama Koca'ya ulaşamadık. Mart ayında iki defa yazılı olarak randevu talep ettik ama bir dönüş yapılmadı. Aynı şekilde Hazine ve Maliye Bakanlığı da randevu taleplerimize yanıt vermedi" ifadelerini kullandı.

"Sağlık Bakanımızla federasyon olarak uzun süredir görüşemiyoruz" diyen Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu (AHEF) Başkanı Özlem Sezen ise "Gerek yazılı, gerek telefonla arayarak Sağlık Bakanımızla görüşme talebinde bulduk. Hatta en son sosyal medya üzerinden bir görüşme talebinde bulduk. Henüz görüşemedik. Bakanımızın yoğun olduğu, bize bilgi verileceği şeklinde dönüşler alıyoruz" diye konuştu.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Sadece Yandaş Sendikalar Ulaşabiliyor

AKP'ye yakınlığıyla bilinen Memur-Sen'e bağlı Sağlık- Sen ise Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ile düzenli olarak görüştüklerini açıkladı. Sendikadan yapılan açıklamada, "Biz Sağlık-Sen olarak Sağlık Bakanı ile pandemi süreci ile ilgili sık sık görüşmeler yapıyor ve yaptığımız görüşmeleri sitemizde yayımlıyoruz" denildi.

MHP'ye yakınlığıyla bilinen Kamu- Sen'e bağlı Türk Sağlık- Sen de 9 Temmuz Sağlık Bakanı Koca ile görüştü

EN KÖTÜSÜNE HAZIRLANMAK

Gaye Usluer-CHP PM Üyesi

2020 yılının ilk yarısı geçti. İkinci yarısının temel konusu devam etmekte olan Pandemi. Bu süreçte hepimizin günlük rutini değişti. Her akşam günün yeni vaka sayıları, yaşamını kaybedenlerin sayısı ortak merakımız oldu.

Bu koşullarda geleceğe dair kesin ve net öngörülerde bulunmak mümkün değil. Ancak en kötü senaryo üzerinden neler yapmamız gerektiğine, en kötü senaryo üzerinden en kapsamlı hazırlığın ne olması gerektiğine karar vermek ve hazır olmak zorundayız.

Esasında Covid 19'a ilişkin güncel konularımız başlangıç noktasına göre değişmedi. Tanı testleri, Tedavi seçenekleri, Aşı çalışmaları en temel konular olarak kalmaya devam ediyor.

Tanı testlerine yönelik çalışmalarda daha duyarlı ve daha özgül, yanılma payı daha düşük test arayışları devam ediyor. PCR testinde sonuçların en erken 3-4 saatte çıkabilmesi nedeniyle daha hızlı sonuç veren tanı testleri de araştırılmakta. Antikor testleri toplumsal bağışıklık oranını göstermeleri açısından ya da kişinin covid 19 geçirip geçirmediğini göstermeleri açısından değerli. Ama salgın sürecinde önceliğimiz değil.

Tedavi konusuna gelince. Hastaların sağ kalımı üzerine olumlu etkisi olan bazı tedavi seçenekleri oluşturulmakla birlikte, tedavide kullanılan ilaçlar Covid 19 için özgül seçenekler değil. Başlangıçtan bugüne kullanılan romatizma hastaları ve sıtma tedavisinde kullanılan hidroksi klorakin isimli ilacın –Türkiye’de halen kullanılmakta- etkin olmadığına dair çokça çalışma yayınlandı. Ülkelerin çoğu artık bu ilacı kullanmıyor. Mevcut araştırmalar Covid 19 için yani SARS CoV2 virüsü için özgül etkili bir ilacın geliştirilmesi üzerine. Bu yönde de ufukta erken dönemde bir ışık görünmediğini söyleyebiliriz.

Global sağlık sorununun yani pandeminin başından beri üzerinde en çok konuşulan konu Covid19 aşısı. Adeta bir sihirli değnek çıkıp, tüm sorunu çözecekmişçesine aşı beklentisi bir umut olarak devam ediyor. Aşı çalışmasının bir kısmı klinik faz aşamalarına geçtiler. Ancak tüm bunlar Covid 19 için etkin, uzun süreli koruma sağlayacak ve yan etkisi olmayan bir aşının mutlaka kullanıma gireceği anlamına gelmiyor. En iyi ihtimal dahilinde bile böyle bir aşının önümüzdeki ilkbaharda (2021 yılı) kullanıma girmesi dahilinde, dünya popülasyonu için yeterli doz, ülkeler arası dağılım, öncelik ve fiyat konuları aşuya ulaşılabilirlik ile ilgili temel sorunlar olarak gündeme gelecek.

Şimdilik elimizdekilerle yetinmek durumundayız. Ancak geride Covid 19 ile geçen bir 8 ay (Türkiye için 11 Mart'ta başlayan 5 ay) mevcut. Bu süreçte öğrendiklerimiz, hatalarımız, eksiklerimiz oldu ama en önemlisi deneyim kazandık. Aslında bunları yazarken nelerin yapıldığını ve nelerin yapılmadığını bilerek yazmaktayım. Adının 1. Dalganın ikinci yükselişi, ya da 2. dalga koyun fark etmez. Salgın devam ediyor. Devam etmekten öte yeni bir tırmanışta. Öyleyse yeniden hata yapma lüksümüz yok. Hep birlikte "Ne yapmalıyız, nasıl yapmalıyız?" sorularına odaklanmamız gerekiyor.

Bu soruların doğru cevabına ulaşabilmek için, başlangıç noktasından başlamak gerekiyor. Aylardan beri bilim insanlarının söyleye söyleye dillerinde tüy bitti ya, onlardan başlamak istiyorum. Madde madde ve sırasıyla. Ama tek bir tanesinden ödün vermeden yapmamız gerekenler;

Aktif vakaları bulup, izole edeceğiz. Temas önlemlerine –maske, sosyal mesafe ve el yıkama- devam edeceğiz. Aktif vakalarla temaslı kişileri bulacağız, test yapacağız, karantinaya alacağız. Daha çok test yapmanın tek başına marifet olmadığı bilinciyle, doğru test stratejimizi belirleyeceğiz. Kime, hangi sıklıkta ve ne için test yaptığımız belli olacak. Hastaneye yatırdığımız ya da ayaktan izlediğimiz hastalar için doğru tedavi seçenekleri ve uygun hasta bakımını sağlayacağız.

Yukarıdaki seçenekleri okuduğunuzda "bunlar zaten yapılıyor" dedikleriniz, Doğrularımızdır. Öyleyse sorun yok, aynı şekilde devam edeceğiz.

Yukarıdaki seçenekleri okuduğunuzda "Bunlar yapılmıyor, ya da olması gerektiği şekilde yapılmıyor" dedikleriniz Eksiklerimiz ya da Yanlışlarımızdır. Öyleyse eksikleri tamamlayacağız, yanlışları düzelteceğiz.

Başından beri söylüyoruz. Salgının Sağlık, Normal Yaşam, Ekonomi ve Siyaset Kurumuna etkileri olacak. Salgının ekonomi ve siyaset kurumu üzerine olan etkilerinden bahsetmeyeceğim. Durum meydanda. Tam anlamıyla bir sıkışmışlık, hareket edemezlik hali ülkenin dört bir yanında hayatın her alanında.

Öncelikli hedefimiz merkezinde İNSAN olan, eşitlikçi kamusal bir sağlık politikasının hayata geçirilmesi olmalıdır. Bu bağlamda insanların günlük yaşamlarına nasıl devam edecekleri yani “Yeni Normal”in nasıl olacağını bireysel kurallarının yanı sıra toplumsal kurallarının belirlenmesi gerekmektedir. Tüm sorumluluğu bireylerin üzerine yıkan bir sağlık politikasıyla salgının kontrol edilemeyeceği açıktır. Bu tutumdan ivedilikle vaz geçilmesi gerekmektedir.

Güven temelli bir halk sağlığı modeli oluşturulmaksızın salgın yönetilemez. Bunun sağlanabilmesinde temel koşul bilimsel ve şeffaf yönetim biçimine geçilmesidir. Deneyimli salgın mücadele ekiplerinin yanı sıra dayanışma havuzunun mutlaka büyütülmesi gerekmektedir. Yerel Yönetimleri, Sivil Toplum Örgütlerini, Meslek Örgütlerini ve gerçek anlamda işin uzmanlarını, bilim insanlarını hem yetki hem de sorumluluk anlamında işin içine dahil etmez, dışlarsak salgın yönetilemez.

Covid 19’un ait olduğu bir siyasi parti yoktur. Salgın Yönetimi Siyasallaştırılmamalıdır. Bu işin yani salgın yönetiminin tek Şampiyonu olmaz, olamaz. Dayanışma kazandıracaktır.

SALGINDA KONTROLÜ KAYBETTİK

Dr. Mustafa Adıgüzel

Hükümet maalesef salgın sürecini çok kötü yönetiyor. Bugüne kadarki yaklaşımları bundan sonra da sürdürürlerse bizi daha da kötü günler bekliyor. Salgın sürecini beş başlıkta incelemek mümkün:

Birincisi; hastalığın tespitinde kullanılan testlerin, başlangıçta sayı ve merkez olarak yetersiz kalmasıdır. Bu nedenle hastalığın ülkemizde ilk görüldüğü 11 Mart’ta geldiğinde, 70 günlük sürede toplamda sadece iki bin test yapılmıştı. Bu, günde sadece 30 teste karşılık geliyordu.

İkincisi ise hastalık gözükmeye başladıktan sonraki önlemler... Karantina, maske uygulamaları ve bunların yönetimi ile ilgili ciddi aksaklıklar söz konusu olmuştur.

Üçüncüsü, olayın sosyoekonomik boyutudur. Ekonomik destek verilmesi gereken iş kolları ihmal edilmiştir. İnsanlar yardım alamamış, yerel yönetimler engellenmiş, sosyal devlet anlayışı sekteye uğramıştır.

Dördüncüsü; tedavi süreçleri, Covid-19 için ayrılan hastane ve yoğun bakım yönetimidir. Burada yetişmiş hekimlerimizin ve diğer sağlık çalışanlarının özverili gayretleri ile tedavide iyi bir noktada olduğumuz görülmekte. Ancak yoğun bakım yataklarının planlanmasında, Covid ile ilgili hastane planlamalarında eksiklikler, diğer hasta guruplarına yeterli hizmet verememesinden ötürü de ciddi komplikasyonlar ve hasta kayıpları yaşanmıştır.

Beşinci konu da salgınla mücadelede merkezde bulunan sağlık çalışanlarıyla ve sağlık sektörünün yönetimi ile ilgili sorunlardır. Burada sağlık çalışanlarına sürecin başında verilen sözler tutulmamış, özlük hakları ile ilgili en ufak bir düzenleme yapılmamıştır. Döner sermaye iki katından ve tavandan verilmesi ile ilgili uygulamalar hakkaniyetli bir şekilde olmadığı gibi ilk üç aylık periyottan sonra kesintiye uğramıştır. Adeta salgın bitmişçesine davranılmış ve şimdi yeniden uygulamaya geçilmeye çalışılırken hastanelerin kaynakları bunları karşılamaya yeter düzeyde olmadığından, verilen sözlerin hiçbirisi yerine getirilmediğinden, sağlık sistemimiz oldukça güç durumdadır.

Ayrıca hekimlerimizin ve diğer sağlık çalışanlarının motivasyonları sürekli bozulmakta, istifalar görülmekte. Malzeme ve diğer lojistik desteğin tam olarak sağlanmaması da sistemdeki ayrı bir sorun. Özel hastanelerin Covid hastası bakmak ile ilgili SGK’nın geri ödemesi durdurulmuştur. Bu nedenle özel hastanelerdeki tedavilerde hastalara artık fatura çıkarılmaktadır.

Sürecin bütün basamaklarını Sağlık Bakanı bilim aklı ile yönetmesi gerekirken, Erdoğan’ın ekonomik ve sosyal kaygılarının gölge düşürdüğü bir süreci, siyasetin gölgesinde yürütmektedir. Dolayısıyla her akşam televizyondan hava durumu raporu gibi vaka takdimi ve Twitter’den yayınladığı birkaç mesajla süreci yönetmekte. Biz de aynı şekilde Sağlık Bakanı’nin penceresinden bakarak, bu sayıların ne kadar doğru olduğuyla ilgili devam edelim:

Bugünkü haliyle Sağlık Bakanlığı’nın verdiği sayılar üzerinden yönetilen bu tablo devlet ciddiyeti ile bağdaşmamakta. TBMM’de bile her 30 vekilden birisi pozitif test sonucu ile hasta olmuş, tedavi görmektedir. Toplumda yakın çevremizden çok sayıda insan, çok sayıda sağlık çalışanı hasta olmuş, birçok tanıdık insan da

vefat etmiştir. İl bazında alınan veriler de nüfusu 1 milyonun altında bulunan büyükşehirlerde günlük 100 ile 200 arası vakalar olduğunu göstermektedir. Bu sayılar, nüfusu 1 milyonun üzerindeki şehirlerde çok daha fazladır. Birçok ilden alınan günlük vaka sayılarını orantıladığımızda illerin günlük vaka sayılarının nüfusunun 5 binde biri düzeyinde olduğunu görüyoruz. Bu da ülke geneline kıyaslanırsa Türkiye’de günlük 10 bin ile 15 bin arası ortalama yani ortalama 12 bin 500 düzeyinde bir vakadan bahsedilebileceğini göstermekte. Bunlar sadece testi pozitif vakalardır. Test negatif yüzde 60 civarında hasta da eklenirse günlük yeni vaka sayımızın 30 bin düzeyinde olduğu hesabıyla planlama yapılmalı.

Sağlık Bakanlığı’nın açıkladığı pozitif vakalar gerçeğin onda biri düzeyinde. Birçok ildeki büyük hastanelerde günlük 5 civarında bulaşıcı hastalıktan ölüm bildirilirken, Bakan’ın ülke genelindeki 20 civarındaki vefat sayısı artık inandırıcılığı kaybetmiştir. Sağlık Bakanı bu haliyle sadece olayın boyutlarını gizlemeye çalışan, hükümetin medyadaki yumuşak, sevecen yüzü görünümünde iş görmektedir.

Kâr Yarışı İçindeler

Hükümet ve başındaki Erdoğan bu işin ciddiyetine vakıf olarak bilimsel bir akılla üzerine gitmek yerine, olayın siyasi sonuçlarını ekonomik ve sosyal taraflarını gözetmekle meşguldür. Hatta Erdoğan’ın çevresindeki bazı insanlar maske tedariki ve ihracatı konularında olduğu gibi, bu işin kaymağını yeme yarışı içerisindedir. Halk başlangıç günlerinde maske bulamazken Erdoğan’ın çevresindeki birçoğu eski siyasetçi olan şahıslar maske üretip ihracatına başlayıp bu işin kaymağını yeme yarışına girmiştir. Üstelik bunu serbest bölge kapsamına aldırarak bir tane ihracat karşılığı, bir tane yurt içine üretim mecburiyetinden de kurtularak yapmışlardır. Bu şekilde yurtdışına 5 milyara yakın maske ihraç edildiği, bunların tanesi 1 dolardan satıldığı hesaba katılırsa, ne kadar büyük bir rantın döndüğü ortadadır. Bu işlerin döndüğü günlerde ise Türk insanı eczanelerden, medikallerden ya da postanelerden maske bulma telaşı yaşıyorlardı. Bula bula sonunda kâğıttan üretilmiş, tıbben yetersiz ürünler ile karşı karşıya kaldılar. Bu işlerin müsebbibi olan, Sağlık Bakanlığı’na bağlı yan kuruluş da bu günlerde kapatıldı. Maske işleri şimdi Devlet Malzeme Ofisi üzerinden yürütülmekte ancak orada da birtakım yanlış işlerin döndüğü bilgisini almaktayız.

Görüldüğü üzere süreç hükümet tarafından son derece kötü yönetilmekte ve bir an önce devlet aklı öne çıkmalı, bilgiler sağlıklı bir şekilde kamuoyuyla ve bilim insanlarıyla paylaşılmalı. Bununla ilgili bir ortak akıl geliştirilmeli. Konunun ciddiyeti ile orantılı boyutlarda önlemler alınarak, tüm halkla birlikte mücadeleye girilmeli. Turizm sezonundan sonra bu sayıların daha fazla saklanması mümkün olmayacağından ortaya çıkan tablo çocuklarımızın ilk yarı dönem için eğitimlerine müsaade edecek düzeyde olmayacak. Milli Eğitim’de de diğer benzer sektörlerde de uzunca bir süre salgın hapsinde olacağımız öngörüsü ile önlemler almak zorundayız.

Son Söz Bilim Kurulu’na

Son sözlerim, Bilim Kurulu’na olacak. Birçoğu saygın bilim insanı olan bu meslektaşlarımız neredeyse onda biri oranında manipülatif sayılara neden itiraz etmez? En azından kendi çalıştıkları hastanelerde durumun farkında olmalılar. Bu arkadaşlarımızın toplumun ve ülkenin onlara verdiği kıymete binaen gerçekleri kamuoyu ile paylaşmak ve hükümetin manipülasyonlarına yıllardır damla damla biriktirdikleri kariyerlerini alet etmemek konusunda mecburiyetleri var.

COVID ÖNLEMİNE DEĞİL ANKETİNE 1.1 MİLYON TL...

Sağlık Bakanlığı, “Toplumun koronavirüsle ilgili algısını ve davranış düzeyini” araştırmak için anket yaptıracak.

Ülkede ilk Covid-19 vakasının açıklanması üzerinden yaklaşık altı ay geçmesine rağmen hala sağlık emekçilerine koruyucu ekipman temin edilememesi nedeniyle eleştirilen Sağlık Bakanlığı, 1.1 milyon TL’ye salgınla ilgili anket yaptıracak. Bakanlığın anket ihalesini, pandemi sürecinde halkın Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’ya 5 üzerinden 4.37 puan verdiğini, halkın yüzde 75’inin bakanlığı başarılı bulduğunu iddia eden ankete imza atan GENAR Araştırma Şirketi yapacak.

Sağlık Bakanlığı’na bağlı Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü, İhsan Aktaş’ın başkanı olduğu GENAR Araştırma Şirketi’ne 1 milyon 99 bin TL ödeyerek “araştırma” yaptıracığını açıkladı. Sağlık Bakanlığı ile Genar Araştırma Şirketi arasında 14 Ağustos tarihinde imzalanan sözleşmede “Toplumun Yeni Koronavirüsle İlgili Algı ve Davranış Düzeyini Ölçecek Koronavirüs Barometresi Araştırması” yapılacağı belirtildi. Bakanlık, araştırmanın 270 gün içerisinde tamamlanmasını da istedi.

Üç Ayrı Saha Araştırması Yapılacak

Sağlık Bakanlığı, milyonlarca liralık araştırmaya yönelik, “Salgınla mücadelede olumlu yöndeki veya risk içermesi muhtemel toplumsal eğilimleri anlamaya ve mücadele gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapılacaktır”

açıklaması yaptı. Bakanlık, araştırma kapsamında GENAR Araştırma Şirketi'nin üç adet saha araştırması yapacağını ve araştırmanın belirlenen örneklem büyüklüğü kapsamında, "hanelerde rastgele olarak belirlenen birer kişiye yüz yüze anket uygulaması" şeklinde yapılacağını da belirtti.

İSKİ'nin İtibarını Araştırmışlar

İhsan Aktaş'ın başkanlığını yaptığı GENAR Araştırma Şirketi, AKP yönetiminde olduğu dönemde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden ihale aldığı biliniyor. (İBB) AKP yönetiminde olduğunu yıllarda da İBB'den ihale aldığı ortaya çıktı. GENAR Araştırma Şirketi 2018 yılında İstanbul Su ve Kanal İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü'nün "Kurumsal İtibar ve Algı Araştırması" ihalesini de 171 bin 500 TL'ye aldı. İBB Halkla İlişkiler Müdürlüğü, 2015 yılında "Belediye Bilgi Teknolojileri İletişim Araştırması" ihalesini de 152 bin 500 TL'ye Genar Araştırma Şirketi'ne verdi. İBB, her iki ihaleyi de Kamu İhale Kanunu'nun tartışmalı pazarlık yöntemiyle düzenleyerek GENAR Araştırma Şirketi'ne verdi.

COVID-19 HALA MESLEK HASTALIĞI SAYILMIYOR

Tüm yükü üstlenseler de Covid-19 meslek hastalığı sayılmıyor: Emekçiler ölüyor Bakan sırtını dönüyor

Koronavirüs nedeniyle yaşamını yitiren sağlık emekçilerinin sayısı her geçen gün artarken, Bakanlık duruma tepkisiz. Pandemiyle mücadelenin sadece kendi sırtlarına yüklediğini söyleyen sağlık emekçileri Covid-19'un meslek hastalığı sayılmasını istiyor.

Sağlık emekçileri, koronavirüs salgınına karşı savunmasız bırakıldı. Her gün Covid-19 nedeniyle yaşamını yitiren sağlıkçı sayısı artıyor; ancak emekçilerin çalışma koşullarında herhangi bir iyileştirme yok. Üstelik Covid-19, sağlık emekçileri için meslek hastalığından bile sayılmıyor. Salgın sürecinin başından beri emekçiler ve meslek örgütleri ısrarla bu talebi dile getirirken, Sağlık Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı konuyu gündemlerine bile almıyor.

Virüsü Hastamdan Kaptım

Ankara Tabip Odası Asistan ve Genç Uzman Hekimler Komisyonu üyesi Benan Koyuncu, koronavirüse yakalanan onlarca sağlık emekçisinden yalnızca biri. Acil serviste çalışan ve virüsü hastasından kaptığını aktaran Koyuncu, yaşadıklarını şu sözlerle anlatıyor:

"Acil uzmanıyım ve bana bulaştıran hasta kötü durumdaydı. Çok yoğun sekresyonları vardı, kendisine yüksek basınçlı oksijen vermiştik. Bir de sabaha karşı geldiği için hızlı giyinemedik. O hastamız da sağlık çalışanıydı, genel durumu kötü olduğu için yanından ayırlamadık. Sonuç olarak virüsü kaptım."

Şartlarımızda Düzeltme Yok

Bu dönemde hastanelerdeki durumun çok daha kötü olduğunu söyleyen Koyuncu, hemen hemen bütün hastanelerde sağlık emekçileri ile ailelerinde Covid-19 tespit edildiğini söylüyor. Sağlıkçı ölümlerinin arttığına dikkat çeken Koyuncu, "Ben bir şekilde atlattım ama birçok arkadaşım çok ağır geçirdi hastalığı, atlatan arkadaşlarımızda sonradan bazı sorunlar da oluştu" diyor. Çalışma şartlarının hâlâ çok ağır olduğunu, maske ve sosyal mesafe önleminin yetersiz kaldığını belirten Koyuncu, şöyle devam ediyor:

"Çalışma şartlarımızda hiçbir değişiklik yok. Acile diğer hastalıklar nedeniyle başvuran hasta sayısı çok azalsa da pandemi nedeniyle başvuranlar olduğu için acil servisler çok yoğun. Pandemiyle mücadeleyi şu an sadece hastaneler yürütüyor. Bizim bu kadar ezilmemizin nedeni de zaten bu. Hastanelerde yatacak yer yok. Küçük hastanelerde yer yok, küçük iller tıkanı. Servislerden ölüm haberlerini alıyoruz. Servise yatırılan hastalar kötüleşince yoğunluktan dolayı yoğun bakıma alınamıyor hastalar, bu nedenle durumları kötüleşiyor. Buralardan vefat haberleri geliyor. Hastalıkla ilgili tedavi sürecinde ilaç eksikliği de yaşanıyor, hastalar yeterli düzeyde tedavi alamıyor."

Tüm Yükü Bize Yüklədiler

Pandemiyle mücadelenin tümüyle sağlık çalışanlarının omzuna yüklendiğini aktaran Koyuncu, yalnız bırakıldıklarını dile getiriyor. Hastabakıcılar ile hemşirelerin hekimlere göre daha büyük risk altında olduğunu belirten Koyuncu, "Çünkü bir doktor hastayla diğer çalışanlara göre daha az vakit geçiriyor. Hemşire damar yolu açıyor, serum takıyor; hastabakıcı bir hastayı alıp tomografiye götürüyor. Bu nedenle onların hastalığa yakalanma riski daha fazla" diyor.

Pandemiyle mücadele açısından çalışma ortamının hiç uygun olmadığını da söyleyen Koyuncu, "Daha önce Ankara Şehir Hastanesi'ndeydim. Çalışanların odası yok, olanlar da çok küçük, uzun saatler çalıştıkları için o

odalarda dinleniyorlar. Dolayısıyla birisi kaptığı zaman o küçük odalarda diğerlerine de bulaştırıyor” diye konuşuyor.

Koşullarımız İyileşirdi

Koyuncu, Covid-19’a yakalandığında test için Ankara Şehir Hastanesi’ne gittiğini ve 2 saat boyunca kuyrukta beklemek zorunda kaldığını anlatıyor. “Bırakın sosyal mesafeyi, insanlar arasında 50 santim bile yoktu” diyen Koyuncu, sürecin her açıdan çok sorunlu şekilde yürütüldüğünü ifade ediyor.

Tüm bu yaşananlar ortadayken Covid-19’un meslek hastalığından sayılmamasına tepki gösteren Koyuncu, son olarak şunları söylüyor:

“Covid-19 meslek hastalığı olsaydı 24 saat çalışmak zorunda kalmazdı sağlık çalışanları. Bir kişi hastalansa onun nöbetleri de başkasına kalıyor. O kadar çalışmak zorunda kalan sağlık emekçisi kendisini koruyamaz. Meslek hastalığı sayılıyorsa idareciler daha fazla önlem alır, çalışma koşullarımız daha iyi olurdu. Bu yoğunlukta korunmamız mümkün değil. Sadece pandemi servisine neredeyse bin hasta geliyor. Çalışan sayısı yetersiz. Çok az sağlık emekçisiyle pandemi sürecini yürütmeye çalışıyoruz. Bu mücadelenin devletin tüm kurumları ve toplumla birlikte sürdürülmesi gerekiyor.”

3-5 Kuruş Tazminat İçin...

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi’nden Prof. Dr. İbrahim Akkurt da Covid-19’un meslek hastalığı olduğunu vurguluyor. Akkurt, şunları söylüyor: “Bir sağlık emekçisi, özellikle yoğun bakım gerektiren tedavi almışsa, akciğerde ve diğer organlarda kalıcı hasarlar oluşmuştur, bunlarda maluliyet söz konusudur. Yani bu meselede, iş kazası boyutuyla tazminat gerektirebilecek maluliyet ve ölüm durumu söz konusu. Kişinin işini yürütmesi nedeniyle çalışma koşullarına bağlı olarak karşılaştığı; baktığı hastalardan kaptığı virüsün neden olduğu bir enfeksiyon ve hastalık durumu var. Bu da elbette meslek hastalığı kategorisindedir.”

Türkiye’de genel olarak meslek hastalıklarının işin ekonomik boyutu nedeniyle üstünün örtülmeye çalışıldığını belirten Akkurt, “Emekçiye 3-5 kuruşluk bir tazminat ve yaşamını idame ettirmeye yarayacak bir ücret vermemek için meslek hastalığı tanısı koymaktan kaçınıyorlar” diyor.

Çağrılarımız Yanıtsız Kalıyor

Türk Tabipler Birliği (TTB) Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman ise Covid-19’un meslek hastalığı sayılması yönündeki çağrılarının ısrarla karşılıksız bırakıldığını belirtiyor:

“Muhalefet partilerine Meclis’e sunulması için bir yasa önergesi ilettik. Bunu Meclis’e getirdiler; ama Meclis kapalı olduğu için bu görüşülemiyor bir türlü. Bildiğiniz gibi sağlık çalışanları Covid-19’la mücadele ederken hayatını kaybediyor. Birkaç ay sonra bile gelişen bazı komplikasyonlar sonucu ölen meslektaşlarımız oluyor. Çocukları kalıyor geride; onların okul, eğitim masrafları var. Covid-19 meslek hastalığı sayıldığında, arkadaşlarımız en azından bununla mücadele ederken hayatlarını kaybederse ya da kalıcı bir sakatlık durumu olursa, kendinden sonra kalanlara bir destek sağlanacak, teselli olacak. Onlara maddi manevi bir güvence sağlanmış olacak. Dolayısıyla bunun bir an önce yasalaşmasını istiyoruz. Ama Sağlık Bakanlığı bütün çağrılarımıza sessiz kalıyor. Bunun bir şekilde son bulması gerekiyor çünkü ölüyoruz.”

ANKARA’DA SOLUK DA YOK YATAK DA

ATO Başkanı Ali Karakoç, ‘Wuhan oldu’ denilen Ankara’daki durumu anlattı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, önceki gün düzenlenen Bilim Kurulu toplantısında Türkiye’de en çok koronavirüs hasta sayısının Ankara’da olduğunu açıkladı. Ankara Tabip Odası (ATO) Başkanı Ali Karakoç durumu “Her gün açıklanan koronavirüs tablosundaki 1500’lü rakamlar ancak Ankara’nın günlük rakamı olabilir” diyerek açıkladı.

Koca’nın “Ankara’daki hastanelerde bir sorun yok” sözlerini değerlendiren Karakoç, “Solunum sıkıntısı olan ve yatak bulamayan hastalarımız var. Yatak için 1 gün beklemek zorunda kalıyorlar. Acil yatması gereken hastalarımız sedyede bekletiliyor. Servislerde yer bulamıyoruz. Hastaları eve gönderiyoruz” ifadelerini kullandı. Karakoç’un açıklamaları şöyle:

İnandırıcılığınız Olmaz

İktidarın salgın yönetimindeki tutarsızlıklarına da değinen Karakoç: “Bugün düğünleri yasaklayan bakanlık, Ayasofya’da kalabalık topluyor, Giresun’da miting yapılıyor. Neden düğün yapıyorsun deyince inandırıcılığınız olmaz.”

720 Sağlık Çalışanı Hasta, Tükendik

Ankara'da 720 sağlık emekçisi hasta. Her gün 20'li rakamlar geliyor. Ankara'da hekimlerin 3'te 2'sine salgının başından bu yana hiçbir test yapılmamış. 3'te 1'i tükendik, depresyondayız, uykusuzluk çekiyoruz ve kaygı sıkıntılarımız var diyor. Hekimlerimizin yüzde 30'u hâlâ koruyucu ekipman eksikliği olduğunu söylüyor.

Şehir Hastanesi Uğruna

Sağlıkçıların fikri alınmadan hastaneler bir şehir hastanesi uğruna kapatıldı. Bunun ne yazık ki acı bedelleri oldu. Bu hastanelerin sadece pandemi için değil bundan sonra da hizmet vermesi için Sağlık Bakanlığı'na çağrı yapıyoruz. Yeni mezun olan hekimlerimizin 8-10 ay ataması yapılmıyor. İş yükümüz çok arttı.

'Evde Kal' Çağrısının Altını Doldurun

Salgının başındaki "evde kal" çağrısının altını doldurun. İşçiye, çalışanı mağdur etmeyin. Bu insanların gelirin yardım ederseniz kimseyi mağdur etmezsiniz. Parklar yasakken Ankara'da AVM'ler açıldı. Erken açılma, toplumda olumsuz bir algı yarattı. Düğünler, toplu eğlenceler, yemekler yapıldı. Tedbir şart.

'VIP HASTA' DÖNEMİ!

Vaka artışının en yüksek olduğu illerin başında gelen Ankara'da, "VIP Covid-19 hastası" dönemi başladı. Filyasyon ekiplerinde çalışan sağlık emekçileri, "Sağlık Müdürlüğü bizi arayıp, 'VIP hasta var. Öncelikle onlara gidip, onlardan sürüntü alacaksınız' diyor. Semptomu olmayan ve algoritmaya uymayan kişilere test yaptırıyorlar" ifadelerini kullandı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın "En hızlı vaka artışı Ankara'da" açıklamasının ardından, Ankara'nın en yoğun ilçelerinden olan Çankaya, Keçiören ve Sincan'daki filyasyon ekiplerinde görev yapan sağlıkçılar BirGün'e konuştu. Sağlık emekçileri, Ankara'da VIP hasta dönemi başladığını, bu kişilere belirlenen algoritmaya uymamasına ve semptom göstermemesine rağmen test yaptırıldığını söyledi.

Ankara'nın Çankaya ilçesindeki bir filyasyon ekibinde beş aydır görev yapan dişhekimisi, "AKP'den torpili olan ve VIP hasta denilen kişiler, önce Sağlık Bakanlığı'ndan veya ilçe sağlık müdürlüğünden birlerine ulaşıyor. Ardından, Sağlık Müdürlüğü de bizi arayıp 'Öncelikli, VIP hasta var. Gidip sürüntü alacaksınız' diyor. Biz bu VIP hastalara, 'Siz kimsiniz? Sizin göreviniz nedir?' diye sormuyoruz. Hatta birçok VIP hasta, sürüntü almak için Sağlık Bakanlığı'nın belirlediği algoritmaya da uymuyor veya semptom göstermiyor. Bunu söylediğimizde ise il sağlık müdürlüğü bize 'Sürüntü alacaksınız' diyor. Hatta VIP hastaya telefon numaramız veriliyor ve arayıp, 'Ne zaman geleceksiniz, neredesiniz' diye de bize hesap soruyorlar" dedi.

Beş Ayda Bir Kere Test Yapılmadı

"Her gün onlarca pozitif vaka ile temas kuruyorum ama bana bugüne kadar hiç test yapılmadı. Ama bazıları da bir ayda sekiz defa test yaptırabiliyor" diyen Çankaya ilçesindeki filyasyon ekibinde görev yapan dişhekimisi, sözlerini şöyle sürdürdü: "Dinlenme hakkımız yok ve izinlerimiz kaldırıldı. Bize N95 maske bile vermiyorlar. İki kat maske ve koruyucu ekipmanlarımız ile Ankara'nın sıcağında, enfeksiyon riski olduğu için kliması çalıştırılmayan araçta saatlerce doluyoruz ve ev ev geziyoruz. Yedi katlı binanın beşinci katına elimizde ekipmanlarla tırmanıyoruz. Akşamın 10'una kadar çalışıyoruz. Elimize sabah 10 -15 kişilik bir liste veriliyor ve yola çıktığımızda Whatsapp'tan adresler yağmaya başlıyor ve onlarca yere gitmemiz gerekiyor. Hiçbir can güvenliğimiz olmadan Ankara'nın en ücra köşelerine, tehlikeli semtlere dahi gitmek zorundayız."

Özel Hasta Bakanlık Görevlisi Çıktı

"Vaka sayısı arttığı için her gün ve yoğun bir şekilde çalışmamızı istediler" ifadesini kullanan Keçiören'deki filyasyon ekibinde görevli bir dişhekimisi ise şunları anlattı: "Bizi sahadayken arıyorlar, 'Bu kişiden hemen sürüntü alınacak, buna hemen ilaç verilecek' diyorlar. Benim bu şekilde gittiğim bir kişi bir bakanlıkta görevliydi mesela. Bu şekilde özel hastalar oluyor. Ben bu kişilere gidene kadar iki, üç defa arayarak sıkıştırıyorlar. Enfeksiyon kapıp ölürsek de bir hakkımız yok. Ayrıca, başıma bir şey gelse, Covid-19 olsam ve ölsem aileme de bir şey verilmeyecek. Çünkü bu meslek hastalığı sayılmıyor. Son zamanlarda ilaç bitti deniyor ve bazı hastalara ilaç götürüyoruz. Sahada çok fazla dişhekimisi var ama biz yokmuşuz gibi davranıyorlar ve emeğimiz dikkate alınsın, görülsün istiyoruz" dedi.

Bir Maskeyle Üç Gün

Sincan'daki filyasyon ekibinde görev yapan bir diğer dişhekimi de şunları dile getirdi: "Ben pandeminin başından beri filyasyon ekibindeyim ama talep etmemize rağmen bizlere test yapılmıyor. Geçen filyasyon ekibindeki bir arkadaşım rahatsızlandı ve test yaptırmak istedi. Yetkililer, 'testi kendi imkânıyla yaptır' dedi. Bizim hiçbir değerimiz yok. Dün de bir mesaj yayımladılar ve bir N95 maskeyi üç gün kullanmamızı istediler. N95 maskenin kullanım süresi 12 saattir. Biz her gün ayrı bir maske kullanıyorduk ama artık üç günde bir verileceği söylendi. 'Bizden daha fazla istemeyin düzgün kullanın ve havalandırın' dediler."

COVID-19 ÖLÜMLERİ, RESMİ KAYDIN 5 KATI!

Keçiören'in vefat kayıtlarına göre ilçede bugüne kadar 31 kişi 'Covid-19'dan yaşamını yitirdi. Aynı dönemde 'bulaşıcı hastalık' tanımlı ölümler ise 126 olarak kayıtlara geçti. Yakınları, 'bulaşıcı hastalık' tanımlı kayıplarının Covid-19 tedavisi gördüğünü söylüyor.

Ankara Keçiören Belediyesi'nin vefat kayıtları, koronavirüs sebebiyle yaşamını yitiren yurttaşların gerçek sayısının, 'Covid-19' tanımıyla kaydedilmiş ölümlerin beş katı olduğuna işaret ediyor. İlçede Mart'tan bu yana yaşamını yitiren 31 kişi 'Covid-19' sınıflandırmasıyla kayda geçirilse de 126 kişi 'bulaşıcı hastalık' tanımıyla sınıflandırılmış. Yakınları, 'bulaşıcı hastalık' tanımlı kayıplarının koronavirüs tedavisi gördüğünü söylüyor.

Gerçek Boyut Tartışılıyor

Türkiye'de koronavirüs salgınının açıklanan verileri uzun zamandır tartışma konusu. Türk Tabipleri Birliği (TTB), Sağlık Bakanlığı'nın vaka ve ölümlere ilişkin yaptığı raporlamaların gerçeği yansıtmadığını söylüyor. TTB'ye göre gerçek durum, paylaşılan sayıların yaklaşık 10 katı.

Diğer yandan, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, kentte 563 kişinin koronavirüsten yaşamını yitirdiğini açıkladı. Buna karşın Sağlık Bakanlığı, aynı dönemde Ankara, Konya ve Karaman'a ilişkin toplam 531 ölüm olduğunu raporluyor.

Sağlık Bakanlığı, her iki ciddi iddiaya da yanıt vermedi.

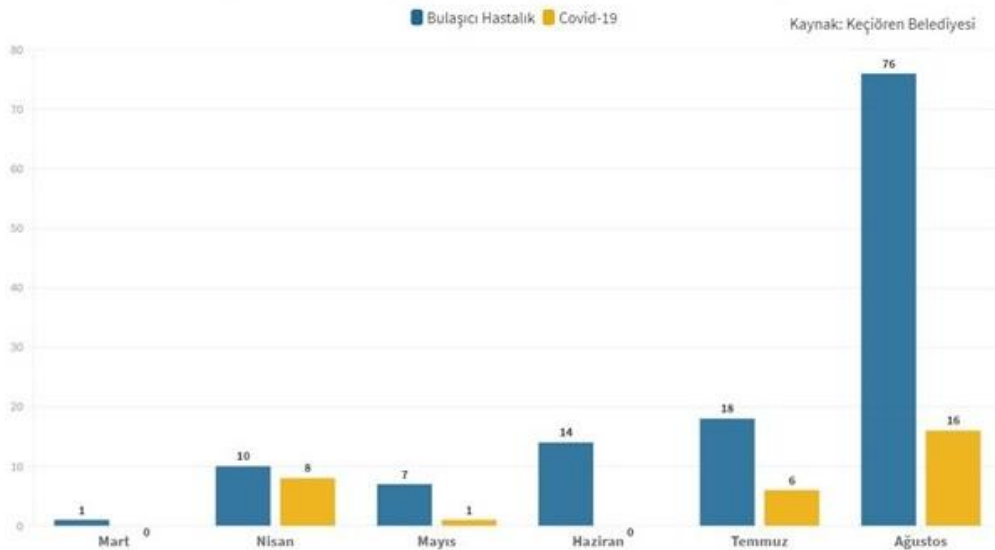
Ankara'nın Keçiören Belediyesi'nin vefat kayıtları ise, salgının gerçek boyutuna ilişkin çarpıcı bilgiler içeriyor.

Ölüm Kaydı İki Başlıkta

Koronavirüs salgınında yaşamını yitirenler iki başlıkta kayıtlara geçiriliyor. PCR testi pozitif olan hastaların ölümü halinde 'Covid-19', negatif olan ancak klinik bulgusu koronavirüsü işaret eden hastaların ölümü halinde ise 'bulaşıcı hastalık' tanımlarıyla kayıt tutuluyor.

Keçiören Belediyesi'nin vefat kayıt sistemine göre, salgının başladığı mart ayından bugüne kadar ilçede ölen 31 kişi 'koronavirüs', 126 kişi ise 'bulaşıcı hastalık' sınıflandırmalarıyla kayıt altına alınmış.

Keçiören'de bulaşıcı hastalık ve koronavirüs vefat sayıları



“Bulaşıcı Hastalık” Patlaması

İlçenin son 5 yılının kayıtları 2017’de 4, 2016’da 3, 2015’te de 4 kişi olmak üzere toplam 11 kişi hakkında ‘bulaşıcı hastalık’ sınıflandırmasıyla ölüm kaydı yapıldığını gösteriyor. 2018 ve 2019’da ise ‘bulaşıcı hastalık’la yapılmış ölüm kaydı mevcut değil.

Ağustos’ta Ciddi Yükseliş

2020 vefat kayıtlarına ilk ‘bulaşıcı hastalık’ kaydı düşüldüğü tarih ise 28 Mart.

Mart ayından Temmuz sonuna kadar 50 kişinin ölümü için ‘bulaşıcı hastalık’ kaydı düşülmüşken sadece Ağustos ayında 76 kişi için bu kayıt yapılmış.

İlçede kaydedilen ‘Covid-19’ tanımlı 31 can kaybının 16’sı da yine Ağustos ayında.

Bu veriler, ilçedeki salgının Ağustos’ta patlama yaptığını gösteriyor.

Aylık Can Kaybı Farkı

Sağlık Bakanlığı, 27 Ağustos tarihli son raporunda, Ankara, Konya ve Karaman’da ağustos boyunca toplam 78 kişinin Covid-19’dan yaşamını yitirdiğini bildiriyor. Buna karşın sadece Keçiören’deki ‘bulaşıcı hastalık’ ile ‘Covid-19’ tanımlı toplam can kaybı 92.

Yakınları Anlattı

‘bulaşıcı hastalık’ sınıflandırmasıyla kaydı tutulmuş ölümlerin koronavirüsle ilişkili olduğunu doğrulayabilmek için yaşamını yitirmiş yurttaşların yakınlarına ulaşıldı.

126 kişilik ‘bulaşıcı hastalık’ vefat listesinden rastgele seçilen 10’a yakın ismin yakınıyla görüşüldü. Tüm isimler, vefat eden yakınlarının koronavirüs tedavisi gördüğünü anlattı.

Yaşamını yitiren isimlerden bazıları yaklaşık bir aylık hastane tedavisine rağmen kurtarılamamış. Bazı isimler ise PCR testi başta pozitif gelmesine karşın yaşamını yitirmeden birkaç gün önce yapılan son testleri negatif geldiği için ‘bulaşıcı hastalık’ sınıflandırmayla kayıtlara geçmiş.

ŞİMDİ DE İLAÇ SIKINTISI

Vaka sayısı hızla tırmanırken Covid-19 tedavisinde kullanılan ilaçların temininde de güçlük yaşanıyor. Sağlık meslek örgütleri, ‘Covid -19 hastalarının günlerce ilaç beklediğini ve bu nedenle tedavilerinin aksadığını’ açıkladı

Sağlık Bakanlığı’nın açıkladığı ve doğruluğu tartışılan verilere göre, günlük vaka sayısı hızla tırmanırken Covid-19 hastalarının tedavisinde kullanılan ilaçların temin edilmesinde de sıkıntılar yaşanmaya başlandı.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Ankara Şubesi, Ankara’da artan vaka sayısı nedeniyle Favipravir ve Hidroksiklorokin gibi ilaçların temininde sorunlar yaşandığını, hastaların günlerce ilaç beklediğini ve bu nedenle de hastaların tedavilerinde gecikmeler olduğunu açıkladı. SES Ankara Şubesi’nden yapılan açıklamada, “Yetkililer her gün pandeminin yayılmasında vatandaş davranışını eleştirirken kendi sorumluluklarını yerine getirmemektedir” denildi.

10-15 Gündür İlaç Gönderilmiyor

İstanbul’da da Covid-19’un ağırlaşmasını önlediği belirtilen Favipravir isimli ilacın bir süredir hastalara verilemediğini bildiren İstanbul Tabip Odası’nın (İTO) Yönetim Kurulu Üyesi Recep Koç, “Filyasyon ekipleri evlerine gönderilen Covid-19 hastalarına ilaç dağıtıyor. Ancak, özellikle Favipravir isimli ilaç yaklaşık 10- 15 gündür evlerine yollanan hastalara verilemiyor. Bu ilacın neden temin edilemediğine veya neden evlere gönderilmediğine dair de Sağlık Bakanlığı bir açıklama yapmadı. Birçok yayında hastalara gönderilmeyen Favipravir isimli ilacın diğer virüs ilaçlarına oranla daha etkili olduğu belirtiliyor. Bu ilacın hastalığın ağırlaşması önlediği yönünde çok sayıda yayın ve bilgi var. Bu ilacın pozitif vakalarda kullanılmasında yarar var” dedi.

Hasta Sayısı Artınca Sıkıntı Başladı

Ankara Tabip Odası (ATO) eski Yönetim Kurulu Üyesi Gülgün İncirci Kıran, “Bizlere de ilaçların temininde çeşitli sorunların yaşandığına dair bilgiler geldi. Pandemi hastaneleri içerisinde pandemi eczaneleri var ve bu eczanelerin stoklarında sıkıntılar yaşanıyor. Edindiğimiz bilgilere göre, ilaç tedarikinde yaşanan sıkıntıların nedeni de hasta sayısındaki artışlar” diye konuştu.

İlaç Temininde Sorun

“Özellikle Covid-19 tedavisinde kullanılan ilaçlar kronik hastalıklarda da kullanıldığı için bu ilaçların temininde sorunlar yaşanıyor” diyen CHP Ankara Milletvekili Eczacı Gamze Taşçier, “İlk vakanın açıklandığı günden itibaren bir çok ilaçla alakalı sorunlar ve sıkıntılar yaşanmaya başladı. Bakanlık, ecza depolarındaki ilaçları eczanelere gitmeden direkt hastanelere çekti. Bakanlık bu şekilde depoların eczane çıkışlarını durdurdu. Eczaneler hala bir çok ilaca ulaşım sıkıntısı yaşıyor” ifadelerini kullandı.

SGK KANSER HASTALARINI ÖLÜME TERK EDİYOR

AYM'nin bir ay içinde verdiği üç ilaç tedbir kararı, kanser hastalarının SGK ve iş yargısı tarafından nasıl ölüme terk edildiğini ortaya koydu. Bu kararlar, kritik aşamada olan kanser hastalarına umut oldu.

Yaşam ve sosyal güvenlik hakları, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış evrensel temel insan haklarıdır. Sosyal güvenlik hakkı dayanışma ilkesine dayanır. Öyle ki yaşamınız boyunca vergi ve sigorta primi ödersiniz; ama hiç sağlık hizmetine ihtiyaç duymazsınız veya tersine, hiç vergi ve sigorta primi ödemediğiniz halde yakalandığınız amansız bir hastalık nedeniyle tedaviniz için devasa harcamalar sosyal sigortalar tarafından karşılanır. Sosyal güvenlik insanın biyolojik, doğal ve toplumsal risklere karşı güvence altında olmasıdır. Sosyal güvenlik insanın kaderinin piyasaya ve başkalarının insafına terk edilmemesi demektir.

Bunlar sosyal politikanın, sosyal güvenlik hukukunun temel ilkeleridir. Sosyal güvenlik ve sosyal politika derslerinde ilk bunlar öğretilir. Ancak ne yazık ki ülkemizde Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ve iş yargısı zaman zaman bu ilkeleri uygulamaktan imtina ediyor veya umursamıyor. Ağustos 2020’de Anayasa Mahkemesi (AYM) tarafından verilen üç ilaç tedbir kararı, kanser hastalarının SGK ve iş yargısı tarafından nasıl ölüme terk edildiğini ortaya koydu. AYM’nin verdiği ilaç tedbir kararları kritik aşamada olan kanser hastalarına umut oldu.

SGK’nin Karşılamadığı 330 Bin TL’lik Kanser İlacı

SGK, hekim raporlarına rağmen iki kanser hastasının son umudu olan kanser ilaçlarının bedelini ödemeyi reddetti. SGK’nin bu kararına karşı hastalar tarafından açılan davalar ise önce iş mahkemeleri, ardından da istinaf mahkemeleri tarafından reddedildi. Böylece iki kanser hastası tek umutları olan bu ilaçlardan mahrum kaldı ve ölüme terk edilmiş oldu. İlaçlardan birinin 21 günde bir kullanılması gerekiyor ve bir dozunun fiyatı 15 bin TL, diğerinin ise 330 bin TL civarında. Bu ilaçları hastaların kendi imkânları ile karşılaması mümkün değildi. AYM verdiği hızlı kararlarla SGK ve iş yargısı tarafından ölüme terk edilen hastalara umut oldu. Bu hukuksuz ve insafsız sürecin ayrıntılarını AYM kararlarından aktarmak istiyorum.

Hacettepe Üniversitesi’nde adrenal bez kanseri teşhisi konulan 2014 doğumlu K. A. G. adlı hastaya, Eylül 2019’da dördüncü evre yüksek riskli bir kanser türü teşhisi konur. Kemoterapide sonuç alınamayınca hekimler vakit geçirilmeksizin (başka bir muadili bulunmayan) Qarziba adlı ilacın kullanılması gerektiğine, aksi halde yaşamsal risk olduğuna karar verir. Hastane tarafından düzenlenen sağlık kurulu raporlarında dinutuximab beta etken maddeli Qarziba adlı ilacın yüksek riskli kanser tedavisinde kullanılmakta olup hastalığın tekrarının önlenmesi açısından hayati öneme haiz olduğu, hastanın bu ilacı toplam altı ay süreyle kullanması gerektiği belirtilir. Söz konusu ilacın bir kür için gerekli dört kutusunun fiyatı, 38.600,92 Avrodur (yaklaşık 330 bin TL).

Ancak kanser hastası K.A.G.’nin, devam eden tedavisi süresince gerekli olan bu ilacın finansmanının sağlanması ve ilacın yurt dışından ithali için gerekli ödemenin yapılması yönündeki başvurusu, SGK İbni Sina Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi’nin 23 Nisan 2020 tarihli yazısıyla reddedilir. Bunun üzerine hastanın SGK aleyhine Ankara 5. İş Mahkemesi’nde açtığı ihtiyati tedbir talebi davası mahkeme tarafından 3 Temmuz 2020’de reddedilir. Hastanın istinaf talebi de Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi tarafından 7 Ağustos 2020 tarihinde reddedilir. Hasta son çare olarak 14 Ağustos 2020’de AYM’ye başvurarak tedavisinde gerekli ilacın ithali için masrafın SGK tarafından karşılanması amacıyla iş mahkemesine yapılan tedbir talebinin reddedilmesinden ötürü maddi ve manevi varlığın korunması hakkının ihlal edildiğini bildirir ve tedbir kararı alınmasını talep eder.

AYM, başvuru üzerine aynı gün yaptığı toplantıda konuyu ele alır ve şu kararı verir: “Bahse konu ilacın başvurucunun hastalığının tedavisindeki önemi ve aciliyeti gözetildiğinde, başvurucunun tedavisine derhal başlanması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu nedenle, başvurucunun maddi ve manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşılmakla, oluşan tehlikenin ortadan kaldırılması konusunda derhal gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesi gerekir.” AYM 14 Ağustos 2020 tarih ve 2020/22945 başvuru sayılı kararında başvurucunun tedavisine yönelik Qarziba isimli ilaç bedelinin tedavi süresi boyunca ödenmesinin derhal sağlanmasına, kararın birer örneğinin SGK’ye ve ilgili mahkemelere gönderilmesine karar verir.

Beklenen, yaşam hakkının söz konusu olduğu böylesi bir durumda en yüksek yargı organı tarafından verilen kararın idare tarafından derhal uygulanmasıdır. Ancak SGK işi yokuşa sürmeye devam eder. İlaç bedelinin ödenmesi için yapılan başvuruya SGK, 27 Ağustos 2020 tarihinde, ilacın bedelinin önce hasta tarafından ödenmesi, fatura ve boş kutuların ibraz edilmesi halinde bu bedelin SGK tarafından ödeneceği bildirilir. 330 bin TL tutarında ilacın bedelinin hasta tarafından ödenebileceğini düşünen zihniyet karşısında insanın dudağı uçukluyor. Hasta bunun üzerine tekrar AYM'ye başvurur.

AYM 28 Ağustos 2020 tarih ve 2020/23206 başvuru sayılı yeni kararında bir kür için yaklaşık maliyeti 330 bin TL olan bir ilacın başvuru tarafından temin edilip kullanıldıktan sonra fatura vs. belge ibrazı ile bedelinin geri alınabileceğine dair SGK uygulamasının Anayasa Mahkemesi'nin tedbir kararının amacı ile çeliştiğini belirtir. Kararda başvuru kişinin ekonomik durumu itibarıyla böyle bir bedeli ödeyerek ilacı temin etmesi mümkün olmadığını vurgular. AYM, SGK'nin ayak diremesine karşı bu kez yapılması gerekenleri açık seçik, tane tane yazar ve "başvuru kişinin tedavisine yönelik Qarziba isimli ilaç bedelinin tedavi süresi boyunca ödenmesinin sağlanmasına, bu ödemenin başvuru kişinin tedavisine derhal başlanmasını engelleyecek herhangi bir şarta bağlı olmaksızın doğrudan ilacı ithale yetkili kuruluşa yapılmasına" karar verir.

24 Saatte Verilen Tedbir Kararı

AYM, 20 Ağustos 2020 tarih ve 2020/23242 başvuru sayılı kararında bu kez SGK emeklisi kanser hastası M.G.'nin 19 Ağustos 2020'de yaptığı ilaç tedbir başvurusunu karara bağlar. Mayıs 2019'da Gazi Üniversitesi'nde akciğer kanseri teşhisi konulan M.G.'ye uygulanan kemoterapi ve radyoterapi, hastalığının ilerlemesini durduramaz. Bunun üzerine hastanın tedavisini üstlenen hekimler hastaya atezolizumab etken maddeli tecentriq 1x1200 adlı ilaç tedavisi önerir ve bunun tek seçenek olduğu, tedaviye devam edilmemesi durumunda hastanın sağlığı bakımından geri dönüşü olmayan durumların ortaya çıkabileceği belirtilir. Ancak 21 günde bir kullanılması gereken ilacın Şubat 2020 itibarıyla satış fiyatı 15 bin 664 TL'dir ve ithal edilmesi gerekir.

Ancak K.A.G. örneğinde olduğu gibi SGK yine ödeme yapmayı reddeder. İş ve istinaf mahkemeleri de yapılan tedbir talebini reddeder. Ölüme terk edilen hasta AYM'ye başvurur.

AYM 24 saat içinde verdiği kararda, hastanın tedavisi için kullanılan ilacın alternatifinin bulunmadığını ve bu ilacın kullanımından sonra hastanın sağlığında iyileşme olduğunu belirterek, "bahse konu ilacın başvuru kişinin hastalığının tedavisindeki önemi ve aciliyeti gözetildiğinde, telafisi mümkün olmayan zararların önlenmesi için başvuru kişinin tecentriq adlı ilaç tedavisine devam etmesi gerektiğine" karar verir. AYM başvuru kişinin tedavisine yönelik ilaç bedelinin tedavi süresi boyunca ödenmesinin derhal sağlanmasına hükmeder.

SGK, Özel Sigorta Şirketi Değildir

AYM tarafından bir ay içinde ve gecikmeksizin verilen üç karar yaşam, sağlık ve sosyal güvenlik hakları açısından son derece önemlidir. Öncelikle yaşam hakkının söz konusu olması nedeniyle mahkemenin 24 saat içinde karar vermesi yargı yerleri için örnek olmalıdır. AYM, kanser gibi tedavisinde zamana karşı yarışılan bir hastalıkta örnek bir tutum olarak gecikmesizin tedbir kararları vermiştir.

AYM kararları sosyal güvenlik ve yaşam hakkının korunması konusunda SGK'ye ve iş yargısına ışık tutacak ve hatalı uygulamaları giderecek niteliktedir. SGK, Sağlık Uygulama Tebliği'ni (SUT) derhal gözden geçirmeli ve AYM kararlarına uygun olarak güncellemelidir. SGK'nin kanser hastalarını ölüme terk etmek anlamına gelen kararları utanç vericidir ve hukuksuzdur. Hele AYM kararı karşısında ayak diremesi kabul edilemez. SGK, sigortalıların tedavisi ile yükümlüdür ve kaynaklarını bunun için harcamalıdır. İşverenlerin devasa prim borçlarını sık sık affeden kurumun kanser hastalarının ilaçları için takındığı cimri, vicdansız ve hukuksuz tutum bir daha tekrarlanmamalıdır. SGK sağlık hizmetini bir maliyet olarak ele almaktan, sigortalılara müşteri gibi davranmaktan vazgeçmeli, Anayasa'ya ve yaşam hakkına saygılı davranmalıdır. SGK şirket yönetir gibi yönetilemez. Kamusal bir kurum olan SGK'nin kanser hastalarını ölüme terk etmesi özel sigorta şirketlerinin uygulamalarından farksızdır.

AYM kararı iş ve sosyal güvenlik yargısı açısından da derslerle doludur. AYM'nin vermiş olduğu karar, iş yargısı ve istinaf tarafından da pekâlâ verilebilirdi. AYM'nin kararında esas aldığı normların iş ve sosyal güvenlik yargısı tarafından bilinmiyor olması mümkün değildir. Ancak iş yargısının, istinafın yaşam ve sosyal güvenlik hakkı gibi bir konuda meselenin özünü değil de lafzi hukuk yorumunu tercih ettiği anlaşılmaktadır. Oysa iş ve sosyal güvenlik hukukunun özü işçi lehine yorumdur, iktisaden zayıf olanlar ve korunması gerekenler lehine yorumdur.

Kanser tedavisinde zaman çok kıymetlidir. SGK ve iş yargısı ayak diremeseydi iki kanser hastası tedavilerinde aylar kazanabilirdi. SGK yaşam hakkını esas alsaydı, yerel yargı yaşam hakkının tehlikede olduğu hallerde tedbir kararında tereddüt etmeseydi, iki kanser hastası daha iyi durumda olabilirdi. Neyse ki imdada AYM yetişti ve meselenin özüne uygun bir hızla karar verdi. Sağlığın ve sosyal güvenliğin ticarileşmesi yaşam hakkına en büyük

tehdittir. Bir yanda 15 bin TL'lik, 330 bin TL'lik ilaçlar, öte yanda yaşam hakkı. Parasız, kamusal ve nitelikli sağlık ve sosyal güvenlik hakkı insan hakkıdır. SGK'nin de iş yargısının da görevi bu haklara erişimi sağlamaktır.

SALGIN İSTİFALARI

Koronavirüs salgını mücadelesinde ön sırada yer alan ve ağır şartlar altında çalışan başta doktorlar olmak üzere sağlıkçılar, istifa etmeye ve emeklilik yolunu seçmeye başladı.

Devlet hastanelerinden ayrılanlar arasında göğüs ve enfeksiyon hastalıkları uzmanları, acil servis çalışanları, aile hekimleri ve hemşireler var. Emekliye ayrılma ve istifaları tabip odası başkanları Cumhuriyet'e yorumladı. Ayrılanların sayısını paylaşan İzmir, Manisa, Denizli, Balıkesir ve Bursa tabip odası başkanları, halkta oluşan umursamazlık ve devletin gerekli çalışma koşullarını sağlamaması sonucu hekimlerde motivasyon eksikliğinin ortaya çıktığını söylüyor. En büyük korkuları ise pandeminin uzaması halinde istifaların artması.

'Bu İşin Sonu Yok'

Denizli Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Rıza Hakan Erbay:

Kulak burun boğaz doktorları, göğüs ve enfeksiyon hastalıkları uzmanına kadar emekli olanlar, istifalar var. Doktorlar, birtakım önlemler öneriyor, fakat halk önemsemiyor. Hekim arkadaşlarımız, 'Bu işin sonu yok, o halde benim çocuğum, ailem var' diyerek tükenmişlik ve yorgunluk yaşıyor. Bu düşünce sadece hekimlerde değil, sağlık personeline de var ve her geçen gün artıyor. Maddi ve manevi olarak yalnız bırakılmışlık duygusu, çaresizlik, vefasızlık, tükenmişliğe yol açıyor.

Üç Ayda 29 İstifa Var

Bursa Tabip Odası Başkanı Doç. Dr. Alpaslan Türkkân:

Bursa'da üç ayda çoğu göğüs hastalıkları, nöroloji ve fizik tedavi hekimi olmak üzere 29 kişi istifa etti. Arkadaşlarımız, çalışma koşullarının kötü olduğunu, yorulduklarını, yıprandıklarını ve yapılan uygulamalara kırgın oldukları için bu yolu seçtiklerini söylüyor. Sadece hekimlere özgü bir durum yok, bütün sağlık çalışanlarının durumu pek iyi değil. Çok yıprandık. Halktan daha fazla risk altındayız. Sürekli hastalarla birlikteyiz, sürekli hasta olma ihtimalimiz var. Çok sayıda sağlık personeli vefat etti.

Çalışma Şartları Ağır

Balıkesir Tabip Odası Başkanı Dr. Necdet Uçan:

Çalışma saatleri TTB olarak günde 6 saate insin diyoruz. Özellikle Covid-19 ile ilgili bölümde çalışanlar için uygulanması gerektiğini söylüyoruz. Ayrılma nedenleri çalışma koşullarının kötülüğünden ve vaka sayısının artmasından. Emekli olanlar zaten belli yaşa gelenler. Riskleri o yaşta daha fazla. İstifa ve emeklilik daha çok göğüs hastalıkları ve dahiliye branşlarında görülüyor.

KORONAVİRÜSLE MÜCADELE 900 TL!

Covid-19'la mücadele kapsamında zatürre ve grip aşısı olmak isteyen bir kişi en az 416 TL ödüyor. PCR testi ve diğer sağlık giderleri de eklendiğinde harcamalar 900 liraya kadar çıkıyor.

Kış aylarının yaklaşmasıyla birlikte uzmanlar, siyasiler ve sağlık örgütlerinin yaptığı tüm aşı çağrılarına rağmen yurttaşlar kaderlerine terk edilmiş

durumda. Zatürre ve grip aşısı olmak için sağlık merkezlerinden umudunu kesip eczanelerde sıraya giren yurttaşlar, eğer bulabilirse bir zatürre aşısına 344 lira ödüyor. Özellikle 65 yaş üstü ve kronik hastalar için öneriliyor.

Ayrıca söz konusu aşılardan bir nevi 'şans' işi. Yurttaşlar, grip aşısı ve zatürre aşısı için ağustos ayından itibaren eczanelere isim yazdırmaya başladı bile.

Söz konusu işleyle birlikte, ismini yazdıran kişi eğer sıra bir şekilde kendisine gelirse gidip ücretli bir şekilde aşısını alabiliyor. Ancak aile sağlığı merkezlerinde bu durum aşı eksikliğinden dolayı daha da güç. Bunun farkında olan vatandaşlar işini 'sağlama' almak için eczane listelerinde ilk sıralara girme yarışında.

Zatürre Aşısı 344 TL

Hükümet tarafından desteklenmeyen, aşı ve testler konusunda yalnız bırakılan bir asgari ücretli, Covid-19'la mücadelede zatürre aşısı olmak isterse 344 lira para ödemek zorunda. Ortalama bir lira olan, uzmanlarca iki üç saatte bir değiştirilmesi gereken maskeden her gün en az iki kere kullanmak ise ayda 30-60 liraya tekabül ediyor. Yine bilim insanlarının çağrılarına kulak verip grip aşısı olmak isteyen bir kişi, eğer kendisine sıra gelirse geçen seneki fiyatıyla 72 TL ödüyor. Bunun yanı sıra koronavirüs testi yaptırmak da oldukça güç. Ülke genelinde 'Günde 100 bin test kimlere yapılıyor? Ben yaptıramıyorum' sorusu hâkimken, iktidara yakın milletvekillerinin düzenli test yaptırdığına dair tweetleri sorunun cevabını açığa çıkarıyor.

PCR Testi İçin Özel Hastaneye

Aynı kişi koronavirüs testi yaptırmak isterse, devlet hastanelerinde kolaylıkla test yaptıramadığı için özel hastanelere mecbur bırakılıyor. Özel hastanelerde yapılan PCR testi minimum 250 liradan başlıyor. Buna tomografi ve muayene ücretleri de eklenince fiyat 500'e kadar çıkabiliyor. Devletin sağlaması gereken ücretsiz sağlık hizmetlerinden faydalanamayan bir kişi tüm bunlar için ortalama 900 TL para ödemek zorunda.

Pandemi ile mücadele ateş pahası

Zatüre aşısı :344 TL

Grip Aşısı (2019): 72 TL

Özel hastanede PCR Testi: 250-500 TL

Maske (aylık): 30-60 TL

Dezenektan (aylık): 25-50 TL

Siperlik: 10 TL

AKADEMİSYENSİZ TIP FAKÜLTELERİ

ÖSYM verilerine göre, 10 tıp fakültesinde akademik kadro yetersiz. Bu fakültelerin 8'inde ise hiç akademisyen yer almıyor. TTB'den Samet Mengüç fakülte sayısındaki artışa dikkat çekerken bir fakülte de dün kuruldu. YÖK'ten haberimizin ardından yapılan açıklamada ise 'yeni kurulan tıp fakültelerinde asgari öğretim elemanı sayısı sağlanıncaya kadar öğrencilerin başka fakültelerde eğitim göreceği' ifade edildi.

Üniversitelerin geldiği hali özetleyen bir tablo daha ÖSYM'nin verileriyle açığa çıktı. 2020 YKS tercih kılavuzunda yer alan bilgilere göre 8 tıp fakültesinde akademisyen kadrosu bulunmuyor. Bir fakültede yalnızca tek akademisyen yer alırken bir fakültede ise 4 akademisyen bulunuyor.

80'i devlet 31'i vakıf üniversitesine bağlı olmak üzere tercih yapılabilen 111 tıp fakültesinin 10'unda yeterli akademik kadro yok. Bu fakültele 2020 YKS'de 550 öğrenci yerleşti. ÖSYM verilerine göre bu fakülteler ile akademisyen ve yerleşen öğrenci sayıları şöyle:

- ◆ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp Fakültesi: Akademisyen 1; öğrenci 30
- ◆ Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 40
- ◆ Kırklareli Üniversitesi Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 30
- ◆ Malatya Turgut Özal Üniversitesi Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 80
- ◆ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 60
- ◆ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 60
- ◆ Sağlık Bilimleri Üniversitesi İzmir Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 60
- ◆ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bursa Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 60
- ◆ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Adana Tıp Fakültesi: Akademisyen 0; öğrenci 60
- ◆ Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi: Akademisyen 4; öğrenci 70

Konuyu değerlendiren Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konsey Üyesi Dr. Samet Mengüç tıp fakültelerinin sayılarının fazla olduğuna dikkat çekti. Mengüç şunları söyledi: "Bu kadar fazla tıp fakültesi açılmasının hiçbir bilimsel karşılığı yok. Tıp fakültesinin bir altyapısı, laboratuvarları, akademik yeterliliği olmalı. Ancak açalım bir bina, verelim ilanı, alalım öğrenciyi şeklinde yürütüldüğü için süreç tabi ki nitelik de düşüyor. Zaten bir vakıf

açan yanına bir de tıp fakültesi konduruyor. Bu tabii ki iktidarın ekonomik ve politik kaygılarından yapıyor. İnsanlara gösteriş yapmak için her yere okul açıyorlar, tıp fakültesi açıyorlar. Nitelik yerine nicel kaygılar güdüyorlar. Böyle olunca da sağlık hizmetinde aksamalar yaşanmaya başlıyor. Yurttaşlar gittikleri hastaneden, doktordan aldıkları hizmetten memnun kalmıyor, güven duymuyor. Böylece daha fazla hastaneye gitmeye daha fazla doktora görünmeye ihtiyaç duyuyorlar. Böylece sağlık hizmeti üzerine kurulan ekonomik çarkın istedikleri gibi dönmesini de sağlıyorlar.”

Hekimlik mesleğinin para için tercih edilmeyeceğini aktaran Mengüç şu ifadeleri kullandı: “Son zamanlarda da hekimliğin ekonomik kaygılarla daha çok tercih edilmeye başladığını da görüyoruz. Hekimlik para için yapılacak bir şey değil, ticaret çok geniş bir alan başka işler yapılabilir. Hekimlik sevilerek yapılacak bir iş. Popülist, nitelikten yoksun, nicel rakamlar üzerinden politikalar güdüyor ve bunun ceremesini tüm toplum olarak çekiyoruz. Ve gittikçe daha ciddi bedeller ödeyeceğiz.”

Bir Tane Daha

Sayılarının fazla olması nedeniyle eleştiri alan tıp fakültelerine bir yenisini daha eklendi. Resmi Gazetede dün yayımlanan karara göre Samsun Üniversitesi’nde tıp fakültesi kuruldu. Karara göre ayrıca KTO-Karatay Üniversitesi’nde de lisansüstü eğitim enstitüsü kuruldu. Tıp fakültelerinin sayısı böylece 112’ye yükseldi.

YÖK’ten Açıklama: Başka Okullara Gidecekler

Yükseköğretim Kurumu (YÖK), konu ile ilgili açıklama yaptı. Dokuz tıp fakültesinin ‘pasif’ olduğunun belirtildiği açıklamada, “Yeni kurulan tıp fakültelerinde asgari öğretim elemanı sayısı sağlanıncaya kadar öğrencilerimiz eğitimlerini aynı ilde veya komşu ilde mevcut olan diğer tıp fakültesinde, uygulamalı eğitimlerini de afiliye oldukları eğitim ve araştırma hastanesinde sürdürmektedirler” ifadelerine yer verildi.

“Üniversitemizde öğretim üyesi olmadan eğitim ve öğretim faaliyetine başlayacak herhangi bir tıp fakültesi bulunmamaktadır” diyen ve bu uygulamanın geçmişte de yapıldığını savunan YÖK, yeni kurulan fakültelerin ne zaman faaliyete geçeceğine ilişkin ise bilgi vermedi.

İSTİSMAR VİRÜSÜ

7 Ayda 179 Çocuk İstismara Uğradı, Bu Rakam Yalnızca Açığa Çıkan.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’nun raporuna göre; 2020 yılının ilk 7 ayında 179 çocuk cinsel istismara uğradı. Koronavirüs salgını döneminde istismar olaylarının arttığını, çocukların dört duvar arasında faillerle aynı evde yaşamak zorunda kaldıklarını belirten platform üyesi Deniz Altuntaş, “Bunlar tespit edilebilen çocuk istismarlarıdır. Bu veriler, ne yazık ki buzdağının görünen küçük bir kısmıdır” diye konuştu.

Salgında Arttı

Altuntaş, “İstismara maruz bırakılan çocukların sayısının çok daha fazla olduğunu biliyoruz. Evde, okulda veya yurttarda dört duvar arasında gizli kalan, üstü kapatılan, meşrulaştırılmaya çalışılan çocuk istismarı vakaları var” dedi.

Türkiye’de ilk koronavirüs vakasının açıklandığı mart ayından itibaren çocuk istismarıyla ilgili haber sayısında çok ciddi bir azalma olduğunu vurgulayan Altuntaş, “Evde istismara maruz bırakılan, virüs nedeniyle evden uzaklaşamayan ve yardım bile isteyemeyen çocuklar, 4 duvar arasında faillerle beraber aynı evde yaşamaya devam etti. Normalleşmeyle çocuk istismarı haberlerinde ciddi bir artış yaşandı” diye konuştu.

Temmuz ayı verilerine göre, istismar olaylarının bir önceki aya göre yüzde 39.6 oranında arttığını gözlemlediklerini belirten Altuntaş, “Bu durum son dönemlerde adalete olan güvenin azalması, daha şikâyet aşamasında yaşanmaya başlanan hak gaspları, kadınların ve çocukların adaleti özellikle sosyal medya üzerinden aramaya ve sağlamaya çalışması, sesini duyurmak için karakola gitmek yerine kendisine yardımcı olabileceğine inandığı bizleri araması gibi sonuçlarla beraber artış gösteriyor” dedi.

TÜGVA YİNE OKULLARDA

Yargı kararlarına karşın MEB ile yeni bir protokole imza attı. Yeni protokol kulüp çalışmaları, sosyal kültürel, sanatsal, sportif, akademik, mesleki, bilimsel ve teknolojik etkinlikler, proje çalışmaları ve yarışmaları kapsıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) arasında yeni bir protokol imzalandı. MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’nden il milli eğitim müdürlüklerine 25 Ağustos 2020 tarihinde gönderilen yazıda, “Bakanlığımız ile Türkiye Gençlik Vakfı arasında yapılan protokol ile öğrencilerin insani, ahlaki, milli, manevi,



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

tarihi ve kültürel değerlerin kazandırılması amacıyla kulüp çalışmaları, sosyal kültürel, sanatsal, sportif, akademik, mesleki, bilimsel ve teknolojik etkinlikler, proje çalışmaları ve yarışmalar gerçekleştirilecek” denildi.

Yazıda, “‘söz konusu faaliyetlerle ilgili usul ve uygulama esaslarının resmi-özel temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarına duyurulması ve gerekli planların yapılması” da istendi. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın oğul Bilal Erdoğan’ın yüksek istişare kurulu üyesi olduğu TÜGVA, imzaladığı protokollerle Milli Eğitim Bakanlığı’nın çok sayıda görevini üstlenmesiyle biliniyor.

“Çocuklarımızın sporla, sanatla ve kendi değerleri ile yoğrulmuş ortamlarda bulunmasına özen göstereceğiz ki yanlış ortamlara girmesin. Onun için TÜGVA iddialı bir gençlik yetiştirmek için çalışıyor” diyen Bilal Erdoğan’ın TÜGVA’sına, AKP döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nden bazı taşınmazlar tahsis edilmişti.

İmzalanan yeni protokole tepki gösteren Eğitim Sen Genel Başkanı Feray Aytekin Aydoğan, “Salgında vaka sayılarının her geçen gün arttığı ve yüz yüze eğitime başlama koşulları ile ilgili başta ek bütçe ve ek atama olmak üzere en temel adımların dahi atılmadığı süreçte MEB’in önceliğinin vakıflar, dernekler, dini yapılarla imzalanan protokoller olduğu gerçekliğini yaşıyoruz” dedi.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın vakıflar eliyle eğitimde dinselleştirme politikalarına hızla sürdürmeye devam ettiğini söyleyen Aydoğan, “Vakıflarla protokollere karşı açtığımız davalarda yargı kararları çok net bir şekilde kamusal eğitimin devletin sorumluluğunda olduğunu, protokoller eliyle başka kişi, kurum ve kuruluşlara devredilmeyeceğini belirtmesine rağmen protokoller imzalanmaya devam ediyor” diye konuştu.

MEB’İN TÜGVA TELAŞI

Eğitimde öncelikleri değiştiren Covid-19 salgını da MEB’in iktidara yakın dernek ve vakıflarla yaptığı işbirliğinin hızını kesmedi. Danıştay’ın kararı yok sayılarak, TÜGVA ile imzalanan protokolün “hassasiyetle” hayata geçirilmesi için illere yazı gönderildi

COVID-19 nedeniyle öğrenci ve öğretmen sağlığı eğitimde öncelik haline gelirken Milli Eğitim Bakanlığı, TÜGVA ile imzaladığı protokolün derdine düştü. MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, TÜGVA ile imzalanan, “Değerler Eğitimi” protokolü kapsamındaki çalışmaların hassasiyetle gerçekleştirilmesini istedi.

Eğitimin üçüncü şahıslara devredilemeyeceğine ilişkin yargı kararlarına karşın işbirliği anlaşmalarıyla vakıf ve derneklerin eğitimde etkinliğinin yolunu açan MEB, pandemi döneminde de protokolleri öncelemeyi sürdürüyor.

25 Ağustos’ta Din Öğretimi Genel Müdürü Nazif Yılmaz imzası ile il milli eğitim müdürlüklerine gönderilen yazıda, “Protokol kapsamındaki çalışmaların hassasiyetle gerçekleştirilmesinin sağlanması hususlarında gereğini rica ederim” denildi.

Okula Giriş İzni Verildi

Milli Eğitim Bakanlığı, Danıştay’ın, “Kamusal eğitim devletin görevidir, devredilemez” kararına rağmen Bilal Erdoğan’ın yöneticisi olduğu TÜGVA ile “Değerler Eğitimi ve Sosyal Kültürel Etkinlikler” protokolü imzaladı. Türkiye genelindeki tüm resmi ve özel liseleri kapsayan protokol ile TÜGVA’nın öğrencilere yönelik kulüp çalışmaları, kültürel faaliyetler, akademik faaliyetler ve proje çalışmaları yürütülmesine olanak sağlandı. Protokole, TÜGVA’nın okullarda etkinlik düzenlemesine izin veren bir madde de yerleştirildi. Vakfın ortaokullarda, “Medeniyet ve Değerler Kulübü” adı altında çalışma yürütebileceği bildirildi.

MEB ile TÜGVA arasında protokolün imzalanmasından üç ay sonra Türkiye’de yüz yüze eğitim, COVID-19 salgını nedeniyle kesintiye uğradı. Eğitimde öncelikleri değiştiren salgın, dernek ve vakıflarla işbirliği konusunda MEB’in hızını kesmedi. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, TÜGVA ile imzalanan protokolü hatırlatan bir yazıyı il milli eğitim müdürlüklerine gönderdi. Yazıda, TÜGVA ile imzalanan protokol kapsamında öğrencilere insani, ahlaki, milli ve manevi değerler kazandırılmasının amaçlandığı belirtilerek, “Faaliyetlerle ilgili tüm usul ve esasların temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarına duyurulması, ilgili planlamalar yapılarak çalışmaların hassasiyetle gerçekleştirilmesinin sağlanması hususlarında gereğini rica ederim” ifadesi kullanıldı.

ÖĞRENCİLER KADERİNE TERK EDİLEMEZ

CHP Genel Başkan Yardımcısı Onursal Adıgüzel, üniversite öğrencilerinin internet ve bilgisayar sorununu gündeme taşıdı. Yeni eğitim döneminde üniversitelerde karma (hibrit) eğitim modelinin benimsenmesiyle birlikte internet ve bilgisayar ihtiyacının en önemli sorunlardan biri olduğunu belirten Adıgüzel, geçtiğimiz dönem yaşanan sıkıntıların tekrarlanmaması için alınacak tedbirleri sordu. CHP’li Adıgüzel, “Sosyal devlet ilkesi



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

gereği internete ve cihaza erişimi olmayan öğrencilere yönelik planlamanın acilen yapılması gerekmektedir. Eğitim hakkı Anayasal bir haktır ve devlet Anayasal yükümlülüğü gereği maddi gücü olmadığı için uzaktan eğitime erişmekte sorun yaşayan öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap vermek adına kapsayıcı çözümler üretmek zorundadır. Öğrenciler kaderine terk edilemez” ifadelerini kullandı.

Yaptığı basın açıklamasında açılışları 1 Ekim sonrasına ertelenen üniversitelerdeki donanım ve altyapı sorunlarına dikkat çeken CHP’li Adıgüzel şu ifadelere yer verdi:

“Bilindiği üzere YÖK Başkanı geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamada kampüslerdeki hareketliliğin azaltılması adına 2020-2021 eğitim ve öğretim döneminde karma (hibrit) öğretim uygulamasına geçildiğini ifade etti. Üniversiteler de akademik takvimlerini buna göre güncellemeye başladı. Bazı üniversiteler karma eğitim modeli ile eğitimlerini sürdüreceklerini, bazıları ise tıp ve dış hekimliği fakülteleri haricinde güz dönemini online geçireceklerini duyurdu. Ancak bu planlamalar yapılırken geçtiğimiz dönem öğrencilerin internet ve bilgisayar sorunu güncelliğini korumaya devam ediyor. İçinden geçtiğimiz bu pandemi süreci özellikle üniversitelerdeki fırsat eşitsizliğinin ortaya konması açısından önemli bir eşik olmuştur. Geçtiğimiz dönem ani bir karar ile uzaktan eğitime geçirilen öğrencilerin bireysel imkanları doğrultusunda eğitime katılmak zorunda kalmaları eğitimde fırsat eşitsizliğini de artırmıştır. Birçok üniversite öğrencisi bilgisayarı ve interneti olmadığından uzaktan eğitim derslerini takip edememiş, YÖK ise buldukları yerlerde internet erişimi, bilgisayar temini vb. olanakları sağlamak zorlanan öğrencilere ‘eğitimi dondurma hakkı’ tanımıştır. YÖK’ün bu kararı bırakın eğitimdeki fırsat eşitsizliğini gidermeyi aksine var olan eşitsizliğin meşrulaştırılmasına katkı sunmuştur. Özetle YÖK, bu kararı ile sorunları çözmeyi değil ötelemeyi hedefleyen bir tutum sergilemiştir.”

“Üniversiteler Pandemiye Hazırlıksız Yakalandı”

“Uzaktan eğitime geçiş ile birlikte her ne kadar başta özel kurumlar olmak üzere bazı yükseköğretim kurumları uzaktan eğitime ilişkin gerekli hazırlıkları kısa sürede tamamlamayı başarsa da, birçok kurum özellikle altyapı yetersizlikleri nedeniyle bu sürece adapte olmakta başarısız olmuştur. Ülke genelinde birçok okuldan gelen bildirim ve geri dönüşler ne yazık ki birçok öğrenci ve akademik personelin bu süreçten olumsuz etkilendiğini ve Türkiye’deki yükseköğretim kurumlarının böylesi bir kriz karşısında altyapı ve akademik hazırlık bakımından hazırlıklı olmadığını ortaya koymuştur. Bu süreçte birçok üniversite uzaktan eğitim sistemine geçememiş, geçse bile çok başarılı bir sınav verememiştir. Öte yandan, dünya genelinde üniversitelerin pandemi süreci öncesinde de uzaktan eğitime dönük altyapı ve hazırlık çalışmalarına ağırlık verdiği bilinirken ülkemizde uzaktan eğitim altyapısının ihmal edildiği pandemi süreci ile açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Burada sorgulanması gereken bir başka nokta ise özellikle devlet üniversiteleri bünyesinde kurulan uzaktan eğitim merkezlerinin yıllardır yapılan onca yatırıma rağmen bu süreçte neden etkin bir rol oynayamadığıdır.”

“Öğrencilerin İhtiyaçları Karşılmalı”

“Yukarıda da belirttiğimiz üzere mevcut koşullarda üniversite öğrencileri açısından en kritik sorun internet ve bilgisayar erişimidir. Öğrenciler uzaktan eğitim sistemine uyum sağlamak adına gereken temel düzeyde materyallere erişimde zorluk yaşamaktadır. Örneğin; geçtiğimiz dönem birtakım bireysel yardım kampanyaları ile sorunun çözümüne yönelik adımlar atılmaya çalışılmış olsa da bunlar kapsayıcılıktan uzak, geçici çözümler olarak kalmıştır. Yine evinde internet bağlantı hızı düşük olan veya internet bağlantısına sahip olmayan öğrencilerin eğitimleri aksamış, hane halkı sayısının fazla olduğu, birden fazla öğrencinin bulunduğu hanelerde öğrenciler bilgisayar kullanımında sıkıntılar yaşamıştır. Öğrencilerin bahar döneminde yaşadığı kayıpları en aza indirmek için acilen gerekli planlamaların yapılması, adımların atılması gerekmektedir. Öğrencilerin internet erişimi ve kotalarının artırılması, ihtiyacı olanlara bilgisayar desteği sağlanması yönündeki ihtiyaç ve talepleri karşılanmalıdır. Tüm öğrencilerin uzaktan eğitime erişimini sağlayacak koşulları oluşturmak, öğrencilerin ekonomik durumlarını göz önünde bulundurarak onlara eşit koşullarda eğitim imkanı tanımak sosyal devletin görevidir.”

BU SENE DE MEB’DE KAYIT PARASI ÇELİŞKİSİ

15 Bin TL Bağış İsteyen Var

Ataşehir’de bir veli kendisinden 15 bin lira istendiğini söyledi. Ataşehir ve Büyükçekmece’de yaşayan bazı veliler kendilerinden 500 ila 1000 lira para istendiğini belirterek “Talepler bununla bitmedi. Dezenfektan, maske, A4 kâğıt, kalem istendi” dedi.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nce, 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı kayıt işlemlerinde "velilerden kayıt parası alınmayacağına" ilişkin yazı gönderilmesine karşın İstanbul'daki birçok okulda "bağış" adı altında kayıt parası alındığı öne sürüldü. Ataköy'deki bir ortaokulun velilerden 15 bin TL, Ataşehir'deki bir ortaokulun ise 4 bin TL, bağış talep ettiği öne sürüldü.

MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nce, gönderilen yazıda, "velilerden, okullara öğrenci kayıtları esnasında kayıt parası veya bağışların, ilgili mevzuatlara aykırı olması sebebiyle alınmayacağı, aksi durumlarda şikâyetlerin valilikler tarafından değerlendirilerek gerekli işlemlerin yapılması" talimatı verildi.

Yazıda ayrıca, "Devlet okullarında okula kayıt, özel grup sınıfları, öğretmen seçimi, teknolojik veya fiziki olanaklar, yabancı dil eğitimi gibi sınıf ayrımcılığına sebep olarak ve eğitimde fırsat eşitliği ilkesine zedeleyecek uygulamalar yapılmayacak" denildi.

Ancak İstanbul'un çeşitli ilçelerinden veliler, gazetemize ulaşarak şikâyetlerde bulundu. Bir yurttaş, çocuğunu Ataköy'deki bir ortaokula kayıt yaptırırken, okulun kendisinden 15 bin TL istediğini söyledi.

Büyükçekmece'de olan Şehit Batuhan Ergin Anadolu Lisesi'ne kayıt yaptırmak isteyen bir yurttaş ise okulun kendisine uzun bir fiyat listesi verdiğini söyleyerek, "Kayıt için 300 TL, damga pulu, 4 top A4 kâğıt 100 TL, uzaktan eğitim bağlantı ücreti 750 TL, kitap parası 400 TL, giyim ve okula bağış adı altında 1.000 TL istediler. Ben asgari ücretle çalışıp çocuğumu okutuyorum. Bu ay tüm maaşımı okula versem bile yetmiyor. Ondan sonra parasız ne yaparım bilmiyorum" dedi.

'Sonuç Değişmedi'

TEB Ataşehir Ortaokulu'nda yeni kayıt yaptıran bir veliden, 4 bin TL istendiği iddia edildi. Veli, okul müdürüne bağış toplamının suç olduğunu ve yasaklandığını söylediğini ancak sonucun değişmediğini belirtti.

Güvenlik kaygısıyla okulun adını vermek istemeyen bir veli de "Pandemi nedeniyle işten çıkarıldım. İlkokula başlayacak bir çocuğum var. Okula kayıt yaptırırken maddi durumumun kötü olduğunu söyledim. Ancak kayıt parası olarak 500 TL istediler. Okulun talepleri bununla bitmedi. 1 litre dezenfektan, 2 kutu maske, 2 top A4 kâğıt, 5 tane de kalem istendi. Bir yerlerden borç alıp istediklerini aldım ve çocuğumu okul kayıt ettirdim" diye konuştu.

EĞİTİME YATIRIM SERMAYENİN İŞİ OLDU

Türkiye'de geçen yıl bin 115 özel okula karşılık sadece 166 devlet okulu açıldı. Son 6 yılda özel okullarda okuyan öğrenci sayısı yüzde 134 arttı. Eğitim artık bir hak olmaktan çıktı, sektöre dönüştürüldü. Ancak Bakan Ziya Selçuk'a bu bile yetmiyor.

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un önceki gün İstanbul'da katıldığı bir konferansta yaptığı konuşma tepkilere neden oldu. Kendisi de özel okul sahibi olan Bakan Selçuk, özel okulların sayısının artması gerektiğini, böylece MEB'in yükünün hafifleyeceğini iddia ederek sözü öğretmen maaşlarına getirdi. Selçuk'un konuya ilişkin sözleri şu şekildeydi:

"Eğitimde asıl yük öğretmenin maaşıyla ilgilidir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütçesine bakarsanız, yatırım bütçesinin çok çok küçük olduğunu görürsünüz. Neye göre; personel maaşına göre... Bu tüm okullar için böyledir. Yani asıl yük, kira varsa kirada ve öğretmen maaşındadır. Geri kalan yük vergi yüküdür ve elektrik su parasıdır. Eğer vergi yükü devam ederse, eğer maaş devam ederse büyük ihtimal bizim masraflarımızda büyük bir azalma olmaz."

Yatırımın Payı Azalıyor

Bir yandan MEB'in yatırım bütçesinin azlığından yakınan Selçuk, diğer yandan da hem özel okullar için hem de MEB için personel giderlerinin yüksek olmasını eleştirdi. Eğitim Sen'in MEB bütçesi analizine göre, 2002'de yüzde 17,18 olan eğitim yatırımlarına ayrılan pay 2020'de yüzde 4,65'e düştü. Bu oran 5 milyar 830 milyon TL'ye denk geliyor.

MEB'in yatırım bütçesi azalıyor; çünkü eğitim yatırımlarını büyük ölçüde özel okullar yapıyor. Böylece en temel hak olan eğitim kamuda niteliksizleşirken, özel okullar giderek yaygınlık kazanıyor. Eğitim artık bir hak olmaktan çıkarak bir sektöre dönüşüyor.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Devletten 6 Kat Hızlı Büyüyor

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine örgün eğitim veren toplam özel okul sayısı 2017-2018 eğitim yılında 11 bin 694'tü. 2018-2019 döneminde ise bu sayı 12 bin 809'a yükseldi. Sadece 1 yılda açılan özel okul sayısı bin 115. Başka bir ifadeyle ülkede günde ortalama 3 adet özel okul açılıyor.

Üstelik aynı dönemde açılan devlet okulu sayısı özel okul sayısından daha az. Aynı verilere göre örgün eğitim veren devlet okulu sayısı 53 bin 870'ten 54 bin 36'ya yükseldi. Yani 1 yılda bin 115 özel okul açılırken, aynı dönemde açılan devlet okulu sayısı 166. Geçen yıl açılan özel okul sayısı devlet okulu sayısının 7 katı.

Öğrenci Sayıları Milyonu Geçti

Okul sayısındaki artışla beraber özel okullarda okuyan öğrenci sayısı da hızla artıyor. MEB'in verilerine göre 2013'ten 2019'a dek özel okullardaki öğrenci sayısı 613 bin 64'ten 1 milyon 440 bine çıkmış durumda. Bu 6 yılda özel okullarda okuyan öğrenci sayısındaki artış oranı yüzde 134.

Ancak bu gelişme dahi Bakan Ziya Selçuk'a yetmiyor. Özel okulların daha az vergi vermesini sağlayarak özel okul sayısını daha hızlı artırmayı hedefliyor. Nitekim dün Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre, özel okulların sattığı hizmetlerden alınan KDV oranı yüzde 8'den yüzde 1'e indirildi.

Üstelik Bu Karar Vakıf Üniversiteleri İçin de Geçerli Olacak.

Eğitim sektörü ise doğrudan bakanlığın yönlendirmesi ve teşvikiyle büyüyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun "Hanehalkı Tüketim Harcamaları" verilerine göre sektör için 2019'da halkın harcadığı para 2 milyar 988 milyon liraya ulaşmış durumda. Üstelik pasta giderek büyüyor. Bu tutar 2013 yılında 1 milyar 238 milyar liraydı. 6 yıllık artış oranı yüzde 141.

TÜİK verilerine göre hanehalkının toplam harcamaları içinde eğitime ayrılan pay da AKP döneminde artış gösteriyor. 2002'de toplam harcamaların yüzde 1,3'ü eğitime ayrılırken bu oran 2019'da yüzde 2,5'e yükselmiş durumda.

Özel Okullarda Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı

2012-2013: 613 bin 64

2013-2014: 698 bin 912

2014-2015: 823 bin 515

2015-2016: 1 milyon 174 bin

2016-2017: 1 milyon 214 bin

2017-2018: 1 milyon 351 bin

2018-2019: 1 milyon 440 bin

2018-2019'da Yeni Açılan Özel Okul Sayıları

Anaokulu: 134

İlkokul: 190

Ortaokul: 191

Lise: 600

Toplam: 1115

Öğretmenler Tepkili: İstifa Edin!

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un öğretmen maaşlarının 'yük' olduğu iddiasına öğretmenler sert tepki gösterdi. Sosyal medyada yüzlerce öğretmen, #ziyaselçukistifa etiketiyle paylaşım yaparak Bakan Selçuk'u istifaya davet etti. Tepkilerden bazıları şu şekilde:

◆ "Ziya Selçuk 'Bakanlık bütçesinin çoğu öğretmen maaşına (yüzde 83) gidiyor' diyerek milyonlarca öğretmen ve yakınını karşısına alıyor. 'Bakanlık bütçesi yatırım için yetersiz' deyip 1 kişiyi karşısına almamak için. Ne de olsa koltuğu veren milyonlar değil, 1 kişi."

- ◆ “Öğretmen maaşını yük görüyorsunuz, peki imam maaşları yük değil mi?”
- ◆ “Öğretmen maaşları yük oluyorsa eğer, Diyanet’in bütçesinin yarısı Milli Eğitim Bakanlığı'na aktarılın.”
- ◆ “Öğretmen maaşları yük değildir. Alın terimizin, emeğimizin karşılığıdır.”
- ◆ “Vekil maaşları öğretmenlerin maaşlarından fazla olmasın, dedin. İlkokul mezunu bekçilerden bile az olan maaşımızın adı YÜK oldu. İnşallah görmüyorsunuz, duymuyorsunuz... Biz Atamın ilim ordusu diye överek bahsettiği ‘ÖĞRETMEN’İZ!”
- ◆ “Milli Eğitim Bakanı'nın ‘öğretmen maaşları bütçeye yüküdür’ açıklaması utanç vericidir. Alın teriyle, emekle elde edilen her kazanç kutsaldır. Verdiğiniz zaten üç kuruş para, onu da yük olarak değerlendiriyorsanız yazıklar olsun.”

Türkiye Sondan 7’nci Sırada

Bakan Selçuk “asıl yük” olarak nitelese de, Türkiye’de öğretmen maaşları diğer ülkelere oranla çok düşük. Ülke, öğretmen maaşlarıyla ilgili OECD sıralamasında 33 ülke arasında 27’nci sırada bulunuyor.

OECD verilerine göre, 2018 yılında 15 yıllık deneyime sahip bir ilkökul öğretmenin yıllık brüt maaşı 28 bin 545 dolar seviyesindeydi. Listede birinci sırada yer alan Lüksemburg’da ise bu tutar 108 bin 624 dolar. Üstelik OECD’nin bu sıralaması, kadrolu öğretmen maaşları üzerinden yapılıyor.

TARİKAT ŞEYHİ 12 YAŞINDAKİ ÇOCUĞA CİNSEL İSTİSMARDAN TUTUKLANDI

Uşşaki Tarikatı’nın lideri Fatih Nusrullah, 12 yaşındaki bir kız çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle tutuklandı.

“Hele İslami devlet olsun, en güzel sarığı biz saracağız, en güzel cübbeleri biz giyeceğiz. Başörtü meselesi çözüldü değil mi? Ayasofya, Tayyip Bey ‘Bekleyn’ dedi. Ayasofya açıldı. Sarık ve cübbe de...”

Vakti gelir. Devletin kontrol mekanizmalarında olalım. Ne idüğü belirsizler karar mekanizmalarına geçince Müslümanlar sıkıntı çekiyor" ifadelerinin sahibi Uşşaki Tarikatı’nın lideri Fatih Nusrullah, 12 yaşındaki bir kız çocuğuna cinsel istismardan tutuklandı.

Uşşaki Tarikatı’nın dergahlarından birinin bulunduğu Sakarya’nın Akyazı ilçesinin Kuzuluk mahallesine geçtiğimiz perşembe günü Nurullah hakkındaki ihbar nedeniyle jandarma ekipleri geldi.

Görgü tanıkları, Jandarma’nın ardından birkaç kişinin daha geldiğini yaşanan tartışmanın ardından tarikat mensuplarının Jandarmaların yanından bir adama saldırdığını söylediler. Görgü tanıkları, Jandarmanın biber gazı dahi kullanmasına rağmen, müritlerin saldırısını güçlükle durdurabildiklerini söyledi.

Kavganın ardından Fatih Nurullah gözaltına alındı.

12 Yaşındaki Kız Çocuğuna İstismar

Jandarmaların Nurullah’ı gözaltına alma sebebi, yakın zamana kadar annesiyle dergahta bulunan 12 yaşındaki bir kız çocuğuna yönelik cinsel istismar ihbarıydı. Jandarmanın yanında müritlerin saldırısına uğrayan ise, küçük kız çocuğunun babasıydı. Yargı kaynaklarından edinilen bilgilere göre, babanın omzu kırıldı, belinde ve kolunda yaralar var.

Nurullah’ın gözaltına alınmasının ardından soruşturmayı yürüten Akyazı Cumhuriyet Savcısı, tacize uğrayan küçük kızın ifadesine başvurdu.

Çocuk İzleme Merkezi, uzmanların eşliğinde alınan ifadede, küçük çocuk yaşadıklarını ayrıntılarıyla anlattı.

10 Yaşında Bir Başka Çocuk

12 yaşındaki Y.A., “dergahta” 10 yaşında bir kız çocuğunun daha olduğunu belirterek “O bana Fatih’in onu kucağına oturttuğunu anlatmıştı. Bu da benim yaşadığım olay ile aynı gün oldu” dedi.

İfadede bulunan uzman ise Y.A.’nın ifadesinde cinsel istismara uğradığına ilişkin detayların olduğu bu beyanların da çevresel detaylarla desteklendiği belirterek, Y.A.’nın ifadesinin güvenilir olduğunu söyledi.

Tutuklandı

Perşembe akşam gözaltına alınan Fatih Nurullah, Pazartesi mahkemeye çıkarıldı. Mahkeme, Nurullah’ın tutuklanmasına karar verdi.

Dava dosyasında Y.A.'nın ifadesinin haricinde Fatih Nurullah'ın Y.A.'nın babasıyla yaptığı ve yaşananları kısmen de olsa itiraf ettiği telefon görüşmesine ait ses kaydının olduğu da öğrenildi.

Aile Tedirgin

Yargı kaynakları, Y.A.'nın ailesinin can güvenliklerinden endişeli ve çaresiz olduklarını söyledi. Kaynakların aktardığına göre tarikat müritleri aileyi, küçük kızın ifadesini değiştirmesi için ölümle tehdit ediyor.

İKTİDARIN TARİKAT LİDERİ SEVGİSİ

12 yaşındaki çocuğa cinsel istismardan tutuklanan Uşşaki tarikatı lideri Fatih Nurullah'ın devlet protokolünde ağırlandığı ortaya çıktı.

"Hele İslami devlet olsun; en güzel sarığı biz saracağız, en güzel küppeleri biz giyeceğiz. Vakti saati var her şeyin. Devletin kontrol mekanizmalarında olalım" diyen Uşşaki tarikatı lideri Fatih Nurullah'ın devletin en üst protokollerinde ağırlandığı ve AKP'li bazı isimlerle yakın ilişki içinde olduğu ortaya çıktı. Fatih Nurullah'ın cinsel istismardan tutuklanmasının ardından AKP'lilerle ilişkileri sosyal medyada gündem oldu.

Sosyal medyada paylaşılan görüntülerde 2015 yılında Ankara'da Hacı Bayram Camisi Çevre Düzenlemesi ve Kitapçılar Çarşısı açılış törenine katılan Fatih Nurullah'ın AKP'li bakanlarla protokolde yer aldığı görülüyor. Nurullah'ın eski Başbakan Yardımcısı Emrullah İşler ve dönemin Devlet Bakanı Yalçın Akdoğan'ın arasında oturması dikkat çekiyor. Eski Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'nin de Ankara Büyükşehir Belediyesi başkan adayı olduğu dönemde Nurullah ile görüştüğü ortaya çıkarken eski Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in tarikat şeyhi ile samimi pozları sosyal medyada büyük ilgi gördü.

CHP Kadın Kolları Genel Başkanı ve Parti Meclisi Üyesi Aylin Nazlıka, fotoğraflardan birini Twitter hesabından "Müridinin 12 yaşındaki kızını istismar edip şikâyetçi olan babasını da dövdüren Uşşaki tarikatı şeyhi Fatih Nurullah ve kankası" notuyla paylaştı. Fatih Nurullah'ın Kültür ve Turizm Bakan Yardımcılığı'na atanan eski Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan ve 24, 25 ve 26. Dönem AKP Çorum Milletvekili eski Hak-İş Başkanı Salim Uslu ile samimi pozları da dikkat çekti.

Fatih Nurullah'ın, geçen yıl ölen ve Atatürk düşmanlığıyla bilinen Kadir Mısıroğlu'yla görüntüleri ortaya çıktı. 2015 yılının şubat ayında Üsküdar'da düzenlenen bir etkinlikte çekilen videoda etkinlik alanına gelen Kadir Mısıroğlu'nu ayakta karşılayan Fatih Nurullah'ın, Mısıroğlu'nun elini öpmeye kalkıştığı, ancak Mısıroğlu'nun buna izin vermediği görülüyor. Nurullah'ın, Mısıroğlu'nun konuşma yapacağı sırada mikrofonu uzatarak "Buyurun sultanım" dediği duyuluyor.

PANDEMİ EĞİTİM DANIŞMA KURULU NEDEN OLUŞTURULMADI?

CHP Genel Başkan Yardımcısı Onursal Adıgüzel, ülke genelindeki vaka ve ölüm artışlarının önümüzdeki yüz yüze eğitim sürecini sekteye uğratabileceğinin altını çizerek, "Önümüzde belirsiz bir süreç var. Her ne kadar resmi açıklamalar 21 Eylül'de yüz yüze eğitime geçileceği şeklinde olsa da, eğitimcilerin görüşü önümüzdeki dönemin seyreltilmiş eğitim modelinin benimseneceği yönünde. Zaten bizim aldığımız duyular da bu yönde. Ancak burada asıl sorgulanması gereken öğrencilere ve eğitimcilere yaşatılan bu plansızlık. Üç aydır bu zamanın geleceği, bunların yaşanacağı belliyken neden ayrı bir Pandemi Eğitim Danışma Kurulu oluşturulmasına ihtiyaç duyulmamıştır?" diye sordu.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Adıgüzel yaptığı yazılı basın açıklamasında, MEB'in pandemi sürecine hazırlıksız yakalanmasının faturasının öğrenci ve eğitimcilere kesildiğini belirterek, "Milyonlarca öğrenci ve eğitimciyi ilgilendiren konular günlük yapılan planlara göre şekilleniyor. 18 milyonu aşkın öğrenci ve 1 milyonu aşkın öğretmenden bahsediyoruz. 20 milyona yakın bir popülasyona günlük çözüm olmaz. Bilim Kurulu ile eşgüdümlü çalışacak, sendikaları, eğitimcileri, öğretmenleri ve hatta öğrenci ve velileri kapsayacak bir Eğitim Danışma Kurulu'nun çoktan oluşturulmuş olması gerekirdi. MEB'in sendikaları, meslek odalarını dışlayıcı, eğitimcilerin talep ve uyarılarını göz ardı eden tutumu kabul edilemez" ifadelerini kullandı.

Öğretmenler, öğrenciler ve veliler açısından soru işaretlerinin giderek arttığını belirten Adıgüzel, "Örneğin, İstanbul İstatistik Ofisi'nin verilerine göre yalnızca İstanbul'da ilkökul, ortaokul ve lise düzeyinde 2 milyon 800 bini aşkın öğrenci eğitim alıyor, 198 bini aşkın da öğretmen görev yapıyor. İstanbul'daki 7 bin 60 okulda derslik başına ilkökul-ortaokul düzeyinde 38, genel ortaöğretimde 34, mesleki ve teknik eğitimde 26 öğrenci düşüyor. Böylesi bir ortamda eğitimin normal şartlarda devam edemeyeceği ortada" dedi.

Uzaktan Eğitim Konusunda Öğrenciler Ne Düşünüyor?

Genel Başkan Yardımcısı Adıgüzel, İstanbul Gençlik Platformu tarafından paylaşılan “Online Eğitim Çalıştayı Raporu”na ilişkin değerlendirmelerde de bulundu. Uzaktan eğitim konusunda öğrenci görüşlerinin en az öğretmen ve idarecilerin geri bildirimleri kadar önemli olduğunun altını çizen Adıgüzel, “Öğrencilerin anlatımlarından çıkardığımız özellikle devlet ve özel okullar arasındaki ayrımın net bir şekilde hissedildiği yönündedir. Ayrıca okullar arasında herhangi bir standart uygulama olmaması, bütünlük sağlanamaması da dikkat çekmektedir. Bazı okullarda dersler EBA üzerinden işlenmeye çalışılırken diğer okullarda Zoom ya da Google uygulamalarının tercih edildiği görülmektedir. Yine özellikle Fen ve Anadolu Lisesi düzeyindeki okullarda öğretmenler kendi inisiyatifleri dahilinde okula giderek okul tahtasında ders anlatım videosu çekerek ve bu videoları öğrencilerle paylaşarak eğitimi sürdürmeye çalışmıştır. Bu da bize ortak bir online eğitim altyapısının olmadığını, EBA’nın yetersiz kalmasının bir sonucu olarak her okul ve öğretmenin kendi online eğitim altyapısını kurmaya çalıştığını göstermektedir. Bir nevi okullar ve öğretmenler kendi kaderlerine terk edilmiş, öğrenciler için interaktif bir eğitim ortamı sağlanamamıştır. Altyapı imkânı olan okullar EBA’nın yetersiz kaldığı noktalarda başka alternatif yolları kullanırken, diğer okullarda yaşanan altyapı aksaklıkları öğrencilerin eğitimini sekteye uğratmıştır. Bu da var olan eşitsizliğin daha da derinleşmesine neden olmuştur” dedi.

Raporda, İstanbul genelindeki devlet ve özel okullarda okuyan 50 farklı liseden öğrencinin eğitim gördükleri farklı okullara dair deneyim ve görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

- Tüm dersler online olarak işlenmemiştir. Yalnızca kimya ve felsefe dersi online bir şekilde işlenmiştir. Ancak ders saatleri çok düzensiz ve verimsiz saatlerde (21.00 gibi) olduğu için öğrencilerin konsantre olmaları zorlaşmıştır.
- Matematik, tarih, fizik derslerine yönelik konu anlatımları ve sorular EBA sistemi üzerinden öğrencilerle paylaşılmıştır. Ancak bu ödevlendirmelerin takibinin yapılmaması büyük bir olumsuzluk yaratarak öğrencilerin kendini geliştirmesinin önüne geçmiştir.
- İngilizce, matematik ve edebiyat dersleri haricinde tüm derslerdeki eğitim anlayışı EBA sistemi üzerinden video atmanın ötesine geçememiştir. Öğretmenler kendi alanlarındaki konu videolarını öğrencilere EBA sistemi üzerinden gönderip videoları izlemelerini istemiştir. Öğrencilerin çoğu internet üzerindeki farklı kaynaklardan yararlanarak eksiklerini kapatmaya çalışmıştır. EBA içeriğindeki videolar yeterli gelmemiştir.
- Teknik uygulamalı derslerin işlenememesi sürecin en büyük olumsuzluklarından biri olmuştur.
- Derslerin sürekli ve düzenli olarak işlenmesiyle alakalı bir disiplin oluşmamıştır. Bazı dersler online ortama dahi taşınamamıştır.
- Zoom uygulaması ile dersler işlenmiştir. Ancak öğretmenlerin uygulamaya ve dijital ortama adaptasyonları sağlanmadığından ders işleyişini etkileyecek görüntü, ses sorunları sıklıkla yaşanmıştır. Bu durum dersin verimliliğini olumsuz yönde etkilemiştir.
- Dersler EBA üzerinden yapılmaya başlanmış ancak EBA üzerindeki çeşitli sıkıntılar nedeniyle örneğin dersleri yaparken donma yaşanması ve bu durumun da derslerin verimliliğini büyük ölçüde etkilemesi üzerine dersler Zoom uygulaması üzerinden yapılmaya devam etmiştir.
- Müfredat konularının yetişmesinde oldukça zorlanılmıştır. Yalnızca fizik, kimya, biyoloji ve matematik ders konuları yetiştirilebilmiştir.
- Yalnızca fizik ve matematik dersleri online ortamlardan işlenmiş diğer dersler online olarak öğrencilere anlatılmamıştır. Ödev verilmemesi öğrencilerin motivasyonunu düşürmüştür. Aralıksız 5 oturuma kadar aynı branştan ders işlendiği durumlar yaşanmıştır.
- Online eğitimde yaşanan en büyük sorun evlerinde internete erişimi olmayan veya internet probleminin yaşandığı evlerden derse katılım sorunlarının yaşanması olmuştur.
- Öğretmenler kendi inisiyatifleri dahilinde okula giderek okul tahtasında ders anlatım videosu çekerek ve bu videoları öğrencilerle paylaşarak eğitimi sürdürmeye çalışmıştır. Ancak öğrencilerin sorularını iletememesi, öğretmen ile ders esnasında iletişime geçememesi gibi nedenler derslerin verimliliğini azaltmıştır.
- Pandemi sürecinin üzerinden ancak iki ay geçtikten sonra öğretmenler online dersler için gerekli ekipmanları temin ederek derse başlayabilmişlerdir. Araya uzun bir sürenin girmesi hem müfredat konularının yetiştirilememesi hem de öğrencilerin eğitimden kopması gibi sonuçlara kapı aralamıştır.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

- Derse devamlılık takibinin yapılamaması verilen ödevlerin geri dönüşlerinin yapılmaması nedenleriyle derslerde disiplinli bir ortam sağlanamamıştır.
- Dersler esnasında öğretmenler konuları çok hızlı anlatıp dersleri yetiştirdiler de hızlı anlatımdan dolayı verimli geçmemiş ve öğrencilere dersler esnasında soru sorma fırsatı tanınmamıştır.
- Zoom ve Google Teams üzerinden dersler işlenmiştir. Belirli bir program olmadan öğretmenlerin inisiyatifi dahilinde derslere başlanmıştır. Öğrencilere önceden belirli bir programın iletilmemesi derse devamlılık, öğrencinin kendini programlayamaması, derse hazırlanamama gibi sorunlar oluşturmuştur.
- EBA sistemi takip edilmiştir. Bu sistemde öğrenci sadece izleyici konumunda olduğu için soru yöneltememiştir. EBA canlı ders uygulaması hata vermekte ve bu nedenle derslere erişim zorlaşmıştır.
- Dersler bir düzen dahilinde işlenmemiştir. Sürecin başında öğrencilerle ders programı paylaşılmamış, hangi derslerin ne zaman yapılacağı belirlenmemiştir. Dersler okul programı dahilinde işlenmediğinden ders sayısı ve ders süreleri azaltılmıştır. Dersin yapılacağı gün içerisinde ders saati belirlendiğinden derslere katılım oldukça düşük kalmış ve devamsızlık takibi yapılmamıştır.
- Ders saatleri belli bir programa uyarlanmamış, bu düzensizlik nedeniyle bir karmaşa olmuş ve öğrencilerin motivasyonu düşmüştür.
- İnternet açısından teknik sorunlar öğrencileri ve öğretmenleri zorlamıştır.
- Belirli bir sistem kurulmadığından eğitim öğretmenlerin inisiyatifinde şekillenmiştir. Ders saatleri her hafta değişiklik göstermiştir. En büyük problemlerden biri online derslerde öğrencilerin öğretmenlere soru sorma fırsatı olmaması olmuştur. Derslerde konular hızlıca işlenip geçilmiş, sözel dersler verimli geçmiş, sayısal dersler ise gerekli verime ulaşamamıştır.
- Okul çağında sürecin gidişatına yönelik öğrencilerden dönüş alınmaması sürecin geliştirilememesine neden olmuştur.
- Derslerin tekrar izlenemiyor olması öğrenciler açısından dezavantaj yaratmıştır. Ders esnasında tam olarak anlaşılmayan konular veya sorular tekrar izleme fırsatıyla pekiştirilebilir olsa öğrenciler tarafından daha faydalı olabileceği belirtilmiştir.
- Belirli bir ders programı oluşturulmamış ve temel dersler öğretmenlerin inisiyatifine göre yapılmıştır. Öğrenciler ve öğretmenler görüşmelere bağlanmakta zorlandığı için bazı dersler iptal olmuş ya da sarkmıştır.
- EBA üzerinden yapılan ödevlendirmeler verimli olmamıştır.
- Olağan dönem okul programına göre işlenen ders sayısı yarı oranda düşmüştür. Bu durum derslerin hızlı işlenerek verimsizleşmesine ve öğrencilerin sorularını aktaramamasına neden olmuştur. Dolayısıyla müfredat konuları da yetiştirilememiştir.
- Derslerin 15.00-22.00 saatleri arasında her gün değişmesi ve belli bir sistemde olmaması öğrencileri zorlamıştır.
- "MF" öğrencilerine yönelik online dersler, soru çözümleri gibi dersler işlense de "TM" öğrencilerine yönelik online dersler yapılmamıştır. İki bölüm arasında online eğitim sürecinde "MF" bölümündeki öğrencilere yönelik ders yaparken "TM" bölümündeki öğrencilere yönelik ders yapılmaması, ders materyali paylaşılması, öğrenci takibinin yapılmaması gibi ciddi bir adaletsizlik söz konusu olmuştur.
- Online eğitim sürecinin başlarında Skype uygulaması kullanılmış daha sonrasında EBA üzerinden ders işlenmiştir. Haftalık olarak belli bir program oluşmamıştır, bu program haftalara göre değişiklik göstermiştir ve bu durum öğrencilerin düzenli bir şekilde program yapmasının önüne geçmiştir. Haftalık olarak iki ya da üç gün birer saatlik dersler işlenmiştir. Her hafta düzenli olarak öğrencilere ödev gönderilmesine rağmen ödevlerin kontrolü yapılmamıştır.
- Öğrenciler ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulmamıştır.
- Okul, online eğitime iki hafta geç başlamıştır. Okul yönetimi Zoom uygulamasını güvenli bulmadığından EBA Platformu üzerinden eğitim verilmiştir. EBA sisteminde yaşanan teknik problemler ve sistemin kitlenmesi durumu derslerin akışında aksaklığa neden olmuştur. Teknik problemler ve eğitim başlangıcında yaşanan gecikme nedeniyle birçok dersin müfredatında bulunan konular yetiştirilememiştir.

- Bazı öğretmenler “EBA Akademik Destek” üzerinden ödev olarak testler gönderip belirlenmiş bir tarihe kadar öğrencilerin bu ödevleri yapmalarını istemişlerdir. Okulun sunduğu online eğitim sisteminde öğrencinin aktif rol aldığı tek nokta ödev teslimi olmuştur.
- Derslerde internet bağlantısından kaynaklı olarak kesintiler yaşanmıştır. Bu durum öğrencilerin derslere katılım isteğini olumsuz yönde etkilemiştir.
- Altyapı problemleri ve internetteki bağlantı sorunları derslerin verimli geçmesini olanaksız hale getirmiştir. EBA sistemi kullanılmış ama öğrenciler notlandırılmayacaklarını bildikleri için sistemi aktif kullanmamıştır.
- Hazırlık sınıfındaki öğrencilere EBA üzerinden konu anlatımı ve soru gönderilemediği için öğretmenler Zoom uygulaması üzerinden derslere başlamış ve bu uygulamada dersleri devam ettirmiştir.
- Derslerin akşam saatlerinde yapılması verimi oldukça azaltmıştır.

OKUL MÜDÜRÜ KORONAVİRÜSE YAKALANDI AMA OKUL KAPATILMADI

Bergama'daki ortaokul müdüründe koronavirüs tespit edildiği, ancak okuldaki diğer öğrenci ve personele herhangi bir işlem yapılmadığı öğrenildi.

Uzaktan telafi eğitimleri ile başlayan yeni eğitim öğretim yılı koronavirüs vakalarıyla başladı. Eğitim Sen'in açıklamasına göre 300'ü aşkın eğitim kurumunda virüs tespit edildi.

İzmir Bergama'daki Zeytindağ Yılmaz Ortaokulu Müdürü Mehmet Şahin'in de koronavirüs testi pozitif çıktı. Şahin karantinaya alındı ancak okulda öğrenciler kurs görmeye, öğretmenler ders vermeye devam ediyor.

Eğitim-Sen Bergama Temsilciliği'nden konuya ilişkin yapılan açıklamada ise şu ifadeler yer verildi.

“Okulun dezenfekte edildiği ancak öğretmenlerin ve öğrencilerin okula gitmemeleri yönünde herhangi bir tedbir alınmadığını öğrendik. Önerimiz 14 gün boyunca ilgili okulun kapatılması öğrenci ve çalışanlara test yapılmasıdır.”

OKULA DEĞİL İŞE

Dünyayı etkisi alan salgın, çocukları hasta etmiyor belki. Sağlıklarına ne gibi zararlar verdiğini henüz bilmiyoruz. Ama gerek küresel gerek yerel olarak başta yoksul aileler olmak üzere çocukların önemli bir bölümünün hayatını kesin ve kalıcı bir biçimde değiştirecek. 2000 yılından bu yana 94 milyon düşüş sağlanan çocuk işçiliğinde, mücadelede kaydedilen ilerleme şimdi tehdit altında.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve UNICEF'in yayımladığı yeni bilgi notuna göre, milyonlarca çocuk, salgın krizi nedeniyle çocuk işçiliğine sürüklenebilir; 20 yıl boyunca kaydedilen ilerlemenin ardından ilk kez çocuk işçiliğinde artış görülebilir.

“Covid-19 ve Çocuk İşçiliği: Kriz Zamanı, Harekete Geçme Zamanı” adlı bilgi notuna göre, çocuk işçiliğinde 2000 yılından beri 94 milyon düşüş kaydedildi, ancak bu kazanım artık risk altında.

Rapora göre, halihazırda işçilik yapan çocuklar uzun saatler boyunca veya gittikçe kötüleşen koşullarda çalışıyor olabilirler. Daha da fazlası, çocukların sağlık ve güvenliğine ağır zarar veren en kötü çalışma biçimlerine sürüklenebilir.

Yoksulluk Risk

ILO Genel Direktörü Guy Ryder, “Küresel salgın, hane gelirlerine büyük zarar verdiği ve aileler desteksiz kaldığı için, birçok aile çocuk işçiliğine yönelebilir” diyor.

Bilgi notuna göre, salgın nedeniyle, yoksullukta artış olabilir; bu da, sağ kalmak için her yola başvuracak hanelerde çocuk işçiliğinin artmasına neden olabilir. Bazı araştırmalara göre, belirli ülkelerde yoksullukta yüzde 1 puanlık artış, çocuk işçiliğinde en az binde 7 artışa yol açıyor.

UNICEF İcra Direktörü Henrietta Fore ise “Kriz zamanlarında, çocuk işçiliği, birçok aile için baş etme mekanizması haline geliyor” değerlendirmesinde bulunuyor. Fore, “Yoksulluk arttıkça, okullar kapandıkça ve sosyal hizmetler azaldıkça, daha fazla çocuk, işçiliğe sürükleniyor. Covid-19 sonrası dünyayı yeniden tahayyül ederken, çocuklar ve ailelerinin gelecekte benzer fırtınaları atlama için ihtiyaç duyacakları araçlara sahip olmalarını sağlamamız gerek. Nitelikli eğitim, sosyal koruma hizmetleri ve daha iyi ekonomik fırsatlar gidişatı değiştiren faktörler olabilir” görüşünde.



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

Kayıt dışı ekonomide çalışanlar ve göçmen işçiler gibi kırılgan kesimler, diğer baskıların yanı sıra ekonomik gerileme, artan kayıt dışılık ve istihdam, yaşam standartlarında genel düşüş, sağlık alanında yaşanan şoklar ve yetersiz sosyal koruma sistemlerinden en çok zarar görecektir.

1 Milyar Öğrenci

Okulların kapalı olduğu küresel salgın esnasında çocuk işçiliğinin fazlaştığına dair kanıtlar yavaş yavaş artıyor. Okulların geçici olarak kapanması, 130'u aşkın ülkede 1 milyarı aşkın öğrenciyi etkiliyor. Diğer yandan, okullar yeniden açılrsa dahi, birçok aile artık çocuklarını okula gönderemeyebilir. Bunun sonucunda, daha fazla çocuk, sömürü ve tehlike içeren işlere girmek zorunda kalabilir. Toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri daha da ağırlaşabilir, özellikle kız çocukları tarım ve ev içi hizmetlerde sömürüye daha açık hale gelebilir.

Dramatik

Türkiye'deki durum bazı noktalar dikkate alındığında daha dramatik olarak karşımıza çıkıyor. ILO'nun "çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltten, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine zarar verici işlerde istihdam edilmesi" olarak tanımladığı ve 14 yaş ile sınırlandırdığı çocuk işçiliği, Türkiye'de 6 yaşa kadar iniyor.

'Çocuk İşçiliğinde Artış Görüyoruz'

Türkiye'de çok büyük bir bölümü tarımda çalışan ve yaşları 6'ya kadar inen çocuk işçiliğinin pandemi ile arttığını gözlemlediklerini anlatan Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Ertan Karabıyık'ın verdiği bilgiye göre, aile emeği içinde yer alan, pamuk toplayacak ya da tütün kıracak kadar büyük değilse bile kendinden küçük çocuklara bakan çocuklar ülkesi Türkiye...

Pandemi ile yalnız tarımda çalışan mevsimlik işçilerin yanı sıra uzaktan eğitime erişemeyen, okulla bağlı pamuk ipliğine bağlı kentli yoksul aile çocuklarının da okula dönüşü zor ve bu çocukların çok büyük bir kısmı şimdiden ve kayıt dışı olarak çocuk işçiliğine adım atmış bile.

Buzdağının görünen yüzü

- ✓ ILO, 14 yaşını bitirmiş 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimi tamamlamış olanları çocuk işçi, 15 yaşını tamamlamış olanları da genç işçi olarak tanımlıyor.
- ✓ Çalışan çocukların %70.6'sını erkek, %29.4'ünü kız çocukları oluşturuyor.
- ✓ Çalışan çocukların %64.1'i aynı zamanda bir eğitime devam ediyor. Eğitime devam etmeyen çalışan çocuk oranı ise %34.3.
- ✓ Bu tanıma göre, salgından önce dünya çapında 152 milyon çocuk işçi olduğu tahmin ediliyor.
- ✓ Güney illerinde iklim koşullarının etkisiyle yılın bütün aylarında tarımsal üretim olduğundan daha uzun çalışma süreleri söz konusu.
- ✓ Karadeniz'de; fındık, çay ve sebze, Ege Bölgesi'nde; yaş sebze, domates ve üzüm,
- ✓ İç Anadolu Bölgesi'nde; bakliyat, şeker pancarı, sebze, kimyon, haşhaş, soğan, tohum üretimi, meyve, Akdeniz Bölgesi'nde; narenciye, pamuk ve sebze,
- ✓ Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde; pamuk, sebze, bakliyat, antepfıstığı mevsimlik tarımsal emek için önemli ürün ve coğrafyaları olarak görülüyor.
- ✓ Ortalama çalışma süreleri 6-7 ay.
- ✓ Genellikle Doğu ve Güneydoğu bölge illerinden göç sürecine katılan mevsimlik gezici tarım işçileri Türkiye'nin yaklaşık 50 ilinde yılın belirli zamanlarında toprak hazırlığı, ekim, dikim, çapalama, ot alma, ilaçlama, sulama ve hasat gibi başlıca işlerde çalışıyor.
- ✓ Daha önce 6-17 yaş grubundaki 15 milyon 247 bin çocuktan 893 bininin çalıştığını açıklayan TÜİK verilerine göre geçen yıl çalışan çocuk sayısı 720 bin olarak tahmin edildi.
- ✓ Bu 720 bin çalışan çocuklar arasında 5 yaşında çocuk da gözlenmedi.
- ✓ Çalışan çocukların %79.7'sini 15-17 yaş grubundakiler oluştururken, %15.9'unu 12-14 yaş, %4.4'ünü de 5-11 yaş grubundaki çocuklar oluşturdu.

Kaynak: Kalkınma Ajansı, DİSK ve TÜİK verileri

Ülkede, yevmiye ile ücret alınan işlerde çocuk işçiliği yaşının 12 olduğunu anlatan Karabıyık, pamuk, pancar ve tütün gibi işlerde çocuklar, büyüklerin işini kolaylaştıracak boş çuval taşımaktan, ayıklama yapmaya ürüne bağlı olarak yaşın altıya kadar indiğini belirtiyor.

Ülkede, çalışan çocukların yüzde 30.8'i tarım, yüzde 23.7'si sanayi yüzde 45.5'i ise hizmet sektöründe yer alıyor. Çocuklar sanayide özellikle kimyasal riski yüksek ayakkabı ve tekstil sektörlerinde çalışıyor.

TARLA EĞİTİME UZAK

Ailesi mevsimlik tarım işçisi olan çocuklar uzaktan eğitime erişemiyor. 70 tarım aracısının 36'sı çocukların uzaktan eğitime katılmadığını belirtti.

COVID-19 salgını ile mücadele tedbirleri kapsamında okulların kapatılmasının ardından dijital platformlara taşınan eğitim, farklı sosyo-ekonomik şartlara sahip öğrenciler arasındaki eşitsizliği daha da derinleştirdi. Milli Eğitim Bakanlığı'nın başlattığı, "Canlı sınıf" uygulamasına katılabilen öğrenci sayısı, öngörülenin çok altında kaldı.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarının uzaktan eğitime katılım durumlarını belirlemek için bir araştırma yaptı. Araştırma kapsamında 70 tarım aracısına, "Tarım işçilerinin çocukları uzaktan eğitime katılıyor mu?" sorusu yöneltildi.

ILO'nun araştırması için görüşülen 70 tarım aracısının 36'sı çocukların uzaktan eğitime katılmadığını söylerken 14'ü bu konuda bilgisi olmadığı belirtti. Çocukların uzaktan eğitime katılıp katılmadığı yönündeki soruya, "Evet" yanıtı verenlerin sayısı 16'da kaldı. Dört tarım aracı ise çocukların uzaktan eğitime kısmen katıldığını bildirdi.

'Fırsat' Olsa da Ulaşamıyorlar

Araştırmaya ilişkin hazırlanan raporda, salgın nedeniyle geçilen uzaktan eğitim için sağlanan EBA TV5 uygulamasının, işçi çocuklarının tarlaya ya da bahçeye gitmemesi için 'fırsat' olarak görülebileceği belirtilse de şu değerlendirme yapıldı:

"Ancak mevsimlik gezici tarım işçisi ailelerin çocuklarının uzaktan eğitime katılacak imkânlarının yetersizliği ve mekanlarının bulunmaması bu eğitim imkanından da yararlanamayacağını göstermektedir. Türkiye'de de mevsimlik gezici tarım işçilerinin çocuklarının örgün eğitimleri mevsimlik işçilik takvimine göre kesintiye uğradığı bilinen bir gerçektir. Mevcut uzaktan eğitim sisteminin ulaşılabilirliği, mevsimlik gezici tarım işçisi ailelerinin çocuklarının uzaktan eğitim imkânları bu çerçevede daha detaylı düşünülmeli ve özellikle geçici çadır yerleşim alanlarında bu konuda gerekli destek mekanizmaları oluşturulmalıdır. Görüşme yapılan tarım araçlarının birçoğunun bu konuyla ilgili bilgisinin olmaması göz önünde bulundurulmalıdır."

GİRESUN'DA YAŞANAN SEL FELAKETİ, DEĞİL RANT UĞRUNA YAŞANILAN DOĞA KATLİAMININ SONUCUDUR

Giresun'da yaşanan ve 10 yurttaşımızın hayatını kaybettiği, 6 kişinin kayıp olduğu sel felaketi, doğal afet olmanın ötesinde iktidarın rant, kâr, kaynak amaçlı doğa katliamına destek ve onay politikalarının sonucudur!

Ölü sayısının 10'a ulaştığı açıklanan Giresun'daki sel felaketinde halen 6 yurttaşımız kayıptır. İktidar, üç bakanı kepçe içinde sel bölgesinde dolaştırarak vatandaşların yanında olduğunu sergiliyor. Oysa bu felaketin hazırlayıcısı ve bundan sonra yaşanacak diğer felaketlerin de sorumlusu, iktidarın uyguladığı imar, enerji, rant amaçlı doğanın dengelerini göz ardı eden, akıllı ve bilimi dışlayan politikalarıdır.

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Nurettin Canikli sorumluluğu tamamıyla yağış miktarına ve toprağın suya doymasına atarak 18 yıldır Karadeniz'de uygulanan enerji, maden, yapılaşma politikalarının üstünü örtmeye, sahillere yapılan büyük çaplı dolgularla, karayolu, havaalanı, beş yıldızlı turistik otel inşaatları ile derelerin denize ulaşma yollarının kesildiğini göz ardı etmeye çalışmaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) tarafından uzun süre önce bu tür yapılaşma, santral, maden, deniz dolgusu gibi rant yatırımlarıyla toprağın dengesinin değiştirildiği belirtilerek, "Yapılan ve açılan yolların topoğrafyayı değiştirdiği, özellikle Doğu Karadeniz'in heyelan bölgesi olduğu, bitki örtüsü üzerinde topoğrafyayı değiştiren projeler yapıldığında toprağın artık su tutamaz hale geleceği" vurgulanıyor.

Dolayısıyla topoğrafya değiştirilip, toprak su tutamaz hale gelince küçük-büyük her yağış sele, heyelana, felakete dönüşüyor. Şu anda bile artık bırakınız Karadeniz sahil şeridini, sahil otoyoluyla kentlerle deniz arasına bent çekilmesi, derelerin denize ulaşım yollarının kesilmesini, artık yaylalara yollar açılıyor, ormanlar yok ediliyor, iktidara yakın şirketlerin maden ruhsatlarıyla yaylalar yağmalanıyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rize'de iktidara yakın bir müteahhit tarafından deniz üzerinde dolgu ile inşa edilen beş yıldızlı otelin açılışını yaptıktan sonra Ayder yaylasına çıkıp buradaki turistik yatırımlarla Ayder'in turizm bölgesi olacağını ilan ediyor.

Rize’de yapımı devam eden ve 29 Ekim’de açılacağı belirtilen deniz üzerine dolgu yöntemiyle inşa edilen 2. Havaalanı Rize-Artvin Havaalanı için bölgenin dağlarından, kayalıklarından, Kanlı Mezra ve Tektaş’tan dinamitlerle patlatılan dağlardan, dere yataklarından her gün binlerce ton kaya, taş, kum çekilerek deniz dolduruluyor. Daha önce de benzer yöntemle Giresun ve Ordu’nun dağları, kayaları, dereleri patlatılarak taşınan binlerce ton kaya dolgu ile Ordu-Giresun (OR-Gİ) havaalanı inşa edildi. Bu yapılaşmaların, yüzlerce hektar doldurulan denizin, yok edilen dağların, kayalıkların, ormanların doğanın dengesini bozmadığı söylenebilir mi? Art arda Ordu’da, Giresun’da, Rize’de ve diğer Karadeniz illerinde, yurdun diğer bölgelerinde şehirlerinde yaşanan doğa felaketlerinin “kader, fitrat, Takdir-i İlahi” olduğu söylenebilir mi?

Karadeniz’de yüzlerce dere üzerine ruhsat verilen irili ufaklı Hidroelektrik Santral (HES) projesiyle derelerin yatakları, akış yönleri, rezervuarları, su toplama sahaları değiştirilmektedir. Dereler HES’lere kurban edilirken, dere ıslahı adı altında sağına-soluna beton duvar çekilip kanala dönüştürülen derelerden yararlanma, tarımsal sulama, hayvan sulama-besicilik giderek yok olmakta, üretim gerilemekte, sulu tarım imkânı ortadan kalkmaktadır.

Makine Mühendisleri Odası’nın Türkiye’nin Enerji Görünümü 2020 Raporu’nda yer alan verilerle 2011 yılından bu yana iktidarın uygulamaya koyduğu ‘Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimini Destekleme Mekanizması (YEKDEM) çerçevesinde ruhsat ve teşvik belgesi verilen, üretilecek elektrik için dövize endeksli alım garantisi taahhüt edilen özel sektör santrallerinin sayısı 818’e ulaşmıştır. Büyük bölümü iktidara yakın müteahhitlere tahsis edilen lisanslarla inşa edilen bu santrallerin ağırlıklı bölümü HES’tir ve Karadeniz bölgesindedir. 2011’de başlatılan YEKDEM planı ile teşvik kapsamında 2011’de sadece dört HES bulunurken 2020’de sayı 461’e yükselmiştir.

Giresun’da yaşananlar bir sel felaketi, bir doğa felaketi değildir. Yıllardır uygulanan rant politikalarıyla dövize endeksli, alım garantili servet aktarma projeleriyle altyapısı hazırlanan **doğa katliamlarının ortaya koyduğu insan cinayetleridir!**

FELAKETLERE ALTYAPI HAZIRLAYAN ADIM; İMAR BARIŞI

İktidarın felaketlere altyapı hazırlayan diğer adımı ise kaçak, imara aykırı, hazine ve orman arazilerine, dere yataklarına inşa edilen yaklaşık 13 milyon gayri nizami yapıya af getiren, İmar Barışı’dır.

Özellikle Karadeniz gibi arazi yapısı nedeniyle yerleşim yeri, bina inşa alanlarının arazilerin kısıtlı, kentleşmenin sorunlu olduğu bölgelerde, dere yatağı, ormanlık, kayalık, dağlık, yaylalık bölgelere inşa edilen kaçak, plansız, imara aykırı yapıların affı, bu felaketlerin ve cinayetlerin en temel nedenlerinden birisidir.

İktidarın yapı ruhsatı ve af karşılığı bu kaçak yapıları yasal hale getirerek bugüne kadar vatandaşlardan topladığı yaklaşık **25 milyar TL’lik** gelirden bu felaketlerin vebali vardır. [İmar barışından yaklaşık 7 milyon 400 bin kişi yararlandı. Bu kapsamda 24 milyar 744 milyon lira bedel yatırıldı.]

6 Haziran 2018’de çıkartılan İmar Affı, bu ve gelecekteki felaketlere zemin hazırlayan, bir yasal cinayet ruhsatıdır.

Bir yandan deprem, sel, heyelan felaketlerinin her an yaşanabildiği bir coğrafyaya sahip Türkiye’de büyük çaplı bir kentsel dönüşüm ve dayanıklı yeni yapılaşmadan söz ederken diğer yandan İmar Barışı ve aflarla bu zorunluluğu ortadan kaldırıp, para karşılığı kaçak yapılaşmayı yasallaştırmak kabul edilemez!

Geçmişte her seçim öncesi çıkartılan **Gecekonduların** yarattığı sıkıntılar hâlâ kentlerimizi tehdit ederken, siyasi nema amaçlı aynı zihniyetin ürünü İmar Barışı ile bütçeye tek seferlik gelir uğruna insanlarımızın bu kaçak, imarsız, derme-çatma binalarda yaşamlarını sürdürmelerine göz yummak onları göz göre göre ölüme göndermektir. Giresun’da yaşanan ve bundan sonra da yaşanması kuvvetle muhtemel olan budur.

Yamaçlara, dere yataklarına kaçak dört-beş katlı apartmanlar inşa edenlere göz yuman ruhsat veren hangi siyasi partiden olursa olsun yerel yönetimler kadar, bunları tüm yurt çapında para karşılığı yasallaştıran iktidar da bu cinayetlerin sorumluluğunun ortağıdır!

SİL BAŞTAN TALAN!

Yıllar Önce İnşa Edilen HES'in ÇED Süreci 'Yeni' Başlıyor

Giresun'da HES'in tetiklediği sel felaketi gündemdeki yerini korurken HES ısrarı bitmiyor. Şehir içi HES'in Ulusoy Holding'e ait ilk örneği olan Ayancık HES, yıllar önce kuruldu ancak yargı, projeye dair verilen 'ÇED Gerekli Değildir' kararını iptal ettiği için tesis mühürlendi. Şirket, atıl durumdaki HES'i faal hale getirmek için ÇED sürecini başlattı.

Giresun'daki sel felaketi Karadeniz'de neredeyse her derenin üzerine kurulan hidroelektrik santralleri (HES) gündeme getirirse de HES ısrarı son bulmuyor.

Sekiz yıl önce 'ÇED Gerekli Değildir' kararıyla üretime başlayan şehir içi hidroelektrik santrallerin (HES) ilk örneği Sinop'un Ayancık ilçesindeki HES projesini Danıştay durdurdu.

Ancak Ulusoy Holding'e İlk Enerji yeniden ÇED süreci başlattı. Söz konusu HES şu an kurulu durumda ancak çalışır vaziyette değil.

2012'de Üretime Başladı

Ayancık HES, ilk etapta 8,58 megawatt olarak planlandı ve ÇED Yönetmeliği'nin kapsamı dışında 'değerlendirildi.' Sonrasında söz konusu projede kurulu güç 15,6 megawatta çıkarıldı. Bu esnada 2008 yılında ÇED Gerekli Değildir" kararı verildi. Sinop İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün firmaya ÇED muafiyeti sağlayan kararını tam 51 bölge sakini yargıya taşıdı. Ardından 2012 yılında yapılan 'geçici kabul' ile firma elektrik üretimine başladı. Samsun 1. İdare Mahkemesi, 22 Mayıs 2013 yılında verdiği hükümlerle 'ÇED Gerekli Değildir' kararını iptal etti. İptal kararının gerekçesi, özetle şöyle oldu:

- ◆ Proje Tanıtım Dosyası'nda bazı gerekli önlemler alınmış olduğu görülse de özellikle can suyunun belirlenmesinde ve hayvanların su ihtiyaçları konusunda yeterli bilgi yok.
- ◆ Su samuru ve nal burunlu yarasa türlerinin HES çalışmalarından olumsuz etkilenmemesi için hangi önlemlerin alınacağını belirtilmedi.
- ◆ Proje alanında olduğu söylenen diğer hayvanlardan hangisinin hayatsal faaliyetlerini yapabilmeleri için dere suyuna ne zaman ihtiyaç duyulacağı ve bunun için hangi önlemlerin alınacağı bilgisi eksik.
- ◆ Bırakılacak can suyu dereye yaşayan balık türlerinden alabalıkların su ihtiyacını karşılamıyor.
- ◆ Proje alanındaki canlılığın korunması amacıyla bırakılacak can suyu miktarının 1 m3 /s olarak ifade edildi ancak bunun hangi yöntemle belirleneceği dosyada belirtilmedi.

Danıştay Kararına Rağmen...

Karar üzerine Ayancık HES, 30 Haziran 2013 tarihinde mühürlendi. Ancak Sinop Valiliği ve İlk Enerji, kararı temyiz etti. Danıştay 14. Dairesi, 6 Kasım 2013'te kararı bozdu ve 1 Ocak 2014'ten 31 Ağustos 2015 arasında HES elektrik üretmeye devam etti. Fakat Samsun İdare Mahkemesi, kararında ısrarcı olarak 'işlemin iptaline' karar verdi ve HES faaliyeti yeniden durduruldu. Sinop Valiliği ile İlk Enerji, yeniden temyiz süreci başlattı. Bunun üzerine Danıştay 14. Dairesi, kararı onadı ve 'ÇED Gerekli Değildir' kararını iptal etti. Karar üzerine kamuoyunda HES'in santral binasının, su iletim hatlarının ve regülatörlerin yıkılması bekleniyordu ancak bu gerçekleştirilmedi.

Kararı 'Dikkate' Almışlar

Devamında Ulusoy Holding'e ait İlk Enerji, yargı kararını 'dikkate alarak' Ayancık Çayı ve yan kolları üzerinde yer alan HES için yeniden ÇED süreci başlattı. Hâlihazırda inşa edilmiş olan HES'e dair ÇED dosyasında şu ifadelere yer verdi: "İşletmeye alınması planlanan Ayancık HES kapsamında yer alan tüm ünitelerin inşaat çalışmaları tamamlanmış ve kurulu vaziyette bulunmaktadır. Dolayısıyla proje kapsamında herhangi bir inşaat çalışması yürütülmeyecek olup, sadece tesisin uzun süredir faaliyette olmaması dolayısıyla bakım-onarım çalışmaları söz konusu olacak."

Katılım Toplantısı Yapılacak

Firma, ÇED dosyasında projeye ilişkin 'halkın katılımı toplantısı' yapılacağını da belirtti: "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenecek tarihte "ÇED Sürecine Halkın Katılım Toplantısı" yapılacaktır. Bahse konu Halkın Katılım Toplantısı, projeden en çok etkilenmesi beklenen ve yerleşim yerlerinden yöre halkının ulaşım açısından sıkıntı yaşamayacağı yerleşim yerinde yapılacaktır."

HES Felaket Getirdi

CHP, 'Türkiye'deki HES gerçeği ve Giresun sel felaketi' başlıklı rapor hazırladı. Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın tarafından hazırlanan raporda, "Giresun ve ilçelerinde yapılmış ve yapılmakta olan hidroelektrik projelerinin olumsuz etkileri tahribat yağın yağmur, sele, heyelana sebep oldu" ifadeleri yer aldı. Raporda, Giresun'daki sel ve afetten etkilenen hiçbir nehir ve derede kümülatif etki analizi çalışması yapılmadığı iddia edilerek, bu çalışmanın yapılmış olması durumunda Aksu Deresi üzerine 7 farklı HES santrali yapmanın sürdürülebilir olmayacağını anlaşılabileceğinin altı çizildi.

15 TEMMUZ GAZİSİ SAYISI HER YIL DEĞİŞİYOR.

İddia: AKP'liler Yapıldı

Devletin üst kademesinin verdiği bilgilerde 15 Temmuz gazisi sayısı her yıl değişiyor. İddialar yeni yapılan gazilerin AKP'lilerden yapılıyor.

15 Temmuz darbe girişiminin üzerinden 4 yıl geçmesine karşın darbe girişiminde gazi olan kişi sayısı, her yıl farklı söyleniyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2019'da gazi sayısının 2 bin 193 olduğunu belirtirken; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, 15 Temmuz 2020'de, gazi sayısının 2 bin 734 olduğunu kaydetti.

Aynı gün Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın ise 2 bin 194 kişinin gazi olduğunu açıkladı. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın 15 Temmuz'a ilişkin açtığı sitede ise 2 bin 730 gazinin adı yer alıyor. Açıklanan gazi sayılarının arasında 500 kişilik fark olması ise dikkat çekiyor. 15 Temmuz darbe girişiminde 200'ü aşkın kişi şehit olurken, 2 bini aşkın kişi de gazi olmuştu.

Darbe girişiminin üzerinden 4 yıl geçmesine karşın gazi sayısı, AKP yöneticileri ve devletin üst kademeleri tarafından her yıl farklı açıklandı. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, 29 Temmuz 2016'da yaptığı açıklamada, 29 Temmuz itibarıyla 237 kişinin şehit olduğunu, 2 bin 191 kişinin de yaralandığını açıkladı.

Erdoğan, 15 Temmuz 2017'de, yani darbe girişiminden bir yıl sonra ise 250 kişinin şehit olduğunu, 2 bin 193 kişinin ise gazi olduğunu belirtti. Ancak, Erdoğan'dan 5 ay sonra, Aralık 2017'de, dönemin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya, 2 bin 703 kişinin gazi olduğunu açıkladı.

Erdoğan'ın açıklamasının üzerinden 5 ay, darbe girişiminin üzerinden yaklaşık 1.5 yıl geçmesine karşın gazi sayısının yaklaşık 500 kişi artması dikkat çekmişti.

Sayılardaki Çelişki

Kaya'nın, gazi sayısını 2 bin 703 olarak açıklamasından 7 ay sonra, açıklanan gazi sayısı bu kez azaldı. Dönemin AKP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ravza Kavakçı Kan, 15 Temmuz 2018'de, 2 bin 194 kişinin gazi olduğunu söyledi. Ancak karışıklık bitmedi. Erdoğan, Nisan 2019'da yaptığı açıklama ile gazi sayısının 2 bin 193 olduğunu söylerken, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, 14 Temmuz 2019'da, 15 Temmuz gecesi 2 bin 731 kişinin gazi olduğunu belirtti.

Bakan Ayrı Sözcü Ayrı

Selçuk, 15 Temmuz 2020'de ise gazi sayısını 2 bin 734 olarak açıkladı. Ancak, aynı gün açıklama yapan Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, gazi sayısının 2 bin 194 olduğunu kaydetti. Öte yandan, mütevellî heyetinin 26 Aralık 2019'da Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla faaliyetine başlayan Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı, 1 Temmuz 2020'de yaptığı açıklama ile "Nisan, Mayıs ve Haziran'da biner lira maddi destek sağlanan 15 Temmuz gazisi sayısının 2 bin 734 olduğunu" belirtti. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın 9 Temmuz 2020'de açtığı ve 15 Temmuz'a ilişkin bilgilerin yer aldığı sitede gazilerin adları paylaşıldı. Sitede, adı paylaşılan gazi sayısının 2 bin 730 olması ise dikkat çekti.

CİMER'den Yanıt Yok

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 15 Temmuz gecesi kaç kişinin gazi olduğuna ilişkin CİMER üzerinden bilgi edinme hakkı kapsamında yapılan başvuruya 19 Ağustos'ta verdiği yanıtta, gazi sayısını açıklamadı. Yanıtta, kişisel verilerin korunması yasasını anımsatılırken, "Anılan kişilere ait bilgilerin; gazilerin kendileri, şehitlerin ise yasal temsilcilerinin açık muvafakati olmadan paylaşılmasına olanak bulunmamakta" denildi.

Yegin: Otobüslerle Götürüp Rapor Aldırdılar

15 Temmuz gazisi Ufuk Yegin, 15 Temmuz'da yaralanıp tedavi gören ancak ilk başlarda gazilik başvurusunda bulunmayan bazı kişilerin, daha sonra hastane kayıtları ile gazilik başvurusunda bulunduğunu belirtti. Bu kişilerin sayısının az olduğunu söyleyen Yegin, İstanbul ağırlıklı olmak üzere AKP il ve ilçe teşkilatlarından bazı kişilerin, 15 Temmuz'da yaralanmamalarına karşın otobüsler ile hastaneye götürülerek rapor aldırıldığını öne sürdü. Yegin, şunları kaydetti: "Okmeydanı Eğitim Araştırma Hastanesi'ne, AKP il ve ilçe teşkilatlarından 3 minibüs kişinin getirildiği, doktorlara 'rapor vereceksin' dediği ve hiçbir şeyi olmayan insanlara rapor verildiği yönünde duyumumuz var. Bu şekilde birkaç yüz kişiye gazilik verildiği belirtiliyor. Yine bazı il ve ilçe teşkilatlarında, birbirlerine yalancı şahitlik etmek suretiyle hastane raporu alan ve gazi ilan edilenlerin olduğunu biliyoruz. Bazı teşkilat yöneticilerinin 'Ben istesem gazilik alırdım ancak dönüp bakmadım' dediklerini duydum. Gazilik istenince alınan bir şey mi?"

YAKALANMASI MÜJDE DENİLEN İŞİD EMİRİ DEFALARCA SERBEST BIRAKILMIŞ!

İŞİD'in Yakalanan Türkiye Emiri, Daha Önce De Defalarca Yakalanmış!

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun dün yakalandığını duyurduğu İŞİD'in Türkiye emiri Mahmut Özden'in, daha önce de defalarca yakalanıp serbest bırakıldığı ortaya çıktı.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun dün yakalandığını duyurduğu İŞİD'in Türkiye emiri Mahmut Özden'in, daha önce de defalarca yakalandığı ve serbest bırakıldığı öğrenildi.

Mahmut Özden 22 Haziran 2017'de de beraberindeki 10 şüpheliyle birlikte gözaltına alındı. İŞİD'in Adana emiri olduğu, İncirlik Üssü'ne bombalı saldırı hazırlığı yaptıkları iddia edildi.

Mahmut Özden'in ismi 2018'de bu kez de Suriyeli siviller dolandırılıp İŞİD'e kaynak sağlanmasıyla gündeme geldi. O dönemdeki iddialara göre, Suriye'deki patlamalarda ya da çatışmalarda yaralanan siviller Hatay üzerinden Adana'ya getiriliyor ve tedavi ettiriliyordu. Devletin ücretsiz yaptığı tedavinin ardında sivillerden para alınıyor, bu para da örgütün finansmanında kullanılıyordu. Bu sistemin başında ise o dönem sözde örgüt kadısı olan Mahmut Özden'in olduğu iddia edildi. Mahmut Özden o dönem de gözaltına alındı ancak sonradan serbest bırakıldı.

Muharrem Sarıkaya: 5 Kez Yakalandı

Habertürk yazarı Muharrem Sarıkaya Mahmut Özden'in bugüne kadar 5 kez yakalandığını yazdı. 'Güvenlik biriminin başındaki kişiye', Özden'in kaç kez yakalandığını sorduğunu aktaran Sarıkaya, "Aktardığına göre bugüne kadar tam 5 kez yakalanmış" ifadelerini kullandı. Sarıkaya yazısında şunları kaydetti:

"Güvenlik birimlerinin bu denli üzerinde durduğu bir kişi bu denli çok kez yakalanıp, her birinde de nasıl serbest kalır... Aktardığına göre her bir yakalanması sonrası aynı davadan yargılanmış. Türk Ceza Kanunu'nun 314/2'de yerini bulan Silahlı Terör Örgütü'ne üyelik suçu... FETÖ üyeliğinden yargılanan birçok kişinin de ceza aldığı bu maddeden yargılanan sözde Emir Özden, her birinde de İstinaf Mahkemesi aşamasında serbest kalmış. Hatta bazılarında delil yetersizliği nedeniyle serbest bırakılmış."

Ne Olmuştu?

Antep'ten İstanbul'a gelen İŞİD2li Hüseyin Sağır, Beyoğlu'nda yaptığı keşfin ardından eylem hazırlığı yaparken yakalandı. 2017 yılbaşı gecesi Reina'da 39 kişiyi öldüren İŞİD'li Abdulkadir Masharipov gibi 'yalnız kurt' eylemi yapacağı düşünülen Hüseyin Sağır'ın kullanacağı silah ve 150 mermi de ele geçirildi.

İstihbarat ve terörle mücadele şubesinde görevli polisler, Hüseyin Sağır'a eylem talimatını İŞİD'in Türkiye emiri Mahmut Özden'in mesajlaşma programı telegram üzerinden gönderdiği bilgisine ulaştı. Mahmut Özden'in örgütün Suriye'deki yönetiminden şifreli mesajlarla eylem talimatları aldığı, bunları de kendisine bağlı hücrelere ilettiği tespit edildi. Özden'in mesajlarından, Ayasofya Camisi ile bazı dernek ve kuruluşlara yönelik saldırı hazırlığı yapıldığı, bazı savcı ve milletvekillerinin Suriye'ye kaçırılmasının planlandığı belirlendi.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, dün Twitter'dan yaptığı paylaşımda Mahmut Özden'in yakalanışını şu ifadelerle duyurdu: "DEAŞ'ın sözde Türkiye Emiri önemli planlarla yakalandı ve tutuklandı... Teşekkürler, tebrikler Emniyet Teşkilatı."

Oğluyla Birlikte 12 Kişi Gözaltına Alındı

Adana'da bulunan Mahmut Özden'in yakalanması için 20 Ağustos'ta operasyon yapıldı. Özden'in evinden örgülle ilgili çok sayıda dijital döküman çıktı. İstanbul'a getirilerek tutuklanan ve Silivri Cezaevi'ne konulan

Özden'in tüm bağlantılarını ortaya çıkartmak için dün sabah 8 ilde eş zamanlı operasyonlar yapıldı. Mahmut Özden'in oğlu Hamza Özden'in de arasında bulunduğu 12 kişi gözaltına alındı. Gözaltındakilerin tümü sorgulanmak için İstanbul'a getirildi.

ŞİDDET SÜRÜYOR FAİLLER SERBEST

Kadına yönelik erkek şiddetine her gün bir yenisi ekleniyor. H.G. adlı erkeğin cinsel saldırısına maruz bırakılan kadın uzaklaştırma kararının yetersiz olduğunu söylerken bir kadın daha şüpheli şekilde yaşamını yitirdi. Sancaktepe'de kadını darp eden erkek ise serbest bırakıldı!

İstanbul Sözleşmesi'ne saldırılar ile kadına yönelik erkek şiddeti son bulmazken geçen ay 27 kadın katledildi. Erkeklerin kadınlara yönelik saldırıları da sürüyor. Mersin Erdemli'de 18 yaşındaki bir kadın kendisini cinsel saldırıya maruz bırakıp tehdit eden erkek hakkında şikâyetle bulundu. Ayrılmak istediği H.G. adlı erkek tarafından tehdit edildiğini aktaran kadın, erkeğin cinsel saldırısına maruz bırakıldı. H.G.'nin gerekli cezayı almasını isteyen genç kadın, "Bugüne kadar hep korkup, sustum ama artık susmak istemiyorum. Can güvenliğim yok. Uzaklaştırma kararı verildi ama fayda etmiyor" dedi.

İğdır'da ise bir apartmanın 5. katından şüpheli şekilde düşen kadın hayatını kaybetti. Merkez Söğütlü Mahallesi'nde cadde üzerindeki apartmanın 5. katındaki dairede ikamet eden Leyla A., henüz belirlenemeyen nedenle camdan düştü. Hayatını kaybeden Leyla A.'nın cansız bedeni, yapılan incelemenin ardından İğdır Devlet Hastanesi morguna kaldırıldı. Leyla A.'nın şüpheli ölümü üzerine inceleme başlatıldı.

İstanbul Sancaktepe'de markette market çalışanı kadınları darp eden Cahit B., tutuklanma talebiyle sevk edildiği mahkeme tarafından, kadının 'basit tıbbi müdahale ile giderilecek şekilde yaralandığı' gerekçesi ile serbest bırakıldı. Cahit B.'ye yurt dışına çıkışını yasağı verilirken ev hapsine de hükmedildi.

27 Kadın Katledildi

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun, kadın cinayetleri raporuna göre ağustosta 27 kadının erkekler tarafından katledilirken 23 kadın ölümü ise şüpheli oldu. Platformun verileri şu şekilde:

- ◆ Öldürülen 27 kadından 16'sının neden öldürüldüğü tespit edilemedi.
- ◆ 4'ü ekonomik bahaneyle öldürüldü.
- ◆ 7'si boşanmak istemek, barışmayı reddetmek, ilişkiyi reddetmek gibi kendi hayatına dair karar almak isterken katledildi.

Raporda, 16 kadının hangi bahaneyle öldürüldüğünün tespit edilememesinin kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin görünmez kılınmasının bir sonucu olduğuna dikkat çekildi. Rapora göre geçen ay kadınların yüzde 56'sı evde, yüzde 19'u da sokakta öldürüldü.

Tuma Çelik'in İtirazına Ret

Bir kadını cinsel saldırıya maruz bıraktığı gerekçesiyle HDP'den ihraç edilen bağımsız milletvekili Tuma Çelik'in yurt dışına çıkış yasağının kaldırılması talebi reddedildi. Ankara Nöbetçi Sulh Ceza Hâkimliği, avukatı aracılığıyla adli kontrolünün kaldırılması talebinde bulunan Çelik'in itirazını inceledi. Ankara başsavcılığının Çelik'in itirazının reddedilmesi yönündeki mütalaasını da değerlendiren hâkimlik, itirazı reddetti.

Tarikat Lideri Cinsel İstismardan Tutuklandı

Uşşaki Tarikatı'nın 'şeyhi' Fatih Nurullah, 12 yaşındaki bir kız çocuğunu cinsel istismara maruz bıraktığı gerekçesiyle tutuklandı. dan tutuklandı. Nurullah'ın aynı gün 10 yaşındaki başka bir çocuğu da istismara maruz bıraktığı belirtildi. Odatv'nin haberine göre Uşşaki Tarikatı'nın dergahlarından birinin bulunduğu Sakarya'nın Akyazı ilçesinin Kuzuluk mahallesiine geçen perşembe günü Fatih Nurullah hakkındaki ihbar nedeniyle jandarma ekipleri geldi. Görgü tanıkları, tarikat mensuplarının jandarmaların yanından bir adama saldırdığını söyledi. Görgü tanıkları, jandarmanın biber gazı dahi kullanmasına rağmen, müritlerin saldırısını güçlükle durdurabildiklerini aktardı. Ardından Fatih Nurullah gözaltına alındı. Jandarmaların Nurullah'ı gözaltına alma sebebi ise yakın zamana kadar annesiyle dergahta bulunan kız çocuğunu yönelik cinsel istismara maruz bırakması oldu. Jandarmanın yanında müritlerin saldırısına uğrayanın da çocuğunun babası olduğu iddia edildi. Akyazı Cumhuriyet Savcılığına ifade veren çocuk, 12 yaşındaki Y.A., 'dergahta' 10 yaşında bir kız çocuğunun daha olduğunu belirterek öbür çocuğun da cinsel istismara maruz bırakıldığını söyledi. Nurullah geçen pazartesi tutuklandı.

LİBYA ÇIKMAZI!

Libya’da Sarrac’a karşı protesto gösterileri yayılırken UMH İçişleri Bakanı Fethi Başağa’nın görevden alınarak hakkında soruşturma açılması, iktidarın Libya politikasının yeni bir açmaza girdiğini gösteriyor!

Libya’da, iktidarın desteklediği Feyiz el Sarrac başkanlığındaki Trablus yönetimi (UMH) ile Akila Salih başkanlığındaki Mareşal Halife Hafter destekli Libya Ulusal Meclisi (LUM) tarafından yapılan eş zamanlı açıklamayla yürürlüğe giren ateşkes anlaşması sonrasında sıcak gelişmeler yaşanıyor.

21 Ağustos’ta açıklanan mutabakatın ardından Sarrac, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile İstanbul’da planlanan buluşmayı iptal ederken, 10 günü aşkın süredir Ankara’da bulunan Libya İçişleri Bakanı Fethi Başağa’yı da görevden alarak hakkında soruşturma başlattı. Sarrac ikinci hamleyle Genelkurmay Başkanı ve Savunma Bakanını da görevden aldı.

Birleşmiş Milletler’in (BM) Libya’nın meşru hükümeti olarak tanıdığı UMH ve Başkanı Sarrac’ın Tobruk’taki LUM ile eş zamanlı ilan ettiği mutabakatın ABD-Almanya girişimiyle hayata geçirildiği biliniyor. İktidarın neredeyse iki haftaya yaklaşan suskunluğu ise anlaşmanın Türkiye’den habersiz ya da Türkiye’ye rağmen sağlandığı, iktidarın bu gelişmeden memnun olmadığı kanaatini güçlendiriyor.

Sarrac yönetimi içerisinde, Osmanlı-Türk kökenli İçişleri Bakanı ve Misrata’daki silahlı aşiretlerin Lideri Fethi Başağa, iktidara en yakın isim olarak biliniyor. TSK ve MİT ile yakın işbirliği içerisinde çalışan Fethi Başağa ile Libya Yüksek Devlet Konseyi Başkanı Halid Meşri, mutabakatın açıklanmasının akabinde Ankara’ya geldikten sonra Türkiye’de temaslarda bulundular. Başağa, bu görüşmelerin üzerinden saatler geçtikten sonra henüz Türkiye’de iken görevden alındı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile bir araya gelmesi beklenen Feyiz el Sarrac ise ziyaretini iptal etti.

Dikkat çeken bu gelişmelerin ardında, açıklanan mutabakatın ardından Başağa Ankara’ya geldikten sonra, Sarrac’a karşı UMH kontrolündeki kentlerde ve Trablus’ta başlatılan protesto gösterilerinin yaygınlaşması, son olarak Sarrac’ın evi önünde de geniş katımlı protesto gösterilerinin gerçekleştirilmesi yatıyor!

Libya’da Sarrac’a karşı başlatılan gösterilerin ardında İçişleri Bakanı Fethi Başağa’nın olduğu, Başağa’yı da Türkiye’nin ve Türk istihbaratının desteklediği öne sürülüyor!

Libya ve Arap medyasında yer alan haber ve yorumlarda; Sarrac’ın devrilerek UMH’nin başına Başağa’nın getirilmesinin planlandığı, Sarrac’ın da kendisine yönelik olası bir darbe girişimine karşı Trablus’tan ayrılmamayı tercih ederek Türkiye ziyaretini iptal ettiği kaydediliyor. Libya İçişleri Bakanı Fethi Başağa’nın olası darbe girişimine karşı kendisine bağlı birliklerin komutanları, istihbarat başkanı ile üst üste toplantılar yapan Sarrac’ın, Ankara’da bulunan Başağa’yı hükümetten uzaklaştırma planları yaptığı dile getiriliyordu.

Ateşkes mutabakatından sonra Fransa Cumhurbaşkanı Macron’un Paris davetini kabul eden Sarrac, ayrıca ABD’ye de davet edildi. Türkiye destekli Sarrac’ın bu eksen ve tavır değişikliği üzerine, iktidarın UMH’deki desteğini İçişleri Bakanı Fethi Başağa’ya verdiği, UMH’nin başına geçmesi ve Sarrac’ın uzaklaştırılması için plan yapıldığı anlaşılıyor.

Sarrac, Trablus’taki protestolarla ilgili olarak yaptığı televizyon konuşmasında isim vermeksizin Türkiye’de bulunan İçişleri Bakanı Fethi Başağa’yı ima ederek, “Bazılarının seçim meselesini bozmak için farklı siyasi diyaloglara ve yeni başkanlık oluşumu pazarlıklarına girmesinden korkuyorum” dedi.

Libya medyasında, Sarrac’ın Misrata’daki silahlı milislerin liderleriyle bir araya gelerek görüşmeler gerçekleştirdiği, Trablus’ta “Başağa’ya sadık silahlı kuvvetleri dağıtması” şartıyla, yeni bir içişleri bakanı atama girişimine destek aldığı haberleri birkaç gündür geniş yer tutuyordu.

Bu haberlerin sonrasında ise Ankara’da Hulusi Akar ile temaslara yürüten Başağa’nın “tedbir amaçlı” görevden alındığı, hakkında soruşturma açıldığı, yerine İçişleri Bakan Yardımcısı Halid Ahmed Et-Ticani Mazin’in atandığı duyuruldu. Sarrac Başkanlığındaki Libya Hükümeti Başkanlık Konseyi açıklamasında, Başağa hakkında 72 saat içinde idari soruşturma başlatılacağı kaydedildi.

Libya’daki tüm bu gelişmeler ve iktidarın desteklediği UMH içindeki siyasi kavga ve ayrışmalar, Sarrac’ın İtalya, Fransa, Almanya, ABD ile yakınlaşmaya başlaması, iktidarın Sarrac yerine Başağa’yı getirme planlarının görevden alma kararıyla bozulması, Libya politikasında çözümler yaşandığı işaretlerini veriyor. Başağa’nın görevden alınması yanında hakkında soruşturma açılması da UMH içindeki güç dengelerinin değiştiğini gösteriyor.

Bir yandan Ege ve Doğu Akdeniz'de hızla tırmanan gerginlikte Türkiye yalnızlaşırken, diğer yandan Libya'da başgösteren iç çekişmeler Türkiye açısından aleyhte süreçlerin ortaya çıkması ihtimalini güçlendiriyor. Türkiye destekli darbe iddiaları ve Trablus'a bağlı silahlı güçlerin kendi aralarında çatışmaya girmesi ihtimalinin artması, sorunları daha da karmaşık hale getirecek, siyasi çözüm beklentilerini kesintiye uğratacaktır.

İktidar, Suriye'den Sonra Libya'da da Oyun Kuruculuktan Uzaklaştırılıyor.

Libya'da ortaya çıkan yeni tablo, iktidarın bu ülkeye yönelik politikası ve beklentileriyle örtüşmüyor. Sarrac yönetimi yön değiştiriyor!

Libya'da 21 Ağustos'ta ilan edilen çift taraflı ateşkes mutabakatı ve Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) içinde "Türkiye'nin adamı" olarak nitelendirilen İçişleri Bakanı Fethi Başağa'nın Ankara'da iken görevden alınması iktidarın Libya politikasında da mevzi kaybetmeye başladığını gösteriyor. UMH Başkanı Sarrac'tan habersiz şekilde Ankara'ya geldiği, 10 günü aşkın süredir Türkiye'de olduğu iddia edilen Başağa'nın ilk kez 28 Ağustos'ta Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ile resmi görüşmede ortaya çıkmasından saatler sonra görevden alınması, Feyiz el Sarrac'ın Türkiye'ye karşı tutum değişikliğine yöneldiği şeklinde değerlendirilebilir. Fethi Başağa'nın yine Sarrac'ın bilgisi dışında, iktidarın desteğiyle kendisine bir özel uçak almaya giriştiği bilgileri de Libya'da sert tepkilere neden oldu. Sarrac bu girişimi Başağa aleyhine kullanarak yolsuzluk ve usulsüzlük suçlamalarına yöneldi. Başağa'nın görevden alınması kararı Trablus'taki Sarrac yanlısı milis güçler tarafından büyük bir coşkuyla kutlandı. Misrata'da ise görevden alma kararına karşı Sarrac'a tepki Başağa'ya destek eylemleri yapıldı. Başağa, yaptığı açıklamada hakkında açılan soruşturmanın adil bir şekilde yürütülmesi ve televizyondan canlı yayınlanması gerektiğini duyurdu.

Trablus hükümeti ile 27 Kasım 2019'da imzalanan Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) Anlaşması ile Yunanistan'ın deniz sınırlarını sınırlandırmayı amaçlayan iktidar, bu anlaşmayı gerekçe göstererek Doğu Akdeniz'deki sondaj çalışmalarına son dönemde hız vermişti. Tobruk'taki Libya Ulusal Meclisi (LUM) ise bu anlaşmaların meclis onayından geçmeksizin hukuken geçerli olmayacağını, Türkiye ile yapılan gerek deniz anlaşmasını gerekse askeri işbirliği anlaşmasını tanımadıklarını duyurmuştu.

Sarrac'ın Türkiye'ye rağmen hem ateşkes kararı alması ve hem de Başağa gibi güçlü bir ismi görevden alabilmesi için daha güçlü bir başka ülkeden destek aldığı ya da UMH yönetimine siyasi-askeri-ekonomik birtakım vaatlerde bulunmuş olması ihtimalini güçlendiriyor. Burada da akla gelen ülkeler ABD, Fransa, Almanya ve dolaylı olarak da BAE ve Suudiler olarak sıralanıyor.

Daha zayıf olabilecek ihtimal ise Sarrac'ın Türkiye ile anlaşarak koordineli bir şekilde ateşkes mutabakatına varması ve Başağa'yı görevden alarak, Trablus'ta iç çekişmeleri önlemeyi, istikrarı sağlamayı hedeflemesi. Ancak şu ana kadar ortaya çıkan somut gelişmeler bu zayıf ihtimali hiçbir şekilde teyit etmiyor. Yine de Türkiye'nin askeri, silah, teçhizat, istihbarat, İHA-SİHA desteği sayıları 7-15 bin arasında telaffuz edilen Suriyeli cihatçı milislerle desteklediği Sarrac yönetiminin Türkiye aleyhine olabilecek bu adımları neye ve hangi güce dayanarak attığı sorularının yanıtlanması gerekiyor.

İktidar, Fethi Başağa'nın görevden alınması konusunda da şu ana kadar resmi bir açıklamada bulunmadı. Oysa Başağa 10 günü aşkın süreden beri Ankara'da idi. Hükümet ile yoğun resmi temaslar yürüttü, ortak basın toplantıları düzenledi, üst düzeyde ağırlandı. Burada akla çeşitli olasılıklar geliyor. Bunlardan ilki ABD ve Almanya'nın Libya'da daha aktif bir politika izlemeye başlamasıyla UMH ve Tobruk üzerindeki etkinliklerini artırmaları, ateşkes mutabakatında olduğu gibi Türkiye'nin dışlanarak açığa düşürülmesi.

Diğer ihtimal, Ege ve Doğu Akdeniz'deki sıcak gelişmelerin daha öne çıkarak hızlanması, tansiyonun iyice yükselmesi. Fransa ve ABD'nin de bu bölgede Yunanistan'ın yanında yer alarak yoğun askeri güç konuşlandırmaya yönelmesi.

Bir başka olasılık ise Libya'da devreye giren ABD ve Almanya'nın Rusya, Mısır, Suudi-BAE ittifakını da yanlarına çekerek Türkiye'nin etkinliğini kırmayı, iktidarın Libya'daki kontrolünü yitirmeye başlaması. Hangi ihtimal söz konusu olursa olsun ortaya çıkan durum Libya'da da sürecin farklılaştığını Türkiye aleyhine gelişmeler yaşanması ihtimalinin arttığını akla getirmektedir.

Misratalı silahlı cihatçı aşiret gruplarının desteklediği, Müslüman Kardeşler/İhvan'ın Libya'daki güçlü ismi **Fethi Başağa, Türk asıllı olarak biliniyor ve Türkiye'nin Libya'daki faaliyetlerinde kilit bir rol oynuyordu.** Başağa ve Misratalı grupların, Türkiye'nin Trablus merkezli hükümet nezdindeki etkisini artırmasıyla birlikte ön plana çıkması, başta Arap asıllı İhvan'cı Feyiz el Sarrac olmak üzere Trablus merkezli pek çok siyasi ve silahlı grubu, aşireti rahatsız etmeye başlamıştı!

DOĞU AKDENİZ GERİLİMİ!

Almanya, Doğu Akdeniz’de Yükselen Tansiyonu Düşürmek İçin İkili Oynuyor!

Almanya, Türkiye ile Yunanistan arasında Ege ve Doğu Akdeniz’de yükselen tansiyonu düşürmek için hem arabuluculuk yapıyor hem de tüm AB üyelerinin Yunanistan’ı desteklediğini ilan ediyor!

Türkiye ile Yunanistan arasında tırmanan gerginlik sürerken Almanya ve AB Konseyi, Türkiye ve Yunanistan’ı sorunun müzakereler ve diyalog yoluyla çözümü için masaya davet ediyor aynı zamanda Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin (GKRY) haklı olduklarını, AB’nin tüm üye ülkeleri tarafından ödünsüz desteklendiklerini duyuruyor. Böylesi bir ön kabul ile oturulacak müzakere masasından somut bir sonuç çıkmayacağı açıktır.

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, anlaşmazlıkta Türkiye’yi sorumlu gösteren ve yaptırım tehdidi içeren açıklamasında, “Türkiye ile ilerleme olmaması durumunda 24 Eylül’deki Olağanüstü Türkiye-AB Konseyi Toplantısı’nda tartışılmak üzere daha fazla kısıtlayıcı tedbir geliştirebiliriz.” dedi. Türkiye’ye yönelik yaptırımları sıraladı.

- * Kamu kurumları (TPAO, BOTAŞ, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı vs.) ve bu kurumlardaki bazı kişilere yönelik belirlenecek listeler dahilinde yaptırım tedbirleri alınması,
- * AB ülkeleri ve bankalarındaki varlıkların dondurulması, Türkiye’nin AB sermayesi, kredileri ve finans olanaklarından yararlanmasının durdurulması,
- * Avrupa limanlarının Türk denizcilik şirketlerine ve gemilerine kapatılması, altyapı imkânlarından yararlanmasının durdurulması,
- * AB ülkelerine ait teknolojilerin kullanımının Türkiye’ye yasaklanması,
- * Türkiye’ye yönelik finansal kaynakların kesilmesinin gündeme alınması,
- * Türkiye ekonomisinin Avrupa ekonomisiyle bağlantılı önemli ve öncelikli sektörlerinin faaliyetlerine, kısıtlama, ambargo, yaptırım getirilmesi.

Yunanistan Dışişleri Bakanı Nikos Dendias, AB’nin Türkiye’ye yaptırım ihtimali açıklamasından memnuniyet duyduklarını belirterek, “Türkiye’nin aklını başına almaması halinde yaptırımları gündemimize almaya karar verdik” dedi.

Yunanistan Parlamentosu’nun Mısır ile imzalanan ve Türkiye’nin “yok hükmünde” saydığını ilan ettiği Deniz Sınırları Anlaşması’nı onaylaması da iyi niyet ve diyalog yoluyla çözüm arayışı yaklaşımıyla izah edilemez. **Türkiye’nin Ege ve Akdeniz’e çıkamaz hale getirilmesi, Antalya Körfezi’ne hapsedilmeye çalışılması, kabul edilemez!**

AB, Doğu Akdeniz geriliminde yaptırım tehdidiyle Türkiye’ye geri adım atması için 24 Eylül’e kadar süre verdi. NATO’nun da devreye girdiği gelişmelere Dışişleri Bakanlığı’ndan çok sert yanıt geldi!

Türkiye gerek Merkel ve Borell’in gerekse Yunanistan’ın iddialarına Dışişleri Bakanlığı’nın açıklamasıyla oldukça sert yanıt verirken bir yandan da 29 Ağustos-11 Eylül tarihleri arasında Mersin’in Anamur ilçesi açıklarında yeni Navtex ilan ederek Deniz Kuvvetlerinin bu bölgede atış eğitimi yapacağını duyurdu. Türkiye’nin hiçbir şekilde geri adım atmayacağı vurgulanan açıklamada şöyle denildi: “AB’nin, ülkemizin yaptığı hidrokarbon faaliyetlerini eleştirmesi ve bunları durdurmamızı talep etmesi, haddine değildir. AB, Doğu Akdeniz’de çözüm arzu ediyorsa tarafsız davranmalı ve dürüst bir arabulucu olmalıdır. AB’yi Yunanistan’ın hukuka aykırı taleplerine destek olmamaya davet ediyoruz. AB’nin yaptırım dili kararlılığımızı daha da artırıyor”

Yunanistan’a destek için bölgeye savaş gemileri ve savaş uçaklarını gönderen Fransa’nın yanı sıra Yunanistan, GKRY, Fransa, İngiltere’nin ABD donanması desteğiyle bölgede ortak askeri tatbikat yürütmesi de Türkiye’ye ayrı bir gözdağıdır.

Her üçü de NATO üyesi olan Türkiye, Fransa ve Yunanistan deniz ve hava kuvvetlerinin karşı karşıya geldiği bu süreçte anlaşıldığı kadarıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan ile NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg arasında gerçekleştiği açıklanan telefon görüşmesi, NATO içerisinde olası bir krizi önlemeye yöneliktir. NATO Genel Sekreteri görüşme sonrası Twitter hesabı üzerinden yaptığı açıklamada; Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Doğu Akdeniz’deki gelişmeleri ele aldıklarını, taraflar arasında yaşanabilecek olay ve kazaları engellemek için çatışmayı önleme yöntemleri üzerine görüştiklerini söyledi. Stoltenberg, diyalog ve tansiyonun düşürülmesinin



MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

önemli olduğunu, Doğu Akdeniz'deki duruma "NATO dayanışması ruhu" içerisinde bir çözüm bulunması gerektiğini vurguladı.

Gelişmeler ve yaşanan süreç AB ile NATO'nun yaklaşımları arasındaki ayrışmalar bölgede her an sıcak bir çatışma ihtimalinin tüm taraflarca algılandığını, bunu önleme yolları arandığını işaret etmektedir. Yunanistan, Fransa, GKRY tarafından gerçekleştirilen tatbikata, bölgeyle ilgisi bulunmayan, Ege ve Doğu Akdeniz'e kıyası olmayan Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) hava kuvvetlerinden savaş uçaklarının da katılması ayrıca üzerinde durulması, değerlendirilmesi gereken bir durumdur!

ABD ve AB'den eş zamanlı yaptırım tehditlerinin dillendirilmesi Ege ve Doğu Akdeniz'de Türkiye'ye karşı bir **Batı İttifakının** oluştuğunu, Libya ve Suriye'den sonra **Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de de yalnız kaldığını göstermektedir!**

AB, yaptırım tehdidiyle Doğu Akdeniz geriliminde Türkiye'ye geri adım atması için 24 Eylül'e kadar süre verdi!

ABD'İN KIBRIS'A UYGULADIĞI SİLAH AMBARGOSUNU KALDIRMASI HAKKINDA

Doğu Akdeniz'de yaşadığımız gerilimli günlerde, üstelik 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde, ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo tarafından Kıbrıs Rum Yönetimi'ne yönelik silah ambargosunun kaldırıldığının duyurulması büyük bir endişe yaratmıştır.

Bilindiği üzere, ABD Başkanının 20 Aralık 2019'da imzaladığı, "2020 Mali Yılı Ulusal Savunma Yetki Yasası" ve "İlave Konsolide Tahsisatlar Yasası" kapsamında ABD'nin 1987'den beri GKRY'ye uyguladığı silah ambargosunun kaldırılması öngörülmüş ve ABD Başkanı tarafından silah ambargosunun kaldırılması yetkisi 14 Nisan'da imzalanan kararname ile Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'ya devredilmişti.

Bugüne kadar uygulanmayan kararın Doğu Akdeniz'deki gerginliğin ortasında uygulanıyor olması şüphe uyandırmaktadır. Bu kararın ABD Başkanı Trump'ın seçim çalışmalarının ivme kazandığı bir dönemde uygulanıyor olması böyle hayati bir konunun iç politika mülahazalarıyla araçsallaştırılmış olduğu izlenimini güçlendirmektedir. Dün Türkiye – ABD ilişkilerinin şahıslar üzerinden yürütülmesini diplomatik bir başarı olarak gösterenler bugün alınan bu kararın müsebbibidirler. AKP iktidarının ABD'yle ilişkilerimizi sağduyu, karşılıklı saygı ve kurumsal bağlardan kopararak, kişiler arası ilişkilere indirgemesinin yükü giderek ağırlaşmaktadır.

Bu karar, bir yandan Türkiye'yi köşeye sıkıştırmayı amaçlarken, diğer yandan Türkiye – ABD ilişkilerini daha da sıkıntıya sokacak niteliktedir. CHP olarak, 18 Aralık 2019'da kamuoyunu bilgilendirmiş ve Ankara ile Vaşington arasında yaşanabilecek bir tren kazasının hiçbir tarafa faydası olmayacağını belirtmiştik. Bu kararın (Sec. 1270) Doğu Akdeniz'deki mevcut gerginliğin yatışmasına ve Kıbrıs sorununun barışçıl çözümüne yardımcı olmayacağını da açıklamıştık. Bugün gelinen noktada, bu karar sadece Kıbrıs'ta iki taraf arasındaki dengeleri olumsuz etkilemekle kalmayacak, Doğu Akdeniz'deki gerginliğin ve Türkiye-Yunanistan ilişkilerinin daha da olumsuz bir şekilde etkilenmesine yol açacaktır.

CHP olarak Doğu Akdeniz'deki sorunların çözümünde, Türkiye ile Yunanistan'ın bağımsız ve egemen iki ülke olarak masaya oturacağı, Türkiye'nin hak ve hukukunun masada savunulacağı barışçıl çözümü öncelendiğimizi bir kez daha vurgulamak isteriz. Türk – Yunan gerginliğini çözecek olanlar yine Türkiye ile Yunanistan'dır.